

430

MANUALE

ECCLÉSIE

YNONENSIS

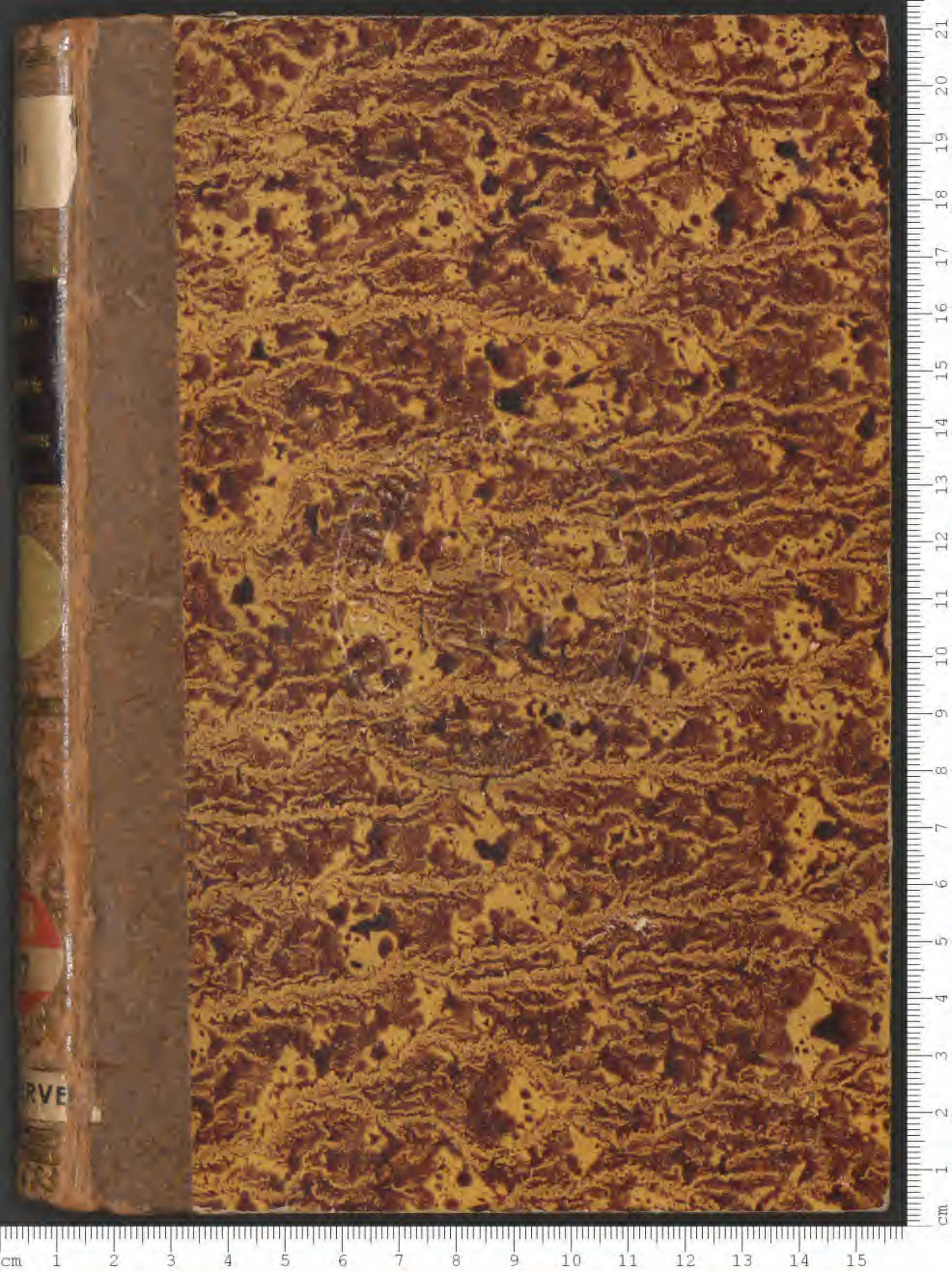

207

RESERVE

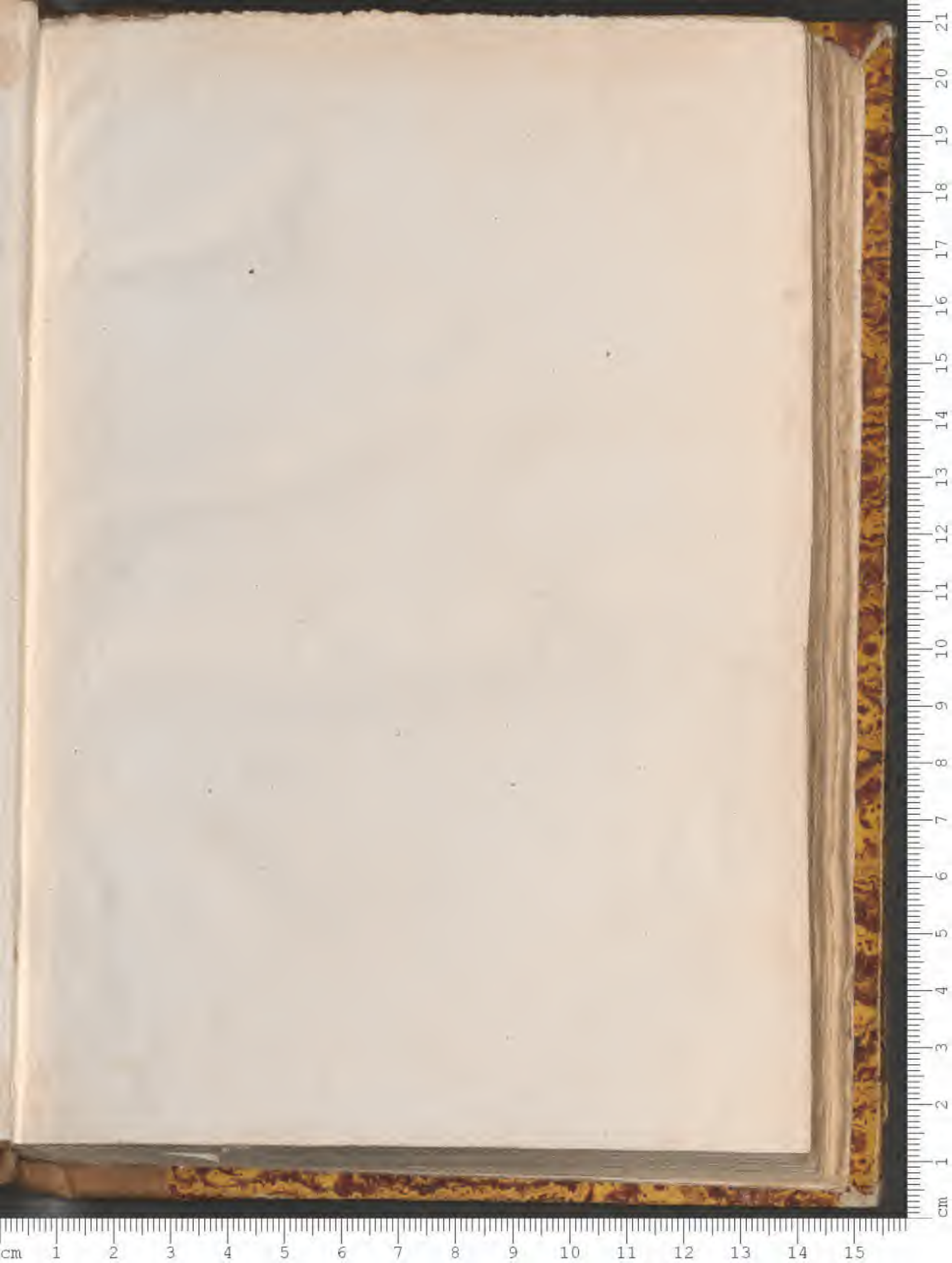

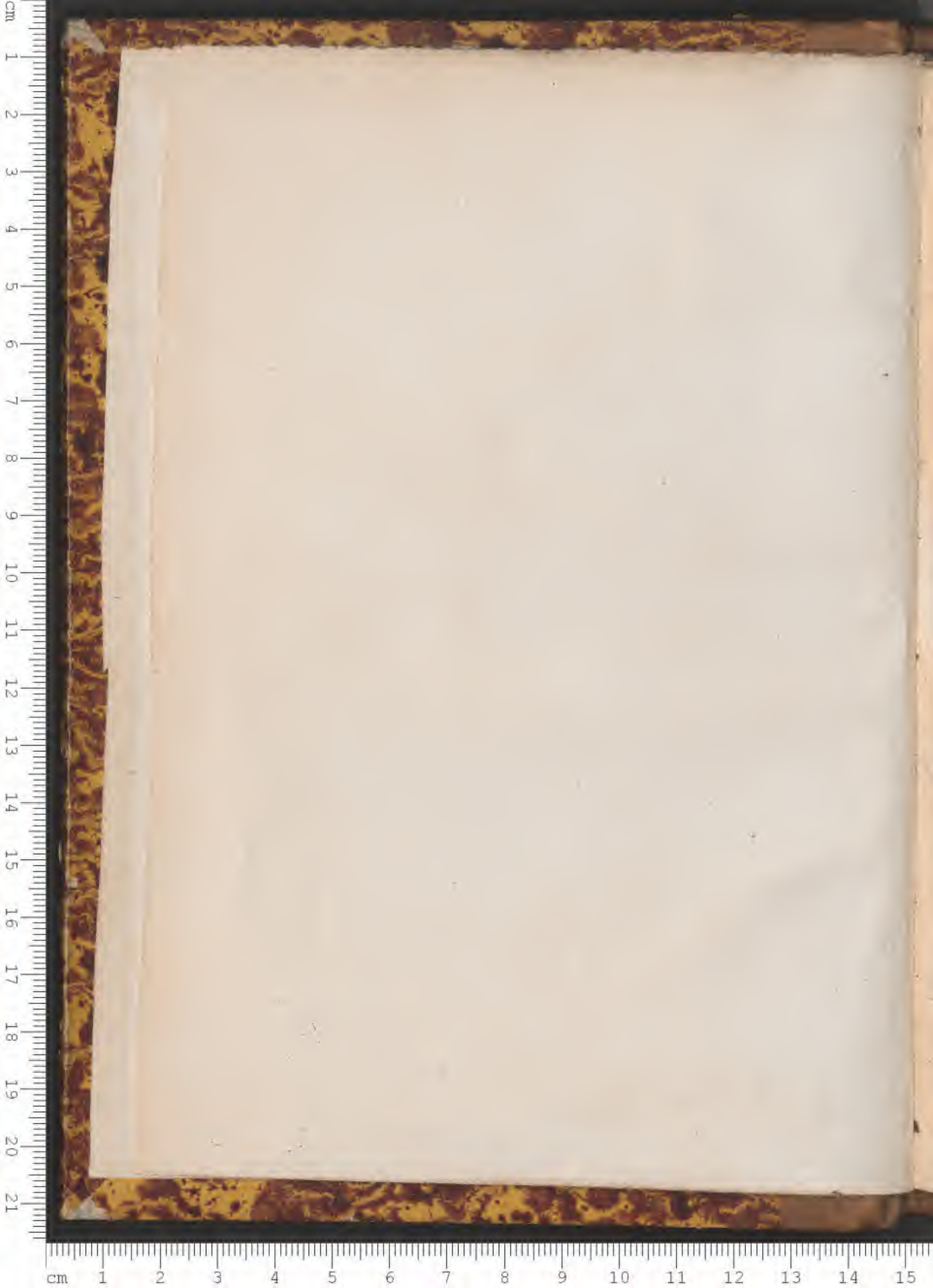

BB. 207. Rés
nw 430

Cumque oratione celebrat exarant hunc etiam
caminum sine fine dicentes. Cuius. Ego vos
elegi de mundo et caris et sanctis affertis et
sanctis vestris membra. Placet.

Beati apostoli tui carissimi in cuius festivitatem hodie
corporis sanguine tuo nos refecti: quod domine
intercedas pro nobis adiuva. pro cuius solennitate percipi
tua sancta letimur. Deum in
omni apostolorum missa

Michi autem minus loquere in festo beati carissimi. Cuius
Quisquam? omnes debent. ut sit in apostolis. tunc
pro nobis imploret auxilium: ut a vobis caris
absolutis. a cunctis etiam percipiat etiam. Deum

Et postea iam non est in festo beati carissimi. Sed in locum in eo
Minus honorari in festo beati carissimi. Deum in locum in eo
Benedicendum. Deum in locum in eo

In illo tempore. Dixit vobis discipulis suis. Hoc
est preceptum meum ut diligatis invicem: sicut
dilexit vos. Namque hic dilectus meus est:

ut magis scitis pro caris suis. Vos
amici mei estis: si feceritis quod ego precipio

vobis. Iam non dico vobis secretum: quia scitis
quid faciat dominus. Sed vos autem dixi
amicos quod quidquam vobis aperire non nota fieri vobis.

Namque vos me elegistis. Sed ego elegi vos: et caris
et sanctis affertis et sanctis et sanctis et sanctis.

Et quodamque percipitis patre in nomine meo: Deum
Officiis. In omni quod in festo beati carissimi. Deum

In festo sancti Jacobi apoli missa BB. 207

Michi aut nimis honorati sum amici tui deus nimis
confertur est principatus eorum. ps. Dne protulisti me Qro
Esse et domus plebi tue pascuorum pascuorum. et apli tui
Jacobi munera presidunt. et conuersio tibi placet. et
semper. et semper. et semper. et semper. et semper. et semper.
facti jam non estis hospites et aduenae: sed estis omnes sanctorum
et domesticus dei. Insuperificati super fundamentum apolorum
et prophetarum: ipso primo angulari lapide xpo iesu.
In quo ois edificata constructa: crescit in replum sanctum in
deo. In quo et vos coedificamini in habitaculum dei:
in spiritu scilicet. Vt vult honorari per amorem dei in omni
tuo est plenus. Sed et dicitur et super: habundantia
multiplicabitur. Alleluia. In omni terra et in omni
et in fuit et in fuit et in fuit et in fuit et in fuit et in fuit
Clare florid sunt apolorum pascuorum orbis terrarum rectoris
et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris
dortum tua fides et vobis. Antiphona et rectoris
concedunt tibi petre regni solus et regnum in paule
alexandria mactis et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris
agnelli velle. Qui mactis et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris
et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris et rectoris
pascuorum. Andra thidei dei bellatoris mactis. Et vobis
et vobis et vobis et vobis et vobis et vobis et vobis et vobis
gaudet et expectat iudicis et iudicis et iudicis et iudicis et iudicis
dei et honore sanctis debitis supplex impedit. Eum et
Sed in matheo

In illo tempore: accessit ad iesum mater filiorum et frater eius
filii sunt: adorant et petunt aliquid ab eo. Qui dicit

Quid vis? Dixit illi: duc fructus vobis sedentes hi duo
filij mei. Venite ad dexteram meam. Calicem ad sinistram
in regno tuo. Respondit autem Iesus: dixit. Vultis
quid petatis? Potestis bibere calicem quem ego bibo
hic? Dixerunt ei. Non possumus. Dixit illi. Calicem
meum bibite. Sedes autem ad dexteram meam
sinistram. non est meum dare vobis: sed quibus paratum
est a patre meo. Et audientes dixerunt: indignamur quod de
duobus fratribus. Iesus autem vocavit eos ad se et
dixit. Et purgetis vestram domum: et qui
manet hic potestatem exercet in eis. Non ita
erit inter vos. Sed quicumque voluerit mecum
manere fuerit: sit vestri minister. Et qui vult
mecum esse: erit vestri servus. Dixerunt
homo non venit ministrare sed ministrari: et dicit
matris suae: et deponit eam pro pedibus Iesu. Cuius. Off
In oculo terra exivit semetipsum et in finibus orbis terrarum
proba cond. Detesta. O blande pater tuus quod dicit
boni apostoli tui iacobi passio huius consilium et quae me
non apta sunt mentis fac tibi planta cum deprecari
pro Iesu meo Iesu christo. Presa.
Quid et salutare. Et dicit supplicium exortum:
ut gregem tuum pastor etiam non deserat: sed per
beatos apostolos tuos totumque protegere custodiat.
Et ipse rectoribus embeuet: et quod operibus tuis
vicarios ad te contulisti per eos pastores. Et idcirco
cum angelis et archangelis cum thronis et dominis

Dico vobis: nisi gramus se mundum cadet in terra mor-
tuum fuerit: ipse solus manet. Et cum mortuum fuerit:
multum fuerit afflicto. Qui amat mundum suum: perdet
eum. Et qui odit mundum suum in hoc mundo: in vitam
eternam custodit eum. Si quis vult in ista vita se habere:
et vult se habere: illi et multa meretur. Si quis vult
in ista vita se habere: honorificabit eum pater meus: qui est in celis.
Officiis suis. Dicit in capite eius coronam de lapide preciosi vitæ
perpetuæ et habundantiæ et aliorum. Secreta argueruntur, vult
et domus patris et suscipit: et munda deus. M. martire
tuo et celestibus, non munda, misticant. et eleuatur exaudi. P.
Cord. magna est gloriæ et in filii tuo gloriæ et magni
deorum imperat super eum. Postoro. Oro
Da qd domine deus in vi sum in commemore ne. M.
M. martire tuo temporali gratulamur: officio: ita perpetue
letamur: aspectu. Vnde dñm nrm ihm xpm
Comune plurimorum martirum missa

Intret in aspectu tuo dñe gerunt et copeditorem reddere
vultis vult septem in sum eorum vultis sanguine
sunt eorum tuorum am effusit est: Deus vultis: Oro
Deus qui non credis sunt martirum tuorum. V.
M. natalicia colere: Da nob in eterna beatitudine
eorum societate gaudere: Per dñm. Ad hebreos
Facit: Sancti per fidem vultis regna: operati
sunt in ista. adisti et reprobationis. Optinaverunt
ora eorum: exoptant imperia agunt. effuderunt
gladii: conaturus de infirmitate. fortis fide sua in

bellis. Capta sunt in tota terra: et in
multitudine de resurrectione mortuorum sunt. Alii aut
difficili sunt. No suspicantes redemptum: ut meliori
memoria resurrectionis: Alii vero ludibria et dolores
ex parte in seipso videtur et carceribus. Lapidati sunt.
Isti sunt. Capti sunt. In conspectu eadem mortui sunt.
Circumstant in multitudine in petitis capitis. Egetis
angustia afflicti sunt. Dignum in erat in dunt.
In solitudine errant: in morte. In spelunca
et in caute sunt. Et hi omnes testimonio fidei: probum
morte sunt. In xpo ihesu. Dno nro: **Ps. Gloria**
dum in sanctis mirabilis in manifestate sunt prodigia: et
Deptora tua domus glorificata est in pante deptora tua
manus tua reseruit munus: **Alleluia.** Te martirem
candidatus laudat exornat domus. **Secundum marcam**
In illo tpe: Venimus ad ihesum cum fratribus: et
fuit stantes misit ad eos vocare eos. Et sedebat
extra ad turba: et dixit eis. Ecce mater tua et fratres tui
foras stant: querunt te. Et respondit ihesus: aut illi
Quae op matris meae et fratris mei. Et circumspiciens eos qui
in circumstantia erant sedebat: ait. Ecce mater mea et fratres mei.
Qui cum forent solitudine patris mei qui in celis est:
hic mater frater et soror et mater est. **Off.** Letamini in
quo et exultate in hiis et gloriari ait vobis vobis. **Beata**
humana tibi dno nro deonomus offerimus. Nos et pro
tuorum tibi creata sunt sanctorum honorum et nobis salutarum
et misericordiam adduntur. **Psalmus.** Cordis aut vultu sunt
passi: et vultu est de laqueis vultu. **Psalmus.** in
Ista vobis qd dno intercedit: sanctis tuis: ut in omni
edificatione pueri meae capiamus. **Psalmus.** in

Incipit manuale insignis ecclesie senonensis.

Benedictio aque que fit qualibet die dominica/
preterquam in die pasce/et penthecostes. Et fit pri-
mo benedictio salis/se signando et sic dicendo. **V.**

Adutorium nostrum in nomine domini. **R.** Qui fe-
cit celum et terram. **V.** Sit nomen domini benedictum. **R.**

41. Ex hoc nunc et usque in seculum. **Exorcismus salis.**

Ex Lib. 5to Genove
paris **E**xorcizo te creatura salis: per deum **+** vi-
uum: per deum **+** verum: per deum **+** sa-
ctum: per deum qui te per heliseum prophe-
tam in aquam mitti iussit ut sanaretur sterilitas
aque: ut efficiaris sal exorcizatum in salutem crede-
ntium: et sis omnibus te sumentibus sanitas anime
et corporis: et effugiat atque discedat ab eo loco
quo aspersus fueris/omnis fantasia et nequitia
vel versutia diabolice fraudis: omnisque spiritus
immundus adiuratus. Per eum qui venturus est
iudicare vivos et mortuos/et sanctum per ignem. Amen

Immensa clementiam **Alia oratio** Oremus.
tuam omnipotens eterne deus humiliter
imploremus: ut hanc creaturam salis quam in usum
generis humani tribuisti: benedicere **+** et san-
ctificare **+** tua pietate digneris: ut sit omnibus
sumentibus salus mentis et corporis: et quic-
quid ex eo tactum vel respersum fuerit: careat
omni immundicia/omnis impugnatione spiritalis nequicie.
Per virtutem eiusdem domini nostri iesu christi: qui venturus
est iudicare vivos et mortuos/et sanctum per ignem

a. j.

Benedictio aque

Exorcismus aque sine Orémus.

A Exorcizo te creatura aq̄ / in noīe dei patris
✠ oīpotētis / & in noīe ✠ iesu xpī filii eius
domini n̄ri / et in virtute sp̄rit⁹ ✠ sācti: vt fi-
as aqua exorcizata ad effugandā oēm potestātē
inimici: et ipsū inimicū eradicare et explātare
valeas cū angelis suis apostaticis. Per virtutē
eiusdē dñi n̄ri iesu xpī: qui ventur⁹ est iudicare
viuos & mortuos / et sc̄m p̄ ignē. Amē. Orém⁹

D Eus q̄ ad salutē humani generis maria
q̄q̄ sacramenta in aq̄rū substantia cōdi-
disti: adesto pp̄ici⁹ inuocatiōib⁹ n̄ris: & elemēto
huic multimodis purificatiōib⁹ p̄parato / vir-
tutē tue b̄ndictiōis infūde / vt creatura tua my-
sterii tui tibi seruiēs ad abiciēdos demōes / mor-
bosq̄ pellēdos: diuine gratie tue sumat effectū
vt q̄cqd̄ in domib⁹ vel in locis fidelīū hec vnda
resperferit: careat oī imūdia / libere ē a noxa:
nō illic resideat sp̄rit⁹ pestilēs / non aura corrū-
pēs. Discedāt oēs insidie latentis inimici: et si
quid est quod aut incolumitati habitantiū in-
uidet / aut quieti: aspersione huius aque effugi-
at: vt salubritas per inuocationē sācti tui noīs
expetita / ab oībus sit ipugnatiōib⁹ defēsa. Per
virtutē dñi n̄ri iesu xpī Qui vētur⁹ est iudicare
viuos & mortuos & seculū p̄ ignē. Amē. **Hic**
mittat sacerdos sal in aquā in modum crucis di-
cēs submissa voce Cōmixtio salis et aq̄ pariter

fiat: i noie ✠ patris & fi ✠ lii & spūs ✠ scti . amē

Tūc dicat Dñs vo. Et cū spiritu tuo. Orem?

Deus iuicte v̄tutis auctoz et insupabilis
 i perii rex ac sēp magnific? triūphatoz:
 q̄ aduerse dn̄atiōis vires rep̄mis: q̄ ininici ru
 giētis seuitiā superas: q̄ hostiles neqtias potēs
 expugnas: te dnē tremētes & supplices dep̄eca
 mur/ac petim?: vt hāc creaturā salis et aq̄/di
 gnāter accipias: benign? illustres: pietatis tue
 moze sanctifices: vt vbicūq; fuerit aspsa: p in
 uocationē scti tui noīs/ oīs infestatio inimūdi
 spiritus abiciat: terroꝝq; venenosi serpētis pro
 cul pella: et p̄sētia s̄acti spūs nobis mīam tuā
 poscētib? vbicq; adesse digne. Per dñm nostrū
 iesū xp̄z filiū tuū q̄ tecū viuīt et regnat i vnita
 eiusdē spūs scti de? P oīa sc̄la sc̄loꝝ . amen **An.**

**Ad aq̄
 aspsio.**

Asperges me domine hyssopo et mū

dabo: lauabis me et sup niuē dealbabo: **ps.**

Miserere mei deus. Gloria. Sc̄loꝝū amen.

a. ii.

Benedictio aque.

Tunc aspergat aqua sup altaria et super as
sistentes. Quando dicitur dieta; cantat totus ps.
vlt ad v. Asperges me dñe. Post aspersionē
aque dicitur v. **O**stēde nobis domine misericor
diam tuam. **R.** Et salutare tuū da nobis. **Do**
minus vobiscum. **Oremus** **Collecta.**

Aaudi nos dñe sacte pater oīpotēs eterne
deus; et mittere dignare sactū angelū tuū
de celis; qui custodiat/foueat/ protegat/ visitet
et defendat oēs habitantes in hoc habitaculo.
Per xp̄m dñm nr̄m Amē. **In tpe vero pascale**
loco Asperges me dñe **dicitur sequens An.**

Ad dī aquam egre dīentem de tent
plo a la te re dextro alle luy a.
Et omnes ad quos puenit aqua i sta
sal ui fa cti sunt et dicent

al le luy a al le luia **ps.** Con

fitemini domino quoniā bonus quoniā in

Orō Gaude vtr̃.
Sequit̃ benedi-
seculū misericordiā eius **ctio cerei pascalis.**

Exultet iā angelica turba celoz exultēt di

uina mysteria et pro tanti regis victoria tu-

ba intonet salutaris. Gaudeat se tell⁹ tantis

irradiata fulgoribus: et eterni regis splendo
a. iij.

Benedictio

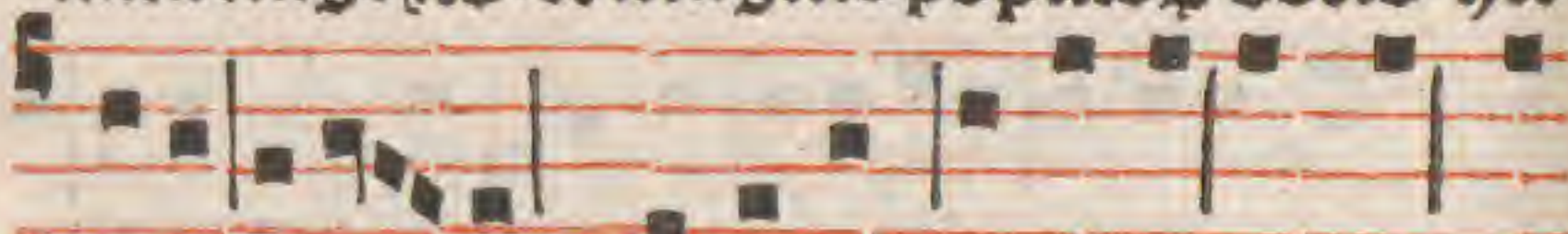
re illustrata toti? mūdi se sētiat amisisse cali-

ginē. Letet et mat ecclesia tāti lumis adoꝝ-

nata fulgoꝝib? et magnis populoꝝ vocib? hec

aula resultet. Quapꝛopt astātib? vobis fra-

tres charissimi ad tā mirā scī luīs hui? clari

tatē vna mecū q̄slo dei oīpotētis mīam iuo-

care vt q̄ me nō meis meritis: intra leuitarū

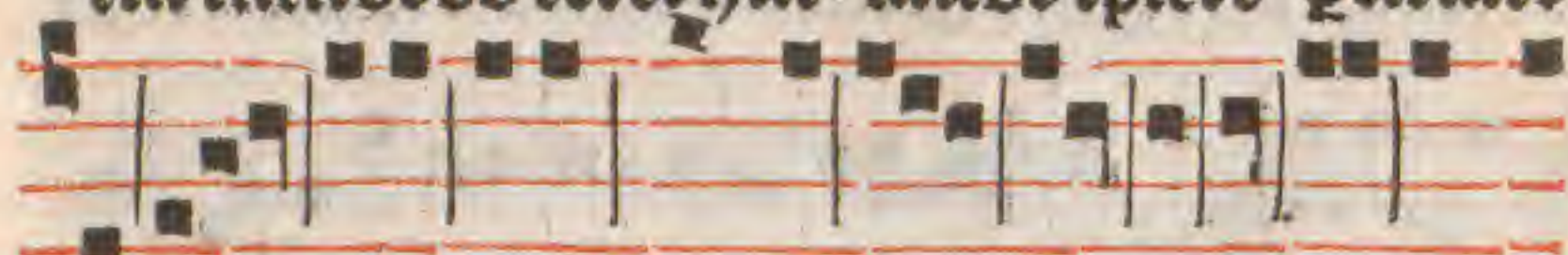

numerū dignat⁹ est aggregare lumīs sui gra

tiā infūdēdo cerei hui⁹ laudē īplere pficiat:

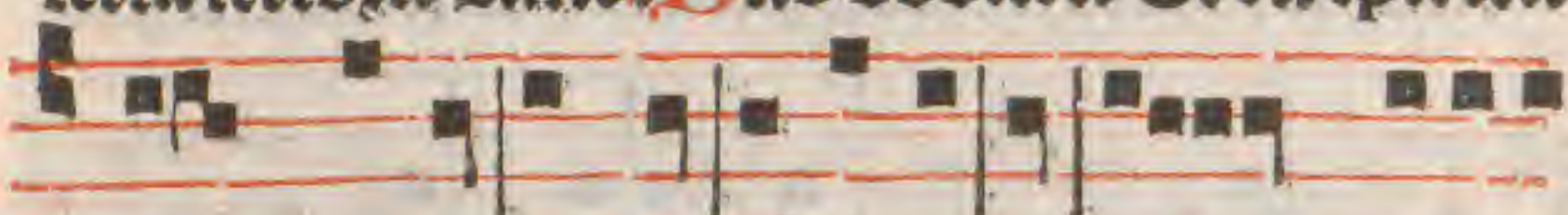
p dñm nr̃z ielū ch̃ristū filiū ei⁹ q̃ cū illo vīuit

et regnat de⁹ in ṽnitate sp̃irit⁹ s̃acti. **P**er oīa

secla seclorū Amē. **D**ñs vobiscū Et cū sp̃iritu

tuo. **S**ursū corda habem⁹ ad dñm **G**ratias

agam⁹ dño deo nr̃o Dignū et iustū ē **V**ere

a. iij

Benedictio

dignū et iustū est Inuisibilē deū patrē oīpo

tentē filiūq; ei? vnigenitū Dominū nostrū toto

cordis ac mētis affectu & vocis ministerio per

sonare. Qui pro nobis eterno patri ade debi-

tum soluit et veteris piaculi cautionem pio

crucore deterisit. Hec sūt enī festa paschalia in

quibus vere ille agnus occiditur eiusq; sāgni-

ne postes cōsecrāt. Hec nox est in qua primū

patres n̄os filios israel eductos de egypto

rubrū mare sicco vestigio trāsire fecisti. Hec

nox est q̄ peccatoꝝ tenebras colūne illumina

tione purgavit. Hec igitur nox est q̄ hodie p

uniuersū mundū in ch̄istū credētes a viciis

seculi segregatos et caligine peccatoꝝ reddit

a. v.

Benedictio

grē sociat sãctitati. Hec nox est in q̃ destru

ctis vinctulis mortis christ⁹ ab inferis victor

ascendit. Nichil enim nobis nasci profuit

nisi redemi profuisset. O mira circa nos tue

pietatis dignatio. O inestimabilis dilectio

caritatis vt seruū redimeres filiū tradidisti

O beata nox q̃ sola meruit scire tēpus et horā.

in qua christus ab inferis resurrexit. Hec nox est

De qua scriptum est: et nox ut dies illuminabitur:

et nox illuminatio mea in deliciis meis. Huius

igitur sanctificatio noctis fugat scelera: culpas

lauat: et reddit innocentiam lapsis et mestis le-

ticiam. Fugat odia concordiam parat et curuat

imperiam. *Hic ponitur incensum in cereo in moperia, dum crucis.* In huius igitur noctis gratia

Benedictio cerei pascalis

fuscipe sãcte pater incensi hui⁹ sacrificiũ ves-

pertinũ qđ tibi in hac cerei oblatione solenni

per ministrozũ man⁹ de operibus apũ sacro

fãcta reddit ecclesia. Sed iam colũne huius

preconia nouim⁹ quã i hõzẽ dei rutilãs ignis

accēdit **Hic accēdat** O vere btã nox q̃ expoliauit

egyptios: ditauit hebreos Nox i qua terrenis

celesti a iungunt. Oram^{us} te dñe vt cere^{us}

iste in honore^m tui no^mis g^{lor}ificat^{us} ad noctis hui^{us}

caliginē destruendā indeficiens perseueret.

In odo^{re} suauitatis accēsus supernis lumi-

narib^{us} misceat^{ur}. Flāmas eius lucifer matuti

n^{on} inueniat. Ille iquā lucifer q^{ui} nescit occasū

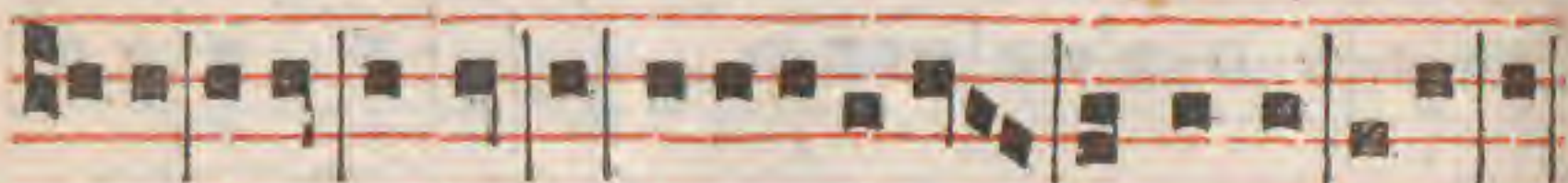
Ille q^{ui} regress^{us} ab inferis humāo generi seren^{us}

Benedictio cerei pascalis

illuxit. Precamur ergo te dñe vt nos famulos

tuos oēm clerū et deuotissimū populū vna cū

btissimo papa nro **M.** et atistite nro **M.**

et gloriosissimo rege nro **M.** q̄ete t̄p̄is pace con-

cessa ī his pascalib⁹ gaudiis 2seruare digner̄. p

dñs nrs iesū xp̄s filiū tuū q̄ tecū viuit 2 regnat

De⁹. in vnit̄ate spirit⁹ scti. p oīa secula scloꝝ. A.

Incipiatur letania in choro et cante eūdo
ad fontes: et finiat ubi dicitur Oēs sancti or.

Et tunc sequitur benedictio fōtis submissa
voce. Oīs vobiscū Et cum spū tuo Oremus.

Omnipotens sempiterne deus adesto ma-
gne pietatis tue mysteriis: adesto sacra-
mentis: et ad creādos novos populos quos ti-
bi fōs baptismatis parturit: spiritum adoptio-
nis emitte: vt qđ nostre humilitatis gerēdū est
misterio: tue virtutis impleat effectu. Legēdo
Per dñz nrm iesū chzistū filiū tuū Qui tecū vt
uit et regnat in vnitāte eiusdē spirit⁹ sācti deus

**Can-
tando**

Per omnia secula seculorū. Amen. Oīs

vobiscum. Et cū spū tuo. **S**ursū corda ha-

bem⁹ ad dñm. **G**ratias agam⁹ dño deo nro

Dignū et iustū est. **V**ere dignū et iustū est

Benedictio fontis

equū et salutare. Nos tibi sēper et ubiq; grās

agere dñe sctē pater oīpotēs eterne de⁹. Qui

inuisibili potentia sacramentozū tuozū mi-

rabiliter operaris effectū : et licet nos tantis

mysteriis exequēdis sim⁹ indigni : tu tamē

gratie tue dona nō deserēs etiā ad pꝛeces no-

stras aures tue pietatis inclinas. De⁹ cuius

spiritus super aquas inter ipsa mundi primor-

dia ferebatur: ut iam tunc virtutē sanctifica-

tionis aquarū natura cōciperet. Deus qui

nocentis mundi crimina per aquas abluens

regenerationis speciē in ipsa diluvii effusio

ne si **✠** gnasti ut vni⁹ eiusdēq; elemēti myste

rio et finis esset viciis: et origo virtutibus.

b. f.

Benedictio

Respice dñe in faciē ecclesie tue & multiplica in

ea regeneratiōes tuas: q̄ gratie tue affluētis

īpetu letificas ciuitatem tuā fontēq; baptis-

mais aperis toto orbe terrarū gētib? inouā

disvt tue maiestatis īperio sumat vnigeniti

**Hic diuidat
aquā in mo
dū crucis.**

tui gratiā de spū s̄cto.

Qui hāc

aquā regenerādis hoīb? p̄paratā archana sui

lumis amixtiōe fecūdet: vt sactificatiōe cōce

pta ab īmaculato diuini fōtis vtero in nouā

renata creaturā progenies celestis emergat

Et q̄s aut sexus ī corpore aut etas discernit ī tē-

pore: oēs in vnā pariat grā mat̄ infātiā. Pro

cul ergo hinc te iubēte dñe oīs spūs īmūd? ab

scedat: pcul tota neq̄cia diabolice fraudis ab-

Benedictio

sistat. Nichil hic loci habeat contrarie virtutis

amixtio: nō insidiādo circūuolet: nō latēdo

subrepat: nō ificiēdo corūpat. Sit hec scā &

inocēs creatura: libera ab oī ipugnatōrū incur

su: et toti² nequicie purgata discessu. Sit fōs

✠ viu²: aq̃ ✠ regenerās: vnda ✠ purificās Ut

oēs hoc lauacro salutifero diluēdi opāte ī eis

spiritu sãcto pfecte purgatiõis indulgētiã cõ

sequat̃. Unde bene ✠ dico te creatura aque:

per deũ ✠ viuũ: per deũ ✠ verũ: p deũ ✠ sã-

ctũ: per deũ q̃ te in p̃cipio ṽbo separauit ab

arida cui? spirit? sup te ferebat̃. Qui te de pa-

radiso manare fecit & i q̃ttuor fluminib? totã

terrã rigare p̃cepit.

Hic proiciat̃
aq̃ in q̃ttuor
partibus.

Qui te in
b. iij.

Benedictio

deserto amarā suauitate īdita fecit esse potabi

lē & sitiēti pp̄lode petra p̄duxit hñ **✠** Dico te p

iesū xp̄z filiū ei⁹ vnicū dñm nrm q̄ te ī chana

galilee signo admirablī sua potētia quertit ībi

nū Qui pedib⁹ sup te ābulauit: et a iohāne in

ioydane in te baptizat⁹ est Qui te vna cū sāguie

de latere suo p̄duxit et discipulis suis iussit vt

credētes baptizarent ī te dicēs. Ite docete oēs

gentes baptizātes eos In noīe patris et filii &

Hic aspiret ter dicē. submis-
sa voce ter. Hec nobis pce-
 pta seruātib⁹ tu de⁹ oēs cle-
 mēs adesto tu bēign⁹ aspira

spūs scti Amē

Tu has simplices aq̄s tuo ore bñdicito vt p̄f na

turalē emūdationē quā lauādis possit adhibe

re corporib⁹ sint etiā purificādis mētib⁹ effi-

Per dñm. Hic de

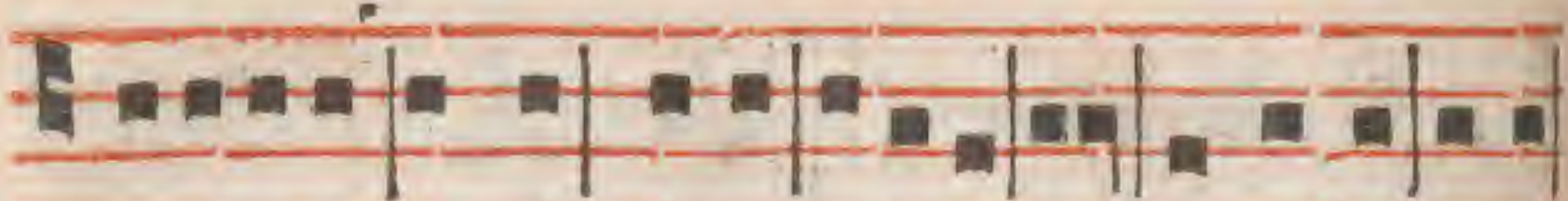
mergat cereū in

aquā ter d. Descē

caces dat. & *vsq̄* totāq̄. Descēdat ī hāc plenē

Benedictio fōtis

nitudinē fōtis virt^{us} spirit^{us} tui totamq^{ue} hui^{us}

aque substantiā regenerādis fecūdet effectū.

Hic oīm peccatozū macule deleānt. Hic natura

ad imaginē tuā cōdita: et ad honozē suū refoz

mata pzincipii: cunctis vetustatis squalozib^{us}

emūdetur. Ut oīs homo hoc sacramentū re-

generationis ingressus in vere innocentie no

uam infantiam renascatur. Per dñm nrm:

Chic faciat fluere de cera benedicta in aquam in modum crucis ternis vicibus dicēs submissa voce unaquaq; vice. Recundetur et sanctificetur fōs iste In nomine patris ⁊ et filii ⁊ et spiritus ⁊ sancti Amen. **Chryisma vero ⁊ oleū non apponātur nisi infans baptizetur. Et tūc accipiens oleum fundat in modum crucis super aquam ita dicendo. Coniunctio olei vñctiōis et aque baptismatis fiat. In nomine patris/et filii: et spiritus sancti Amen. Similiter accipiens chryisma fūdat super aquā in modū crucis et dicat. Coniunctio chrysmatis sanctificationis: et olei vñctionis: et aque baptismatis fiat/ In nomine patris: ⁊ filii: et spiritus s̄acti Amē**
Cum sacramentum baptismi sit fundamētum omnium aliorum sacramentorū: ideo de eodem p̄initus statui differendum: maxime cum testante saluatore nostro: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu s̄acto / nō introibit regnū celoz. Sed quoniā multi propter istius imperitiā periclitant̄: statui aliqua notabilia circa baptismū valde bona: et tam p̄sbyteris quā laicis vtilia/ ac necessaria: p̄ponenda.

Notandū est p̄mo q̄ sacerdotes debēt mo
 b. v.

De baptismo

vere frequenter et etiam instruere plebem suam in
forma ipsius baptismi / in lingua laica et roma-
na : ne propter imperitiam laicorum aliquando infans
absque forma per sanctam ecclesiam statuta / baptize-
tur : videlicet si videant puero periculum mortis
imminere : statim si assit et possit haberi mascu-
lus / accipiat aquam frigidam vel calidam / non alium
liquorem / cum scutella / vel citho / vel alio vase / vel
cum manu / et baptizet eum : faciendo tres aspiratio-
nes super caput eiusdem pueri sic dicendo (forma ba-
ptismi) Petre / vel petronilla / vel creatura dei.
Ego baptizo te In nomine patris **✠** prima aspiratio
✠ filii : secunda aspiratio : et spiritus sancti **✠** tertia asper-
sio **Amen.** Et si masculus non possit haberi in ta-
li periculo baptizet eum femina. Et si non possit
haberi femina : faciat hoc pater. Si pater non
possit haberi : ipsa mater. Sed quodiu fuerit alius
a patre vel a matre nullatenus baptizetur. Et si ex
necessitate a patre proprio vel a matre infans fue-
rit baptizatus : matrimonium inter eos in sua fir-
mitate remanebit : et nulla sic baptizati peniten-
tia est iniungenda : quia ex hoc debet potius comen-
dari. Et ita instruendi sunt laici ut habeant per-
tiam baptizandi et hoc si cum infans natus fuerit :
periculum mortis sibi imineat ita quod presbytero ne-
queat presentari. Sed necessitate cessante : om-
nibus laicis et clericis : nisi sint in presbyteros ca-
nonice promoti : potestas baptizandi et catheticis

nū faciendi: est interdicta. Itē licet etiā patri-
 nū vel matrīnā nō habuerit: erit infās nichilo-
 minus baptizatus. Cum vero secundū formā
 p̄dictā ex necessitate infās a laico fuerit baptiza-
 tus / si supervixerit p̄sbytero q̄citius poterit
 p̄sentē. Quiquidē p̄sbyter inquirat sollici-
 te qualiter fuerit baptizatus. Et si baptizās nō
 recozdetur ad plenū de verbis in baptismo pro-
 latis: vel circumstantes discozdan: vel forte in-
 fans expositus inuent? est iuxta ecclesiā: vel ali-
 bi: nec potest haberi certitudo vtrum sit bapti-
 zatus/ aut nō. In his casibus faciat sacerdos ca-
 thecismū: et baptizet ipsū his verbis que sequū-
 tur: **Dicens.** Si baptizatus es non te baptizo: si
 non es baptizatus: Ego baptizo te: In nomi-
 ne patris **✠** prima aspersio: et fi **✠** lii: scda asp-
 sio: et spirit? sc̄i **✠** tertia aspsio. **Amē.** Si aut
 sacerdos inueniat infātē a laico baptizatū ita
 q̄ nō sit al iquaten? dubitādū: nō rebaptizet eū
 nec faciat cathecismū: sed ungat eū oleo sācto
 in pectore/ et inter scapulas sine vlla interroga-
 tiōe: scilicet abrenūcias sathane. &c. **Sed dicet**
solum: Ego te linio de oleo exorcizato in pect?
 tuū **✠** et iter scapulas tuas **✠** In xp̄o iesu dño
 nro et habeas vitā eternā. **Postmodū** inūgat
 eū etiā crismate sacro in vertice dicēdo orōnes
 & faciendo alia que post baptismū cōsueverunt
 fieri sicut cōtinet infra in officio baptismi. Si

De baptismo in necessitate.

vero infanti baptizādo ad presbyterum portādo nō potest fieri cathecism⁹ secure ppter mortis periculū: tunc presbyter incontīnēti sine cathecismo baptizet eū: et inungat ipsū statī oleo bñdicto et crismate sacro: et faciat oīa alia que fiunt post baptisimū / sicut infra patebit. Cum vero puer est sine periculo: sacerdos cū solennitate debita baptizet eundem: & cū magna deuotione: ac discretiōe: ne videlicet baptizet masculū pro femina: aut ecōuerso. qđ si euenerit: nō est infās rebaptizādus. Ita verba recte pñūciādo / & discrete singula faciēdo. Insuper etiā in verbis sacramētalib⁹ que sūt scilicet: Ego baptizo te: In noīe patris ⁊ filii ⁊ spirit⁹ sancti Amen. Et in trina aspersione sit valde parat⁹ et ante baptismū fiatunctio cū oleo cathecuminozū: et cū crismate post baptismū. Itē irregularis / excoīcat⁹ / iter dict⁹ / et suspēsus: et qđ nō est qfirmat⁹: nō debet admitti in patrīnū. Tamē si aliquis de p̄dictis fuerit patrīn⁹ / non nocet baptizato. ¶ Itē nota qđ tria sūt necessaria in baptismo. Primo intentio baptizantis / vel ecclesie generalis. Secūdo aqua naturalis: quia in alio liquore nō valeret. Tercio verba. Ego baptizo te: In nomine patris: et filii: et spirit⁹ sancti: que debet dicere baptizans aspergendo aquam ter super caput / seu supra maiorem partem corporis baptizati.

In aliis casibus si occurrerint / superioꝝ est con-
sulendus. **I**tem nota q̄ in aliquibus locis sūt
duo patrini in masculo: & due matrine in femi-
na: in aliquibus nisi vnus patrinus / et vna ma-
trina: obseruet vnusquisq̄ ritū sue parochie.

Sequitur ordo ad cathecuminū faciendum
ante fores ecclesie sup̄ puerū masculū. **P**resby-
ter idut? superpellicio cū stola dicit. **Q**ue vobis
a dieu dōne. **R**espōdet patrin? & matrina. **A**ng
filz **P**resbyter **Q**ue demande il. **R**. Baptisme
Presbyter. **C**ōmēt ara il nō. **R**. Pierre / ou Je-
hā. **T**ūc presbyter aspiret in faciē pueri dices.

Exi ab eo spiritus immūde: et da locū spi-
ritui sancto paraclito. **E**t faciendo signū
crucis super puerū dicat **E**t recede ab hoc famu-
lo dei **I**n nomine patris: & filii: et spiritus sancti
Amē. **P**ostea sacerdos petat nomē eius. **E**t no-
minando eū faciat crucē de pollice in frontē in-
fantis sic dicēdo. **S**ignū sancte crucis saluato-
ris domini nostri iesu christi **+** in frōtē tuā po-
no. **D**einde faciat crucem in pectore infātis cū
pollice dicens. **S**ignū sancte crucis saluatoris
domini nostri iesu christi **+** in pectus tuū po-
no. **P**ostea sacerdos tenēs manū sup̄ caput pueri
dicat. **D**ñs vobiscū. **E**t cū spū tuo **O**remus.

Omnipotens sempiternē de⁹ pater domi-
ni nostri iesu xpi: respicere dignare sup̄
hūc famulum tuum **R**. quē ad rudimenta fi-

De baptismo

Dei vocare dignatus es/omnē cecitatem cordis
ab eo repelle: dirumpe omnes laqueos sathane
quibus fuerat colligatus: aperi ei dñe ianuam
pietatis tue: vt signo sapientie tue imbut⁹/om
nium cupiditatum fetoribus careat/et ad sua
uam odorē preceptorū tuorū/letus tibi in eccle
sia tua deseruiat/ et proficiat de die in diem: vt
idone⁹ efficiat⁹ accedere/ad gratiā baptismi tui
percepta medicina. Per christū dominū nrm.
Amen.

Alia oratio. Oremus.

Preces nras qsdñe clemēter exaudi ⁊ hūc
famulū tuū. *R.* Faciat presbyter signū
crucis cū pollice in fronte pueri ⁊ crucis domi
nice cuius impressione eū signam⁹ tua virtute
custodi: vt magnitudinis glorie rudimēta ser
uans: per custodiam mandatorū tuorū ad no
ue regenerationis gloriā puenire mereat⁹. Per
eūdē xpm dñm nrz Amen. *Alia oratio. Oremus*

Deus qui humani generis ita es cōditor
vt sis etiam reformator: propiciare po
pulis adoptiuis: et nouo testamento sobolem
noue prolis ascribe: vt filii promissionis quod
non potuerunt assequi per naturam: gaudeāt
se recepisse per gratiā. Per xpm dñm nostrum
Benedictio salis. Nec dicitur. Oremus.

Exorcizo te creatura salis in nomie dei pa
tris ⁊ oīpotentis: et in caritate dñi no
stri ⁊ iesu christi: ⁊ in virtute spirit⁹ scī. Ex

orciſo te ꝑ deū ✠ viuū: ꝑ deū ✠ verū: ꝑ de-
um ✠ sanctū. ꝑ deū qui te ad tutelā humani
generis ꝑcreauit: et populo venienti ad credu-
litateꝝ ꝑ seruos suos consecrari ꝑcepit. Ut
in noīe s̄acte trinitatis efficiaris salutare sacra-
mentum ad effugandū inimicū. ꝑinde ro-
gamus te domine deus noster: vt hanc creatu-
rā salis sanctificādo ✠ sanctifices: bñdicēdo ✠
bñdicas: vt fiat omnibus accipientibꝫ perfecta
medicina permanens in visceribus eorum. In
nomine domini nostri iesu chꝛisti: qui venturꝫ
est iudicare viuos et mortuos et seculū ꝑ ignē.

Amē. **C. Tunc aspergatur sal aqua benedicta**
ꝑostea interrogans nomen infantis ponat de
sale in ore eius dicens. Accipe sal sapientie: vt
ꝑꝑiciatus sit tibi deus in vitā eternā. Amē.

Dñs nobiscū. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus patrum nostrorū deus vniuerse cō-
ditor creature: te supplices exoramus vt
hūc famulū tuū **R**espicere digneris ꝑꝑicius
vt hoc ꝑimū pabulum salis gustantē / nō diu-
tius esurire permittas quo minus cibo repleatꝫ
celesti: quatenus sit semper domine spiritu fer-
uens / spe gaudēs / tuo semper nomini seruiens
et perduc eum ad noue regenerationis lauacrū
vt cum fidelibus tuis ꝑmissionum tuarum
eterna ꝑemia consequi mereatur. ꝑ chꝛistū
dominum nostrum.

Oremus.

De baptismo masculoꝝ:

Deus abraham/deus isaac/de? iacob: de?
qui famulo tuo moyſi in mōte ſynai ap
paruiſti: et filios iſrael de terra egypti eduxiſti:
deputās eis angelū pietatis tue/qui cuſto diret
eos die ac nocte: te queſum? dñe/vt mittere di
gneris ſāctū angelū tuū vt ſimiliter cuſtodiat
et hūc famulū tuū **R.** & perduc eū ad gratiam
baptiſmi tui. **P** xpm do. nꝛz. **Sine** Oremus.

Ergo maledicte diabole recognosce ſēten
tiam tuam/et da honorem deo vīuo & ve
ro: da honorem ieſu chriſto filio eius & ſpiritui
ſancto: et recede ab hoc famulo dei **R.** q̄a iſtū
ſibi deus et dominus noſter ieſus chriſt? ad ſuā
ſanctā gratiam et benedictionē/ fontēq; baptiſ
matis dono ſue pietatis vocare dignatus eſt.

**Hic faciat crucem in frontē infantis cum polli
ce dextro.** Et hoc ſignū **+** ſancte crucis qđ nos
fronti eius damus/ tu maledicte diabole nunq̄
audeas violare **P**er xp̄z dñz nꝛz. Amē. Orem?

Deus immortale preſidiū omniū poſtu
lantiū: liberatio ſupplicū: pax rogātiū
vita credētiū: reſurrectio mortuoꝝ: te iuoco ſu
per hūc famulū tuum **R.** qui baptiſmi tui do
nū petens/eternam conſequi gratiā ſpirituali re
generatione deſiderat. Accipe eum domine:&
quia dignatus es dicere: petite et accipietis: q̄ri
te et inuenietis: pulſate et aperietur vobis: pe-

tenti itaque manū porrige: et ianuā pāde pulsā-
ti: ut eternā celestis lauachri benedictionē con-
secutus/promissa tui muneris regna percipiat
Per christum dominū nostrum. Amen. Ergo
maledicte diabole. *Ac. dic totum ut s.*

Adi maledicte sathana adiurat? per no-
men eterni dei et saluatoris nostri iesu
christi filii eius cum tua victus inuidia tremēs
gemensq; discede: nichil tibi sit cōmune cū ser-
uo dei *R.* iam celestia cogitanti: renūciaturo
tibi ac seculo | et beate immortalitati victuro.
Da igitur honorem aduenienti spiritui sācto
qui ex sūma celi arce descēdēs: pertubatis frau-
dibus tuis diuino fonte purgatū pectus: id est
sanctificatū deo templum et habitaculum per-
ficiat: ut ab omnibus penitus noxiis p̄terito-
rum criminū liberatus: hic seru? dei fact?: gra-
tias perhēni deo referat semper & benedicat no-
men ei? sāctū in secula seculorū. Per dominū

Ergo maledicte diabole/recognosce sentē-
tiā tuā: et da honore deo viuo & vero da
honore iesu christo filio eius et spiritui sācto &
recede ab hoc famulo dei *R.* quia istū sibi de?
et dominus noster iesus christus ad suā sanctā
gratiā et benedictionē fontēq; baptismatis do-
no gratie vocare dignatus est. Hic faciat crucē
in frōtem infātis cū pollice dextro: & hoc signū
sancte crucis quod nos fronti eius dam? tu ma-

C. J.

De baptismo

ledicte diabole nunq̃ audeas violare. Per chri-
stum dñm nostrum. Amen. *Deinde fit exor-*
cismus sine Dñs vobiscum *et sine* Oremus.

Exorcizo te spiritus imūde In noīe ✠ pa-
tris et fi ✠ lii/et spūs ✠ s̄cti: vt ex eas et
recedas ab hoc famulo dei *R.* Ipse enī tibi im-
perat maledicte sathana dānate atq; dānāde q̃
pedib? sup̄a mare ambuiauit et petro mergē

Ergo maledicte diabo (ti dexterā porrexit
le recognosce sētētā tuā & da honozē deo
vīuo & vero/Da honozē iesu xp̄o filio ei?/et spiri-
tui sctō : & recede ab hoc famulo dei *R.* q̄a istū
sibi de? & dñs n̄r iesus xp̄s ad suā sanctā gratiā
et benedictionem/fontemq; baptismatis dono
sue pietatis vocare dignatus est. *Hic faciat cru-*
cem in frontem infantis/cum pollice dextro: &
hoc signum sancte crucis quod nos fronti eius
damus tu maledicte diabole nunq̃ audeas vio-
lare. Per christum dominum nostrum. *Post-*
modum dicitur oratio cōmunis Oremus.

Eternam ac iustissimam pietatem tuam
deprecor domine s̄cte pater omnipotēs
eterne deus: auctor luminis et veritatis. Respi-
ce super hunc famulum tuum *R.* vt digneris
eum illuminare lumine intelligentie tue/mun-
da eum et sanctifica. Da ei scientiam veram:
vt dignus efficiatur accedere ad gratiā baptis-
mi tui: teneat firmam spem/consilium rectum

doctrinam sanctā: vt aptus sit ad percipiēdū
gratiam baptismi tui. Per dominum.

*Deinde dicat sacerdos hāc orationē tenēs ma-
nū supra infāte cū patrinis sine* Dñs vobiscū

Nec te latet sathana imminere tibi penas:
imminere tibi tormēta: imminere tibi diē iu-
dicii: diē supplicii sēpiteri: diē q̄ ventur⁹ est ve-
lut cliban⁹ ardēs: in quo tibi atq; vniuersis an-
gelis tuis etern⁹ superueniet interit⁹. Et ideo p
tua nequicia dānate atq; dānāde: da honorem
deo viuo & vero: da honore iesu christo filio ei⁹
et spiritui sancto paraclito. In cuius noīe atq;
virtute p̄ceptio tibi quicūq; es spirit⁹ immū-
de: vt ex eas et recedas ab hoc famulo dei. *℟.* quē
hodie idē deus et dñs noster ies⁹ xp̄s ad suā san-
ctam gratiā & benedictionē: fontēq; baptisma-
tis dono gratie vocare dignat⁹ est/ vt fiat eius
templū per aquā regeneratiōis in remissionē
omniū pctōz. In noīe eiusdē dñi nr̄i iesu xp̄i.
Qui ventur⁹ est iudicare viuos et mortuos: et
seculū p ignē. Amē. *Tūc mittat sacerdos de sali-
ua sua cū pollice in dexterā aurē infantis dicēs*
Effeta: qđ est ad aperire *Similiter in nares di-*
cēs. In odozē suauitatis. *Deinde in sinistram*
aurē dicēdo. Tu aut effugare diabole/ appropi-
qbit enī iudiciū dei *Intrādo ecclesiā sacerdos*
debet dicere patrinis & matrinis vt dicāt pater
nr̄ Ave maria Credo ī deū Credo ī spm̄ *Postea*

De baptismo

Stando ad fōtes tenent patrini infantē supra fō-
tes et interroget sacerdos nomen eius dicens.
Quomodo vocaris **R**espōdēt patrini **R**. **Tūc**
sacerdos dicat. Abrenūcias sathane. **R**espōdēt
Abrenūcio **E**t sacerdos iterū dicat. **E**t oīb² ope-
ribus eius. **R**. Abrenuncio. **I**terū sacerdos di-
cat **E**t oībus pōpis eius. **R**. Abrenūcio. **Tūc**
liniat sacerdos de oleo sācto in modū crucis in
infantem in pectore cum baculo qui est in vase: &
inter scapulas dicens. Et ego linio te oleo salu-
tis in chzisto iesu domino nostro in vitā eternā
Amen. **Tūc interroget nomē infantis dicens.**
Quis vocaris. **I**nde dicat **R**. credis in deum
patrem omnipotentem creatorem celi & terre:
Respōdent patrini. **C**redo. **Sacerdos.** **C**redis
et ī iesū chzistū filiū ei² vnicū dñz nostrū natū
& passū: **R**spōdēt patrini. **C**redo **Sacerdos.** **C**re-
dis & in spīritū sanctū sanctam ecclesiā catho-
licā: sanctorū cōmunionē: remissionē peccato-
rum: carnis resurrectionē & vitā eternam post
mortē. **R**espondent. **C**redo. **Tūc sacerdos que-**
sito noīe infātis R. dicit. **Q**uid petis: **R**espō-
dēt baptisnū. **D**einde dicat sacerdos. **U**is ba-
ptizari: **R**espōdēt. **V**olo. **Tūc presbyter dicit.**
A lon riens fait a cest enfant pour le vouloir ba-
ptizer. **S**i dicatur nō: dicit presbyter puero **E**t
Ego baptizo te: **I**n noīe patris: **P**ergat semel
et filii **P**ergat secūdo et spīrit² sācti amē **P**er

gat terciò. Sed si dicatur on ia fait aucune cho
se pour doubte de mort *Tunc presbyter dicit* Si
baptizatus es non te baptizo sed si nondum ba
ptizatus es. Ego baptizo te: In noie patris: et
filii: et spiritus sancti Amen *Immergendo ter vts*
Postea dicat. *Oremus.*

Deus oipotēs pater dñi nostri iesu chzisti
qui te regenerauit ex aqua et spiritu sã-
cto: quiq; dedit tibi remissionem omnium pec
catoꝝũ tuozum. *Hic sacerdos faciat signũ cru-
cis de crismate in vertice ei? dicēs.* Ipse te line
at crismate salutis in chzisto iesu dño nostro in
vitã eternã. Amen. *Tunc accipiat crismale sa-
cerdos et quesito nomine pueri. Pponat super
caput infantis et dicat.*

Alcipe vestem candidam sanctam et im
maculatam: quam perferas ante tribu-
nal dñi nři iesu chzisti: vt habeas vitã eternam
et viuas in secula seculoꝝũ. Amen. *Deinde acci-
piat cãdelam ardentem et ponat inter man? in
fantis ac quesito nomine ipsius infantis dicat.*

Alcipe lampadem ardentẽ et irreprehẽ-
sibilem: custodi baptismũ tuũ: vt cũ ve
nerit dñs ad nuptias possis ei occurrere vna cũ
oĩbus sanctis et electis in aula celesti vt habeas
vitam eternã et viuas in secula seculoꝝũ Amen.

*Post hec deferat puer sup altare: et accipiat
sacerdos vinũ in concavitate man? sue sinistre*
c. iij.

De baptismo.

et intingat digitū dextere manus in ipso vino
& distillet in ore pueri / Dicēs. Accipe de roze celi
et de pinguedie terre frumētī vini et olei abun-
dantiā: In noīe patris et filii & spūs scī amen.
Postea dicat. Dñs vobiscū. Et cū spū tuo. **In**
tīū sancti enangelii scđz iohannē Glia tibi dñe

In principio erat verbum: et verbū erat
apud deū: et deus erat verbum. Hoc erat
in principio apud deū. Omnia per ipsū facta
sūt: et sine ipso factū est nichil. Quod factū est
in ipso vita erat: et vita erat lux hoīm: et lux in
tenebris lucet et tenebre eā nō cōprehenderūt.
Fuit homo missus a deo / cui nomen erat iohā-
nes Hic venit in testimoniū vt testimoniū per-
hiberet de lumine vt omnes crederent per illū:
Non erat ille lux: sed vt testimonium perhibe-
ret de lumine. Erat lux vera que illuminat om-
nē hominē venientē in hunc mundū. In mū-
do erat et mūdus per ipsū factus est: et mūdus
eū non cognouit. In ppria venit: et sui eū nō
receperūt. Quotquot autē receperūt eum: de-
dit eis potestatē filios dei fieri: his qui credunt
in nomine eius. Qui non ex sāguinibus: neq;
ex voluntate carnis neq; ex voluntate viri: sed
ex deo nati sūt. Et verbum caro factum est & ha-
bitauit in nobis. Et vidim⁹ gloriā ei⁹ gloriā
quasi vnigeniti a patre plenū gratie et verita-
tis. Deo gratias. **An.** Te inuocam⁹ te adoram⁹ te

laudam⁹ te glorificam⁹ o bñ et gloriosa trinitas. *R.* Sit
nomē dñi bñdictū Ex hoc nūc et vsq; in seculū *Orem⁹.*

Protector in te sperantium deus/ sine quo
nichil est validū nichil sanctum/ multi-
plica super nos misericordiam tuā vt te recto-
re te duce sic trāseam⁹ per bona temporalia/ vt
non amittamus eterna. Per dominū nostrum
Benedictio dei patris omnipotentis et filii et
spiritus s̄cti descendat super te et maneat sēp
tecū. In noīe patris et filii et spirit⁹ s̄cti Amē
Nous parins et marraines. Je vous encharge
que vous diez au pere et a la mere de cest enfant
quilz le gardent de feu et de eaue et de tout pe-
ril iusques a sept ans : et que ilz luy facent ap-
dre Pater noster. Ave maria. et la creance ou
que vous luy facez aprendre. Je vous enchar-
ge et men descharge.

*Modus administrandi baptismi sacramen-
tum feminis Idem faciendū est sicut de mascu-
culis: tamen in exorcizando et cathecizando que-
dam orationes mutantur. Et ideo ratione di-
uersitatis et securitatis hic sequitur alius mo-
dus presbytero existēte ante portā vts dictū est
de masculis/patrin⁹ teneat feminā. Et presby-
ter dicat. Que vous a dieu donne. *R.* patrinus
Une fille. *Presbyter.* Que demande el. *R.* Ba-
ptisme. *Presbyter.* Commēt ara elle nom. *R.*
Jehanne ou perrette.*

De baptismo.

Tunc presbyter aspiret in faciem pueri dicens:

Exi ab ea spiritus immunde: & da locū spiritui sancto paraclyto. **Et faciendo signū crucis super puerum dicat.** Et recede ab hac famula dei: In nomine patris: et filii: & spiritus sancti. Amen. **Postea sacerdos petat nomē ei⁹** **Et nominādo eum faciat crucem de pollice in frontem infantis sic dicendo.** ✠ Signum sancte crucis saluatoris domini nostri iesu christi in frontem tuam pono. **Deinde faciat crucē in pectore infantis cum pollice dicens** Signū sancte crucis saluatoris domini nostri iesu christi ✠ in pectus tuum pono. **Postea sacerdos tenens manū super caput pueri dicat.** Dñs vobiscum **Et cum spiritu tuo.** Oremus.

Omnipotēs sempiternē deus pater domini nostri iesu christi: respicere dignare super hanc famulam tuam **R.** quā ad rudimenta fidei vocare dignatus es / omnem cecitatem cordis ab ea repelle: dirūpe oēs laqueos quibus fuerat colligata: aperi ei domine ianuam pietatis tue: vt signo sapientie tue imbuta / omnium cupiditatum fetoribus careat / et ad suauē odorem preceptorum tuorum / leta tibi in ecclesia tua deseruiat / et proficiat de die in diem: vt idonea efficiatur accedere / ad gratiā baptismi tui percepta medicina **Per christū dñm nostrū Amen.**

Alia oratio Oremus.

Reces nostras quesum? Domine clementer exaudi: et hanc famulam tuam. **R.**
Faciat presbyter signum crucis cum pollice in fronte pueri ✠ crucis dominice cuius impressione eam signam? tua virtute custodi: ut magnitudinis glorie tue rudimenta seruans: per custodiam mandatorum tuorum ad noue regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per eundem christum dominum nostrum. Amen

Alia oratio

Oremus.

Deus qui humani generis ita es conditor ut sis etiam reformator: propiciare populis adoptiuis: et nouo testamento sobolem noue prolis ascribe: ut filii promissionis quod non potuerunt assequi per naturam: gaudeant se recepisse per gratiam. Per xpm dñm nostrū.

Benedictio salis **Nec dicitur** **Oremus.**

Exorcizo te creatura salis in nomine dei patris ✠ omnipotentis: et in caritate domini nostri ✠ iesu christi: et in virtute spiritus ✠ sci exorcizo te per deū ✠ viuū: per deū ✠ verū: per deū ✠ sanctum. Per deum qui te ad tutelam humani generis precreauit: et populo venienti ad credulitatem per seruos suos consecrari precepit. Ut in nomine sancte trinitatis efficiaris salutare sacramentū ad effugandū inimicum. Proinde rogamus te domine deus noster: ut hanc creaturā salis sanctificando ✠ sanctifices: benedicendo ✠

c. v

De baptismo

bñdicas: vt fiat omnib⁹ accipientibus perfecta
medicina permanens in visceribus eorum. In
nomine domini nostri iesu chzisti: qui ventur⁹
est iudicare viuos et mortuos et seculū p ignē.
Amen. **Tunc aspergatur sal aqua benedicta
postea interrogans nomē infantis ponat de sa-
le in ore eius dicens.** Accipe sal sapientie vt pro-
piciat⁹ sit tibi de⁹ in vitā eternā. Amen. Dñs
vobiscū Et cū spiritu tuo. **Oremus.**

Deus patrum nostrorū de⁹ vniuerse con-
ditoꝝ creature: te supplices exorā⁹ vt
hāc famulā tuā **R.** respicere digneris ppicius
vt hoc primū pabulū salis gustantē / nō diuti⁹
esurire permittas quo min⁹ cibo repleat⁹ celesti
q̃ten⁹ sit sēper domine spiritu seruēs / spe gau-
dens / tuo semper nomini seruiēs ⁊ perduc eam
ad noue regenerationis lauacrū vt cū fidelib⁹
tuis pmissionū tuarū eterna premia cōseq̃ me-
reat⁹. Per chzistū dominū nostrū **Oremus.**

Exgo maledicte diabole recognosce sēten-
tiā tuā / ⁊ da honozē deo viuo ⁊ vero / da
honozē iesu chzisto filio ei⁹ / et spiritui sancto: ⁊
recede ab hac famula dei **R.** q̃a istam sibi de⁹
et dñs n̄r iesus chzistus ad suā sanctā gratiam
et benedictionem / fontemq; baptismatis dono
sue pietatis vocare dignatus est. **Hic faciat cru-
cem in frontem infantis cū pollice dextro.** Et
hoc signū **+** sancte crucis quod nos fronti eius

damus/tu maledicte diabole nūq̃ audeas violare. Per christū dominū nostrū Amen.

Deus celi deus terre de? angelorum deus archangelorū deus patriarcharum de? prophetarū deus apostolorū deus martyrum deus confessorū/ deus virginū deus omnīū bene viuentiū: deus cui omnis lingua cōfiteatur. et omne genu flectitur: celestiū terrestriū/ et infernōrū: te inuoco dñe sup hāc famulā tuā **R.** vt perducere eam digneris ad gratiam baptismi tui. Per christum dominum nostrum.

Ergo maledicte diabole recognosce sētentiam tuā et da honozē deo viuo et vero/ da honozē iesu christo filio eius et spiritu s̃cto et recede ab hac famula dei **R.** quia istam sibi deus et dñs noster iesus xps ad suā sanctā gratiam/ et bñdictionē fontemq; baptismatis dono gratie vocare dignat⁹ est. **Hic faciat crucem in frontē infātis cū pollice dextro.** et hoc signū **+** sance crucis quod nos fronti eius damus tu maledicte diabole nunq̃ audeas violare. Per eundē christum dominum nostrum.

Deus abraham de? isaac deus iacob: de? qui trib⁹ israel de egyptia seruitute liberasti: per moysen famulū tuū de custodia mādatoꝝ tuorū in deserto monuisti: et susānā de falso crimīe liberasti: te supplex deprecor domine vt liberes et hāc famulā tuā **R.** & pduce

De baptismo

re eā digneris ad gratiā baptismi tui.

Ergo maledicte diabole/recognosce sentē
tiā tuā: et da honozē deo viuo & vero da
honozē iesu chzisto filio eius et spiritui sācto &
recede ab hac famula dei. **R.** quia istā sibi de?
et dominus noster iesus chzistus ad suā sanctā
gratiā et benedictionē fontēq; baptismatis do
no gratie vocare dignatus est. **Hic faciat crucē**
in frōtem infātis cū pollice dextro: & hoc signū

✠ sancte crucis quod nos frōti ei? dam? tu ma
ledicte diabole nunq̃ audeas violare. Per chri
stum dominum nostrum. Amē **Sine** Orem?

Exorcizo te in nūde spirit? per patrem **✠**
& filiū **✠** et spiritū **✠** sanctum vt ex eas &
recedas ab hac famula dei. **R.** ipse enī tibi ipe
rat maledicte sathana dānate atq; dānade qui
ceco nato oculos aperuit et quatrduanum la
zarū de monumēto suscitauit. Amē **Sine** Orem?

Ergo maledicte diabole recognosce sentē
tiā tuā et da honozē deo viuo et vero: da
honozē iesu chzisto filio eius et spiritui sancto/
et recede ab hac famula dei. **R.** quia istam sibi
de? et dominus noster iesus chzist?: ad suam sā
ctam gratiam et benedictionem fontemq; ba
ptismatis dono gratie vocare dignat? est. **Hic**
faciat crucem in frontē infātis: et hoc signū sā
cte crucis **✠** quod nos fronti ei? damus tu ma
ledicte diabole nunq̃ audeas violare. Per chri-

stū dominū nēm Amē. *Postmodū dē oīo cōis*

Eternā ac iustissimā pietatē tuam depre-
cor domine sancte pater omnipotēs eter-
ne deus auctor luminis et veritatis: respice su-
per hanc famulam tuam *R.* vt digneris eam
illuminare lumine intelligētie tue: mūda eam
et sanctifica: da ei scientiam veram vt digna ef-
ficiatur accedere ad gratiam baptismi tui. Te-
neat firmam spem/ consilium rectum/ doctri-
nam sanctam vt apta sit ad percipiendam gra-
tiam baptismi tui. Per dominū. *Deinde dicat
sacerdos hanc orationē tenens manū supra in-
fantem cum patrinis Sine* Dñs vobiscū.

Nec te latet sathana imminere tibi penas
imminere tibi tormenta imminere tibi
diem iudicii/ diem supplicii sēpitermi/ diē q̄ vē-
turus est velut clibanus ardēs: in quo tibi atq̄
vniuersis angelis tuis eternus superueniet in-
teritus Et ideo pro tua nequicia dammate atq̄
dānande da honozē deo viuo et vero: da hono-
rem iesu xp̄o filio eius et spiritui s̄cto paracli-
to in cui⁹ nomine atq̄ virtute p̄cipio tibi qui
cūq̄ es spiritus immūde/ vt ex eas et recedas ab
hac famula dei *R.* quam hodie idē deus et dñs
noster iesus ch̄ristus ad suam sanctā gratiam &
bñdictionē fontēq̄ baptismatis dono gr̄ie vo-
care dignatus est/ vt fiat eius templū per aquā
regeneratiōis in remissionem omniū peccato-

De baptismo

rū. In noīe eiusdē dñi nostri iesu cristi. Qui vē
tur⁹ est iudicare viuos et mortuos et seculū per
ignē. Amē. **Hic sumat sacerdos de sputo suo
et ponat in aurem dexterā pueri dicens: Effu-**
ta quod est ad aperire. Deinde ad nares. In odo-
rem suauitatis. Deinde ad sinistrā aurem dicē-
do. Tu aut effugare diabole: appropinquabit
enī iudiciū dei. Intrando ecclesiā sacerdos de-
bet dicere patrinis et matrinis vt dicāt Pater
noster. Ave maria. Credo in deū. Credo ī spiri-
tū. Postea stādo ad fōtes: tenent patrinī infā-
tem supra fōtes: et interroget sacerdos nomen
ei⁹ dicens. Quomodo vocaris. Respōdent pa-
trini R. Tunc dicat sacerdos Abrenuncias sa-
thane. R. Abrenūcio. Sacerdos. Et omnib⁹
operib⁹ eius. R. Abrenūcio. Iterū sacerdos.
Et oībus pompis eius. R. Abrenūcio. Tūc li-
neat sacerdos de oleo sancto in modū crucis in
infātem in pectore: cum baculo qui est in vase
inter scapulas dicens. Et ego linio te oleo salu-
tis in christo iesu dño nostro in vitam eternā:
et viuas in secula seculorū Amen. Tunc inter-
roget nomē infātis dicēs q̄s vocaris Deinde di-
cat R. Credis ī deū patrē oīpotētē creatore celi
& terre. Respondēt patrinī Credo. Sacerdos.
Credis et in iesū xp̄m filiū ei⁹ vniciū dñz nrm
natū et passū. R. Credo. Sacerdos. Credis et
in spiritū sctū sctā ecclesiā catholicā/sactorū

cōmunionē/remissionē peccatoꝝ: carnis resur-
rectionē et vitā eternā post mortē: *R. Credo.*
Tūc sacerdos q̄sito noīe infātis dicit Quid pe-
tis. *Respondent.* Baptismum. *Deinde dicat*
sacerdos. Vis baptizari. *R. Volo.* *Tūc presby-*
ter dicit. A lons riens fait a cest enfant pour le
vouloir baptizer. *Si dicatur non: dicit presby-*
ter puero Et ego baptizo te In nomine patris
Merget semel; et filii Merget scdo et spiritus
sācti Amen Merget tercio. *Sed si dicat on ia*
fait aucune chose pour doubte de mort. Tūc
psbyter dicit. Si baptizata es nō te baptizo sed
si nondū baptizata es Ego baptizo te In noīe
patris: et filii: et spiritus sancti Amen: *immer-*
gendo ter vts. Postea dicat Oremus.

Deus omnipotēs pater dñi nři iesu xpi q̄
te regenerauit ex aq̄ et spū sācto: q̄q̄ de-
dit tibi remissionē oīz pctōꝝ tuoꝝ. *Hic sacerdos*
faciat signū crucis de crismate in vertice ei⁹ di-
cēs Ip̄e te lineat crismate salutis ī xpo iesu dño
nro ī vitā eternā Amē. *Tūc accipiat crismale*
sacerdos. et q̄sito noīe pueri R. ponat sup caput

Acipe vestē cādīdā *(infātis et dicat*
sanctā et imaculatā quā pferas āte tri-
bunal dñi nři iesu xpi/ vt habeas vitā eternam
et viuas in secula scloꝝ Amē. *Deinde accipiat*
candelam ardentem & ponat inter manus infā-
tis ac quesito nomine ipsius infantis dicat.

De baptismo

Accipe lampadem ardentē et irreprehē-
sibilem: custodi baptismū tuū: vt cū ve-
nerit dñs ad nuptias possis ei occurrere vna cū
oībus sanctis et electis in aula celesti vt habeas
vitam eternā et viuas in secula seculorū. Amen.

Post hec deferat puer super altare: et accipiat
sacerdos vinū in concavitate manus sue sinis-
tre: et intingat digitū dextere manus in ipso vi-
no: et distillet in ore pueri/dicens. Accipe de ro-
re celi et de pinguedine terre frumētū vini et olei
abundantiā. In noīe patris et filii & spūs scī amē.
Postea dicat Dñs vobiscū. Et cū spū tuo. Ini-
tiū sancti enangelii scđz iohannē Glia tibi dñe
In principio erat verbum &c. oīa vt s̄ folio. xix.

Nota q̄ possūt baptizari plures masculi si-
mul: vel etiā plures femine: vtendo verbis in
plurali numero. Non autē masculus cū femi-
nā/nisi in extrema necessitate. Et tūc tantū di-
ceretur. Ego baptizo vos in nomine patris/et
filii/et spūs scī amen. Dimissis aliis q̄buscūq̄

Sequitur ordo ad spōsā benedicēdā Cū ve-
nerit ad valvas ecclesie spōs⁹ et spōsa: sacerdos
stola et manipulo ornat⁹ anulū bñdicat dicens.

Munda deus virtutī tue: confirma hoc de-
us quod operatus es in nobis a templo
tuo in hierusalem: tibi offerent reges munera:
increpa feras arundinis: congregatio taurozū
in vaccis populorū vt excludant eos qui pbatī

sunt argento. Gloria patri et filio et spiritui sā
cto. Sicut erat in principio et nūc et sēp et in se
cula scloꝝ aniē. Kyrieleyso. Xpēl. Kyriel Pat
nē. **E**t ne nos inducas in temptationē. Sed li
bera nos a malo. **S**aluū fac seruū tuū et ancil
lam tuā. Deus meus sperantes in te. **M**itte eis
dñe auxiliū de sācto. Et de syon tuere eos. **D**o
mine exaudi orationē meā. Et clamor me⁹ ad
te veniat. **D**ñs vobiscum. Et cum spiritu tuo

Benedictio ipsius anuli. **Orem⁹.**

Creator et cōseruator humani generis da
tor gratie spiritalis largitor eterne salu
tis: tu dñe emitte spiritū sanctū tuū paraclitū
sup hunc anulū vt que illū gestauerit sit arma
ta virtute celestis defensionis et proficiat illi ad
eternam salutem. Per christū. **Tūc aspergat**
aqua benedicta dicendo: In nomine patris:
et filii: et spiritus sancti Amē. **Quo facto sacer**
dos dicat. Bonnes gens nous auons faitz les
bās trois fois de ces deux gēs/et encozes les fai
sons nous: que sil ya aucun ou aucune qui sa
che empeschemēt par quoy lun ne puisse auoir
lautre par loy de mariage si le dye. **Tūc respō**
dent assistētes. Nous ny sauōs que bien. **Quo**
audito accipiat sacerdos manu dexterā sponse
et ponat in dextera manu spōsi et dicat ista ver
ba nominando eos. Nous marie/ et vo⁹ iehan
vous prometēz fiancez et iurez lun lautre a gar

D. J.

Modus

der la foy et laloyaute de mariage/ et garder lū
lautre sain et malade a tous les iours de vostre
vie si cōme dieu la estably: les scripture le tesmoi
gne: et sainte eglise le garde. **Tunc sacerdos tra
dat anulū spōso: sponſus autē per manū sacer
dotis primo ponit in pollice spōse post presby
terū dicēs ista verba** Marie de cest anel te espou
se: et de mō corps te honore: et te doue du douai
re qui a este diuise être mes amis et les tiēs. In
noīe patris. **Secūdo in indice dicēs et filii. Ter
cio in medio dicens et spirit⁹ sancti amē. Ibiq⁹
remaneat anulus. Postea sacerdos extensa ma
nu super illos dicat orationes sequentes. Dñs
vobiscum. Et cum spū.** Oremus.

Deus abrahā et deus isaac et deus iacob
ipse vos coniungat impleatq⁹ bñdictio
nem suā in vobis. Per christū. Oremus.

Respice domine super hanc conuentionē
tuā: et sicut misisti angelū tuum raphae
lem pacificum thobie et sarre filie raguelis: ita
mittere digneris dñe tuam benedictionem
super hūc famulū tuum et famulā tuam vt in
tua voluntate permaneant & senescāt: & multi
plicant in longitudinē dierū. Per christū dñm
nostrū. Amen. **Tūc sacerdos tenēs sponſū per
manum dexterā et sponſā per sinistram intro
ducat eos in ecclesiam et signet eos signo sancte
crucis dicens. In nomine patris & filii et spi**

ritus sancti. Amen. **Deinde celebrat missā.**

b Benedicta sit sancta trinitas atq; indi-
uisa vnitas confitebimur ei quia fecit
nobiscū misericordiam suā **ps.** Benedi-
camus patrem et filium cum sancto spiritu. Gloria patri
Kyrieleyson. **G**loria in excelsis. **Oratio.**

Omnipotens sempiterne deus qui dedisti
famulis tuis in cōfessione vere fidei eter-
ne trinitatis gloriā agnoscere et in potētia ma-
iestatis adorare vnitatē: quesum? vt eiusdem
fidei firmitate ab omnib? sēper muniamur ad-
uersis. **Non dicat** Per dominū. **Alia Oratio.**

Exaudi nos omnipotens et misericors de-
us: vt quod nostro ministratur officio /
tua benedictione potius impleatur. Per dñm.

Acto ep̄le bti pauli apli ad corinthios i. vi.

Atrates. Nescitis quoniam corpora ve-
stra membra sunt christi: Tollens ergo
mēbra christi: faciam membra meretricis: Ab-
sit An nescitis quoniam qui adheret meretrici
vnum corpus efficitur: Erunt enim inquit /
duo in carne vna. Qui autem adheret domino
vnus spiritus est. Fugite fornicationē. Omne
enim peccatum quodcunq; fecerit homo: extra
corp⁹ est. Qui autē fornicat: in corp⁹ suū peccat
An nescitis quoniā mēbra vestra templū sunt
spirit⁹ scī qui in vobis est quem habetis a deo &
nō estis vři: Empti enī estis p̄cio magno. Glo-
D. II.

Modus faciendi spōsalia

rificate et portate deū in corpore vestro **R.** Benedic⁹ es domine qui intueris abissos et sedes super cherubin. **V.** Benedicite deū celī: quia fecit nobiscum mīam suā. **Allā. V.** Benedictus es domine de⁹ patrū nostrorū et laudabilis in secula. **Allā. C.** *Nota qd si fuerit inter octabas pasche et rogationis non dī R. sed duplex Alleluia: et primā allā erit. Bndict⁹ hīs secūdū vero erit de resurrectione scilicet illū sequēs. Allā V.* In die resurrectionis mee dicit dñs precedam vos in galileā. **C. Secundū Marcū** **R.**
In illo tpe. Exurgēs ies⁹ venit in fines iudee ultra iordanē. Et cōueniūt iterū turbe ad eum et sicut gsueuerat iterū docebat illos. Et accedentes pharisei interrogabāt eū. Silicet viro uxori dimittere tentātes eū. At ille respōdens dixit eis. Quid vobis precepit moyses: Qui dixerunt. Moyses permisit libellū repudiī scribere: et dimittere. Quibus respōdēs iesus ait. Ad duriciā cordis vestri scripsit vobis preceptum istud. Ab initio autem creature masculū et feminā fecit eos deus. Propter hoc relinquet homo patrē suū et matrē / et adherēbit ad uxorem suam: et erūt duo in carne vna. Itaq; iam non sunt duo: sed vna caro. Quod ergo deus coniunxit homo nō separet. **Credo in vnū deū. Offz.** Benedictus sit deus pater vnigenitusq; dei filius sāctus quoq; spiritus: quia fecit nobiscū mīam suā. **In tpe pascali dī in fine Allā allā.**

Sanctifica q̄s dñe p̄ scti nois tui *Secreta.*
 iuocationē hui⁹ oblatiōis hostiā & per eā
 nosmetipsos tibi p̄fice mun⁹ et nū. *Alia Secre.*

Suscipe quesumus domine p̄o sancta cō
 nubii lege munus oblatum: et cuius lar-
 gitor es operis esto dispēsator. Per dominum.

Anteq̄ dicatur Pax domini / Ipnus et spōsa
prostrati ante altare pallio cooperiātur Sacer
dos vero v̄sa facie manuq; sup̄ eos extēsa dicat
legēdo hāc orōez sequētē Dñs vobiscū Orem⁹

Ropitiare domine supplicationibus no
 stris et institutis tuis quibus propaga-
 tionem humani generis ordinasti benign⁹ assi-
 ste: vt quod te auctore iungit / te auxiliāte ser-
 uetur. Per dñm nostrū iesū xpm filiū tuū qui
 tecum viuīt et regnat in v̄nitate spūs s̄acti de⁹

Pre-
fatio.

Per oīa secula seculorū Amē **D**ñs vo-

biscū. Et cū spū tuo. **S**ursū corda. Habem⁹

ad dominū. **G**ras agamus dño deo nostro.

D. iij.

Missa

Dignū et iustū est. Vere dignū et iustū est

equū et salutare. Nos tibi sēper et vbique gra

tias agere: dñe sãcte pater oīpotens eterne

de? Qui potestate v̄tutis tue de nichilo cum

cta fecisti qui dispositis vniuersitatis exor

diis hoī ad imaginē dei facto ideo insepara

bile mulieris adiutorū cōdidisti vt femineo

corpore de virili carne daret principium docēs ut

quod ex vno placuisset institui nūquā liceret disti-

gi. Deus qui tā excellenti misterio coniugalē

copulā cōsecrasti ut christi et ecclesie sacramē

tū p̄signares ī federe nuptiarū. Deus per quē

mulier īiūgit̄ viro et societas p̄cipalit̄ ordi-

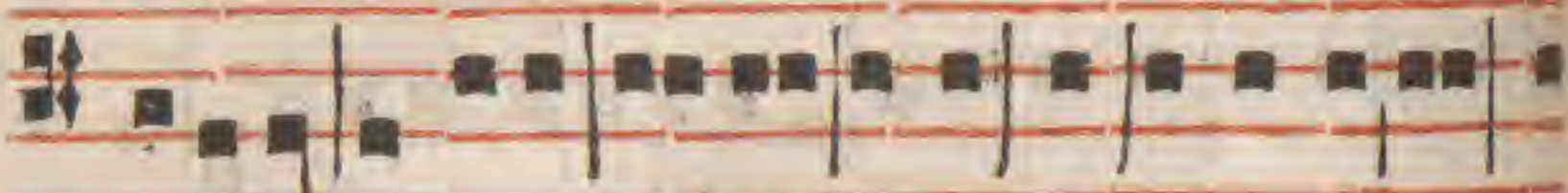
nata ea bñ ✠ dictiōe donat̄: que nec sola p̄ ordi-
d. iiii

Missa

ginalis pcti penā nec per diluuii est ablata sē-

tentiā. Respice ppici? sup hāc famulā tuā: q̄

maritali iūgēda est 2sortio: et tua se expetit p

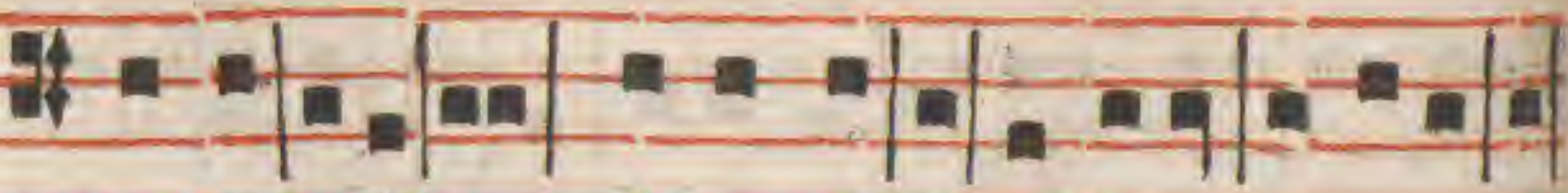
fectiōe muniri. Sit in ea iugū dilectionis et

pacis: fidelis & casta nubat in xpo imitatrixq̄

sāctarū pmaneat feminarū. Sit amabilis vt

rachel viro suo: sapiens vt rebecca: lōgeua et

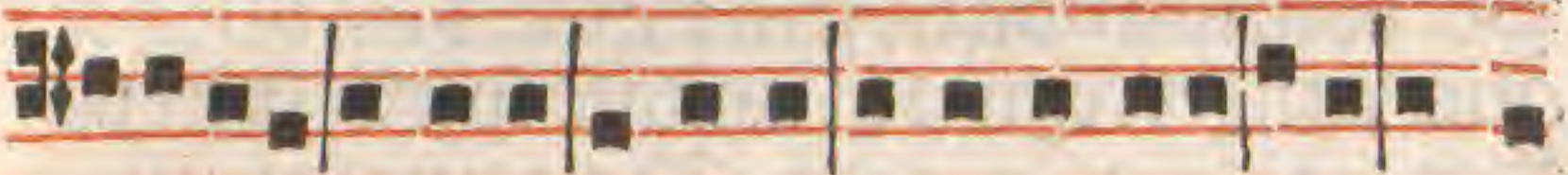
fidelis vt sarra. Nichil in ea ex actib⁹ suis ille

auctoꝝ p̄uaricatiōis vsurpet nexa fidei māda

tisq; permaneat: vni thoro iūcta: contactusq;

illicitos fugiat: muniat infirmitatē suā robo

re discipline Sit verecūdia grauis/pudore ve

nerabilis: doctrinis celestib⁹ erudita. Sit fecū

da in sobole: sit p̄bata et innocēs: ⁊ ad beatoꝝ
D. v.

Missa nubentium

requiē atq; ad celestia regna pueniat. Et vide

at filios filiorū suorū vsq; in terciā et quartā

progeniē/et ad optatā perueniat senectutem.
Per dominū nostrū iesū chrištū filiū tuū q̄ te-
cum viuit et regnat in vnitāte spirit⁹ sācti de⁹
Per. *hoc dicat legendo. Tunc amoto pallio &*
illis se erigentib⁹ vertens se sacerdos ad altare
dicat. Pax dñi sit sēper vobiscum. Et cū spiri-
tu tuo. Agnus dei. &c. Quo dicto accedat spon-
sus ad sacerdotem: & accipiat ab eo pacē deinde
det sponse. Clericus vero accipiat pacem a sa-
cerdote et det populo. Lōio. Benedicimus deū celi
et coram omnibus viuentibus confitebimur ei/quia fecit
nobiscū misericordiā suam

Postcōio.

Proficiat nobis ad salutē corporis et ani-
me domine deus huius sacramenti su-
ceptio: et sempiternae sancte trinitatis eiusdēq;
Qui diuine unitatis cōfessio. *Alia Orō.*
Vesumus oīpotens deus instituta pui-

dentie tue pio amore comitare ut quos legitima societate connectis longeva pace custodias per dominum nostrum.

Hic dicta benedicat sacerdos panem et vinum dicens.

Benedic domine creaturam istam panis sicut benedixisti quinque panes in deserto: ut omnes gustantes ex eo recipiant tam anime quam corporis sanitatem. Per christum dominum nostrum.

Item benedictio super vinum.

Potum servorum suorum benedicat rex angelorum: In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. **Postea aspergat sacerdos aqua benedicta panem et vinum sponsum et sponsam et det eis de pane et vino.** **Sequitur benedictio thalami sponso et sponsa super lectum sedentibus aspergat eos sacerdos aqua benedicta et similiter lectum. Et post incenset cum thuribulo sponsum et sponsam et circa lectum dicendo.** psalmus.

Beati omnes qui timeant dominum: qui ambulant in viis eius. **Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es et bene tibi erit.** **Uxor tua sicut vitis abundans: in lateribus domus tue.** **Filii tui sicut novelle olivarum: in circuitu mense tue.** **Ecce sic benedicetur homo qui timeat dominum.** **Benedicat tibi dominus ex syon et videas bona hierusalem omnibus diebus vite tue.** **Et videas filios filiorum tuorum: pacem super israel.** **Gloria patri.** **Sicut erat.** **Hyrie eleyso xpele kyrie.** **Pater noster.**

Benedictio thalami.

Et ne nos. Sed libera nos a malo. **O**stende nobis domine misericordiam tuam. Et salutare tuum da nobis. **S**aluū fac seruū tuū et ancillā tuā. Deus meus sperantes in te. **M**itte eis dñe auxiliū de sācto Et de syon tuere eos. **B**enedicamus patrem et filiū cum sācto spiritu. Laudemus et superexaltemus eū in secula. **D**ñe exaudi orationē meā. Et clamor me⁹ ad te veniat. **D**ñs vobiscum. Et cum spiritu tuo. **O**remus.

Benedic domine thalamū hūc / et omnes habitantes in eo / vt in tua pace consistāt et in tua voluntate permaneant / et tuo amore viuānt / et senescant: & multiplicētur in lōgitudine dierū. Per xpm dñm nr̄m. Amē. **O**rem⁹

Deus abrahā deus isaac et deus iacob ipse vos cōiungat / impleatq; benedictionem suā in vobis. Per xpm dñm nr̄m Amē. **O**rem⁹

Benedicat vos pater et filius & spūs sct⁹ qui trin⁹ est in numero et vnus est in nomine. Amen. **O**ratio.

Benedic domine adolescētulos istos sicut benedixisti thobiā et sarrā filiam rague-lis: ita bene & dicere digneris eos dñe vt in nomine tuo viuāt et senescant in lōgitudine dierū. Per xpm dominū nostrū Amen. **O**ratio

Benedictio dei patris omnipotentis et filii et spūs scti descēdat super vos et maneat sēp: In noīe patris et filii & spūs scti Amē. **Postea sacerdos petat vinū et bñdicat dicēdo.**

De mulierib? post partū purificādis Jo. xxxi

Benedicite dominus Potū seruorum suo-
rum benedicat rex angelorū: In nomie
patris et filii et spiritus s̄acti Amen. *Postea sa-
cerdos aspergat aqua benedicta vinū & sponsū
et sponsam et thalamū similiter et omnes sibi
p̄sentes: et post det sponso ad bibēdū deinde
sponse/et postea bibat et ceteri. Deinde doceat
eos habere pacem & dilectiōem inter se sup oīa
etc.* **C** *De mulierib? post partū purificādis.*

Mulieres autem post partum cōpleto cer-
to dierū numero: vt moris est purificā-
de accedunt ad ecclesiā missam auditure. In fi-
ne vero misse muliere astante p̄ope altare p̄es-
byter manu tenens panē aptum ad benedicen-
dū dicit *A diutiori nostrū in noīe domini R.*
Qui fecit celū et terram. Presbyter Sit nomē
dñi benedictū. R. Ex hoc nūc et vsq; in seculū
Presbyt subiūgēs dī. Orem? oīo seu bñdictio

Benedic dñe hāc creaturā panis qui bene-
dixisti quinq; panes in deserto: vt man-
ducans eum purgata a viciis salutem cōsequa-
tur mentis et corporis. In noīe ✠ patris: et fi-
lii: et spiritus sancti Amen. *Quo sic benedicto
et aqua benedicta consperso: tradatur mulieri
comedendus. Deinde stola posita supra caput
eius dicit euāgelium In principio. vts fo. xix. Et
post datur ei stola ad osculandū. Et dicta mu-
lier aqua benedicta aspersa: cū ceteris recedit.*

De penitētia generalis instructio p sacerō.

Prebanus in primis dieb? Domini inicis pre-
sertim ante magnas solennitates popu-
lū sibi cōmissum habet admonere: vt sepius pe-
niteant: precepta dei et ecclesie custodiant. Et
in generali pctōres arguere: minari penas ma-
le agentibus/et premia recte viuentibus pollice-
ri. **Veniens autem quis ad penitentiā seu con-
fessionē dicat presbytero. Benedicite. Et pres-
byter inquit. Dñs sit vobiscū et maneat in eter-
num. Amen: In noīe patris. Et. S**ciat seu in-
quirat propriam conditionē/artē vel industri-
am/et modū viuendi: vt facilius peccatis cōfi-
tendis possit mederi: diligenterq; presbiter in-
quirat a confitente secūdum persone varietatē
peccata vsitata sigillatim/ inusitata autem cū
discretionē: et non nisi alōge per aliquā circū-
stantiam: vt expertius detur modus et mate-
ria confitendi et eliciendi peccata que habētur
et latent in corde cuiuslibet generi confitentium.
Discat prudenter cōsulere/et instruere. Primo
senibus qui pro consuetudine habēt sensus ex-
ercitados ad discretionē boni et mali: vt sobrii
sint et pudici atq; prudentes et sani in fide: quia
maledici puer centū annorū. Perseuerantes/
in dilectione et patientia. Robustiorib? autem
vt timeant deum: de crastino nō cōfidant/pa-
ueant proici in gehenna. Iuuenibus simplici-
tatem seruare: ociū fugere: iuuenilia desideria

temperare: a turpiloquio abstinere: sobrios esse: tabernas abhorre: pacē diligere: mores ad bonū cōvertere. Juniorib? disciplinā diligere/ parentes amare/ ac eis obedire: et honozē deferre: verecundos fore: ludos cōtemnere. Mulieribus doceant viros suos diligere/ reuereri/ et timere: verecūdiā et sobrietatē obseruare: preciosas vestes et inhonestas non appetere: domus curam gerere: non carminatrices fore: castas & modestas existere. Seruis autem suadeant deum timere: obsequiis diligēter insistere: magistros honozare: diligere et timere: fideles et sobrios esse: non rebelles: sed patientes: humiles et obediētes fore. Diuitibus non superbire: sensu vel verbo nunq̃ superbe sapere: bonis operibus insistere: facile tribuere et communicare: ne que possident bona perdant et eterna. Pauperibus aliena non concupiscere: sufficiētiam et paciētiā habere: laborare operari: et vt pueri non sint. Curam gerere/ fideles esse: et cum sint pauperes in terra desiderent esse diuites in celo. Summopere omnibus peccata mortalia timere: causas et occasiones peccatorum fugere: virtutibus adherere: penas infernales horrescere: fraternitatem diligere: unicuiq̃ ius suum reddere: forfacta restituere: neminem ledere/ nec verbo nec opere. Prelatum suum reuereri. Jura ecclesiastica conseruare: decimas sol

Instructio penitentiū

uere: dominis obedire: deum timere: ecclesiam diligere: dei et ecclesie mandata custodire: et gloriam sempiternam concupiscere. Audiatur presbiter in ecclesia in loco eminenti confessiones. Multum mulieris non respiciens: omnes patienter audiens: veniam petentibus promittens: penas portabiles infligens: verbi gratia. Pro superbia humiliare: pro rixa et odio peregrinari. Pro inuidia egenis et miseris subuenire. Pro auaricia pauperibus et locis piis elemosinas facere. Pro gula ieiunare. Pro luxuria carnem domare. Pro accidia bonis operibus diligenter insistere. Obseruetque tamen quisque sacerdos ne de maioribus peccatis sacrosante sedis apostolice vel episcopo tantummodo reseruatissimam quam absolueret: cum eius potestas quo ad hoc sit ligata/videlicet de fractione voti/de perjurio solenni/de blasphemia in deum et sanctos/de homicidio/de peccato contra naturam/de adulterio/de deflozatione virginum/de sortilegio/de heresi/de diuinatione/de incestu/de iniunctione manuum in parentes/de oppressione et suffocatione paruulorum/de iniunctione manuum in clericos: et aliis pluribus criminibus que inferuntur iuri prohibito. Et in hiis versibus aliqua continentur. **Unde versus.** Per papam clerum feriens falsarius vrens. Soluitur et quisquis audet celebrare ligatus. Simon si fueris sed fallit regula

talis. Impubes monach^{us} mulier vetulus q^{ue}
 pauper. Janitor^{is} hostilis tu releuabis eos. **Epi**
scopo. V. Qui facit incestum deflozans aut ho-
 micida. Transgresso^r voti periur^{us} sortilegusq^{ue}
 Sacrilegus patrum percussor^{is} vel sodomita.
 Et mentita fides faciens incendia p^{ro}olis. Op-
 presso^r blasphemus hereticus o^mis adulter. Po-
 tificē sup^{er} his adeas clerū feriensq^{ue}. **In mortis**
tamen articulo quorūcūq^{ue} peccatozū et excō-
municationū a quocūq^{ue} presbytero nō denegā-
da est absolutio. Ab infirmitate vero conuale-
scentes absoluti de quocūq^{ue} criminū predictoz
a non habente potestatem: sciāt episcopū vel sā-
ctam sedē apostolicā postmodū fore consulē-
dū. Sed si quis fuerit excōmunicatus ab hoīe:
non potest corpus christi / nec unctionē sanctā
aut sepulturam recipere tanq^{uam} catholicus: do-
nec fuerit a suo excōmunicatore absolutus. Et
dicat penitens. Confiteor deo. Presbyter. Fra-
ter et soror. Misereatur tui omnipotens de^{us} &
dimissis oībus peccatis tuis p^{ro}ducat te ies^{us} xp^{ist}s
filius dei viui ad vitā eternā Amē Absolutio.
Indulgētiam absolutionē et remissionē
 omnīū peccatozū tuozū spaciū vere pe-
 nitentie et emendationem vite gratiam et con-
 solationem sancti spiritus paracliti: et perseue-
 rantia in cūctis bonis operibus largiat^{ur} tibi pa-
 ter pius et misericors dñs Amen. **Oratio.**

e. i.

Instructiones fiēde

Dominus noster iesus chzistus qui est verus absolutoꝝ omniū criminum per suam sanctā misericordiā te absoluat. Et ego auctoritate michi cōmissa ab omnibꝫ peccatis tuis michi dictis ore confessis: corde contritis: et negligenter oblitis: et a participatiōe cū excōmunicatis si indigeas te absoluo: et restituo te ad sacrosācta sacramēta nre sacte matris ecclesie In noīe ✠ patris et filii & spūs sacti Amen. *Tunc*

Dicat Amice vel domine/et magister vel aliter In multis deū offendisti: et tuā salutē impedisti caueas de cetero a pctis & a laqis diaboli & benefacere studeas deꝫ tibi cōcedat vt bona que fecisti et que facies in posterū per dei mīam quertā in penitētiā & remissionē pctōꝝ tuoꝝ Amē

Tūc pro speciali penitētia quē leuē scdm pctā tua tibi iponā. Tu dices sic et sic et facies sic vel sic. Et iniūcta penitentia et a penitēte suscepta dicat presbyter. Vade in pace: et noli āpliꝫ peccare: ne deteriꝫ tibi contingat: deꝫ det tibi grāz suā Amē. *Instructiones fiēde in die pasche.*

Notādum est qd hodie quilibet fidelis chzistianus tenetur oīa sua peccata proprio sacerdoti confiteri et corpus chzisti recipere per capitulum. Omnis vtriusqꝫ remissi. De penitenti.

Tamē ante receptionē debent audire missā integrā in sua propria parochia et genibus flexis audire curatū vel vicariū in gallico dicentē cō-

fectionem et post eum verba proferre cū contritione dicendo sic ante altare et exhortādo.

Bonnes gēs vous devez et estes tenuz au iour dui de recevoir en saicte eglise le saīt sacremēt de lautel le tresp̄cieulx et tresglozieux corps de n̄re seigneur iesuchrist. Celui q̄ nascūt de la benoiste vierge marie: le iour de noel Qui souffrit mort et passiō en labze de la croix pour nous pecheurs racheter des peines denfer: a tel iour cōme fust vendredi Qui resuscita de mort a vie en tel iour cōme il est au iour dui. Et monta es cieulx le iour de l'ascension. Et qui viēdra iuger les vifz et les mors/les bōs & les mauuais au iour du iugement. Et ie vous prie et amonestē que en ceste foi et creance vous le veuillez recevoir saintement et dignement. Car saches pour verite que celui qui le recevra dignemēt et deuotemēt il recevra son sauvement Et qui indignement le recevra pour certain il recevra la damnation et son iugement.

Et est entēdu ce cōmandemēt de recevoir au iour dui sō sauveur pour cenlx qui ōt ans et discretiō & sōt en aage suffisāt a congnoistre et discerner le bien du mal: et le mal du biē: et q̄l soiēt vrais repētēs et ḡses de tous leurs peches mortel a leur pouoir Ne ne doiuent estre en haine de creature q̄lcōques doiuent avoir p̄dōne et remises toutes iniures q̄ au temps passe leur

e. is.

Instructions fiède

auoiēt este faictes. Et auoir crie mercy a toutes autres p̄sōnes: ausquelles peuēt auoir meffait au tēps passe se il ont peu bonnement ou auoir bōne esperance & ferme p̄pos qui leur crieront mercy au tēps aduenir sil les peuvent trouuer.

Et sil est aucun ou aucune p̄sōne qui soit en sentence d'excom̄muniement ou interdit Il ne doiuent point receuoir leur sauueur: car il ne sōt poit en estat de grace: pour la desobeis-
sāce quil ont fait a leur p̄lat iusques a ce quil soiēt absoulz. Et pource leur deffens la table de nostre seigneur.

Ie deffēs aussi sur peine d'excom̄muniement que nul ne nulle de quelque estat quil soient se il ne sōt paroissiens ou paroissīānes de ceste paroisse ne p̄eigne le corps de nostre seigneur en ceste eglise sil ne m'est apparu de la licence de leur cure et souuerain ou autrement.

Item ie deffens a tous paroissiens: & paroissī-
ēnes de ceste paroisse sur peine d'excom̄muniemēt q̄ nulz ne voient receuoir leur sauueur hors de ceste eglise sans auoir licence de moy cure: car chacū doit sauoir le commendement de leglise qui est tel: chacū ch̄ristien se doit confesser a son cure et receuoir son sauueur a pasques: et plus vault obediēce que sacrifice Et aussi cest grāt peril daler receuoir son sauueur hors de la paroisse car qui le recoit duz religieux sās auoir

côgie: le religieux seroit excômunie selô les saïs canôs & aussi seroit celui qui receueroit le corps de nre seigneur pour la p̄ticipatiô quil auroit avecqes le religieux excômunie: et ainsi ne receueroit point dignemēt son sauueur: mais receueroit son damnement.

Itē ie deffēs sur peine dexcômunimēt q̄ nul ne recoiue le corps de nre seigneur en ceste eglise sil n'est ḡfesse a moy a mes cômīs ou autre q̄ ait bōne auctorite & puissāce de la quelle il me soit apparu par lettres ou autrement deuement.

Item ie deffens sur peine dexcômunimēt que nul de quelque estat quil soit ne viengne a la table de nostre seigneur sil est en haine de son prochain cest adire en haine de q̄lq̄ creature ch̄ristiēne ou sil se sent en q̄lq̄ autre peche mortel secret ou notoire car veritablement il feroit tresgrāt folie & encourroit tresgrāt idignatiô de dieu

Itē ie deffēs que nul ne viengne a la table nostre seigneur se il na ouy messe entierre. Et ne se doit nul hastier de receuoir son sauueur pour plustost boire ou mēgier viādes nouvelles car se seroit gloutonnie si il ni auoit autre cause necessaire.

Itē ie deffēs que nul vsurier et vsurierre occul temēt ne manifestemēt iusques a plaine satisfactiô faicte viengne a la table de nre seigneur.

Itē ie deffens que nul sorcier ou sorciere ne per
e. iij.

Instructiones fiende

lōne qui il croie iusq̄s a ce q̄ soiēt v̄rais confes & repentēs viengne a la table de n̄re seigneur.

Item ie deffēs que nul ne nulle qui aura rete-
nu les droitz de sainte eglise: & qui empechent
la iuriditiō et frāchise dicelle: & qui naura paie
loiaumēt ses dismes et ses droittures: et qui au-
ra detozbe a autrui de faire oblations: ou aul-
tres biēs iusques a plaie satisfatiō faite viēgne
a la table de nostre seigneur.

Item ie deffēs que nul ne nulle qui naura este
de trois dimēchez lung a la paroisse sil na eu ex-
cusation raisonnable viengne a la table nostre
seigneur auant confession.

Item ie deffens que nul ne nulle qui ait riens
de lautrui sil na tesbonne volente de le rēdre de
v̄rief viengne a la table nostre seigneur.

Et deues bōnes gēs apres ce que aures re-
ceue vostre saulueur vous garder sainte-
ment/dignemēt/ et deuotemēt/pour lōneur et
reuerēce de dieu p̄cipallemēt q̄ veult au iour-
dū estre hebergie et logie en vostre hostel & do-
micile: et pour le sauuemēt de voz amez. Le q̄l
sauuemēt vo² ne pouez auoir sās la grace de ce
benoist hoste n̄re doulx saulueur iesuchrist. Or
lui deues dōc̄q̄s faire bōne chiere & liesse et grāt
ioie mener en esperāce de v̄re sauuemēt & ne de-
ues se tresbenoist hoste p̄ peche bouter hors da-
uec vous.

Aussi bonnes gens quiaues enfans & famillires et autres ieunes gens en gouuernemēt qui sōt disposer de receuoir leur sauueur vous les deues enseigner et introduire : cōmēt il sedoiuent maintenir & garder de peche : & aussi bōnes gens vous deues scauoir que astin de esmouuoir les cueurs des creatures a plus grāt deuotion pour aucune remission des peches venielz : et pour amendrī les peines qui nous sōt deues pour nos peches et grace impetre. Il est acoustume de faire au iour dui vne forme & maniere d'absolutiō generale en sainte eglise mais nul ne se doit fier ne croire que elle luy baille pour absolution de quelque peche mortel dont il ait memoire sil nē est confesse secretement et particulièrement de sa bouche a prestre : bien repētāt : et ai fait satisfatiō ou pmis a faire le plus tost q̄ bōnement pourra et q̄l le face sās fraude

Et deues au iour dui receuoir vostre sauueur pour quatre causes.

La pmiere est pource que vo^r deues estre plus disposes pour le saint temps de l'aresme le quel deues auoir bien emploie en ieunes/en aumosnes : en oraison et penitēces.

La secunde cause est pour la passion nostre seigneur & pour nostre redēptiō desquelles sainte eglise fait au iour dui feste & solennite la quelle cause vous doibt bien mouuoir a deuotion.

Confessio

La tierce cause est affin que ainsi que nostre seigneur resuscita au iourdui corporellement de mort a vie: pour recepuoir son precieulx corps et digne sacrement vous puissiez au iourdui avecques lui resusciter spirituellement de peche a grace digne de obtenir sauueement.

La q̄rte cause est que pource q̄ pres de ce iour le sacrement de lautel fust institue de iesu chzist nostre seigneur Cest assauoir Jeudi a la cene: quant il consacra son propre corps et le cōmunicā a ses benoistz apostres en signifiāt q̄ ainsi deuōs nous faire.

Confessio generalis

Et pource ainsi commēcerons ceste cōfession generale et to² et toutes dires apres
Ie me confesse a dieu le pere tout puissāt (moi a la benoiste vierge marie: a mon seigneur saint michel lange et archāge: a mon seigneur saint pierre: a mon seigneur saint pol et a tous apostres A mon seigneur saint estienne: a mon seigneur saint vincent: a mon seigneur saint laurens: et a tous martyrs A mon seigneur saint **N.** mō patrō: a mō seigneur sain nicolas: et a tous ḡfesseurs. A ma dame sainte katherine: et a toutes vierges et a to² sains & a toutes saintes: et a vous sire vicaire et lieutenant de dieu de to² les peches q̄ ie fis onq̄s de puis leure que ie fus ne: iusq̄s a leure de maitenāt: desquieulx il ne me souuiēt et desq̄eux il ne me souuiēt mie.

Qar iai peche es sept peches mortels es bzâches
et dependanche diceulx. Premièrement: en or-
gueil: en desloiaute: en îgratitute: en despît: en
desdain: en îobediēce: en arogāce: en oultrecui-
dāce: en p̄sūptiō: en hôte p̄due: en vêtāce: en de-
rissiō: en rebelliō: en elatiō de mō cueur: en am-
bitiō: en vaine gloze: en desirāt hōneurs: en hy-
pocrisie: en vanites mōdaines: en moi trop p̄ti-
ser pour ma beaulte: pour ma force: pour mes
amis: pour ma louēge: iay este rebelle a bon cō-
seil querir: et croire & au commēdemēt de dieu
faire et obeir.

Iay peche au peche dēuie: en auoir desplaisan-
ce du bien dautrui: en estre îoieulx du mal daul-
tri: en detractiōs de plusieurs p̄sōnes: en faulx
iugemens: en faulces suspicions: en mal rapor-
ter: en desiran par enuie puissances prouesses:
hautesses: frāchises: noblesses: et plusieurs au-
tres prosperites mōdaines.

Iay peche en ire: en felonie: en mautalēt: en cō-
tēnez: en discors en rācūne: en hayne: en tātōs
en courous: en murmure en duresce: en diūsite
en nōmāt lēnemi en subhaitant la mort: en îpa-
ciēce de partes de polles de maladies de paour
dauoir peu et plusieurs aultres aduersites.

Iay peche en auarice: en rapine: en cōuoitise:
en estre trop tenāt & cōuoiteulx du biē dautrui
et des biēs de ce monde: en estre pou piteulx: et

Confessio

pou misericors: en mesconter: en aq̃rir trop ar-
dēmēt richesses p faulces marchādises: par ba-
ras par fallaces: par subtilites: par desloiautes
en disāt mēlōges: et faisās sermēs: p iurements
pour pluschier vindre mes dērees: & plusgrāt
marche p̃rendre et auoir.

I ay peche en gloutōnie en trop mēger & trop
boire & trop souuēt trop ardētemēt trop curieu-
sement: et plantureusement: par faulx desiers:
p grāt delict: p mauuaise acoutumāce: en folle-
mēt dōner & follemēt depēser: sās fai sās soif et
sās necessite: en gloutōnie de lāgue de trop pler
en detractiō: en flaterie: en mēterie: en dire vila-
nie dautrui: en polles oiseuses: en vātance: en
blasphemie: en rebelliō: en maugrier dieu & les
sais en despiter: en mētir: en recozder bourdez
truffez & mocqer: en iurer: p iure legieremēt fol-
lemēt apēsemēt/vilainemēt/et faulcemēt/apte-
mēt et cōuertemēt/en tēcer: & menasser: en estri-
uer: en lāgaigier: en murmurer: en accusāt pe-
che dautrui: en excusāt le mien peiche: en mau-
uais conseil dōner: en semer discort: en por-
ter nouuelles: en controuuer parolles: en reueler
cōseil dautrui: en moi faire quāt le tēps est de
parler/en parler quā temps est de moy taire.

I ay peche au peche de luxure p tēptatiō: p illu-
siō: p delectatiō: p supfluites: par manuais ra-
pors: p manuais recozrs: p faulces suspicions: p

cōsideratiō deshozdōnee: p faulx desirs: p mau-
uais plaisirs: en desirāt habis trop curieulx: cō-
me robes/ioiaulx/chapiaulx/ioiez/liesses/dan-
ces/fleurs/odeurs/festes deduis/soulas/esbate-
ment / et plusieurs aultre beautes et delices / at-
traiãs et esmouuans a celui peche de luxure en

Iay peche au peche (plusieurs manieres
de paresse: en feblesse: en moleste: en dormir: en
gesir: en trop q̃rir les aises de corps en nōchalā-
ce: en oubliāce: en ignozāce: en negligēce cōmi-
se de certaine sciēce: en faulce acoustumāce: en
esperāce de moy amēder: en defailāce de dieu lo-
uer honorer & doubter. Et p le gtraire iai este en
clī a mal faire p̃st & liger a folie & hardi a peche

Jenay pas cu les sept ṽtus gtraires au sept pe-
che mortelz: cōme humilite: cōtre orgueil cha-
rite gtre enuie: paciēce cōtre ire: diligēce gtre pa-
resse: largesse gtre auarice abstinēce gtre gloutō-
nie chastite gtre luxure Sire dieu cest ma coupe

Jay trespasse les commendemens de la loy Je
nay pas aime dieu de tout mon cueur: de toute
ma force: & de toute mon ame. Je nō prochaĩ
cōmēs moy mesmes. Je fait a dieu telle reuerē-
ce que ie deusse. Jai iurer en vain le nom de di-
eu et sa benoiste mere vierge glozieuse: et de ses
benois sains et saītes. Jai mal garde les festes.
Je nay pas honore pere ne mere tant espirituel
comme corporelz. Jai aucune fois voulu et

Cōfessio generalis

soubhaite la mort d'autrui et murdri mon ame
p peche. Je nay pas eu purite de vie: ne chaste-
te en mariage. Je nay pas porte bō tesmoigna-
ge du biē d'autrui. J'ai conuoite biē d'autrui &
chose indeuement & sās cause.

Je ne me suis poit dispose a receuoir & mettre
en oeuvre les sept dōs du saint esperit: cest assa-
uoir: doubter de mespzēdre: estre de bōnaire et
piteulx d'autrui mal scauant pour moy mes-
mes enseigner cōseiller aultrui: estre fort a resi-
ster aux vices: a auoir vray entēdemēt p es pe-
cial qui est necessaires au salut. Et auoir sapi-
ence non mie de ce monde: qui est folie a dieu:
mais debōnairete celeste.

Je nai pas porte ne fait hōneur aux sept sacre-
mēs de saīte eglise: cōme ie deusse cest assa-
uoir au saint sacremēt de baptisme: par le q̄l ie suis
chzistiē au sacramēt de cōfessio pa la q̄lle ie suis
recōsilie a dieu mō createur: au sacramēt de
mariage le q̄l est ordōne pour auoir lignee: au
sacremēt dozdr̄es de p̄b̄stres: ne cōsidere cōme
il sōt vicaire de dieu pour moy aministrer les
saītz sacremēs Au sacremēt de lautel q̄ est vraye-
mēt n̄re seigneur iesu chzisti Au sacremēt de cō-
firmatiō: q̄ est pour supplier et p̄faire les negli-
gēsces de baptisme: ne au sacremēt de ennuie-
mēt q̄ est le dernier sacramēt des chzistiens q̄ se
partent de ceste vie mortelle.

Te nay pas loue dieu es sept heures du iour ne acōpli les sept oeuvres de misericorde. Je nay pas eu pitié des pources nostre seigneur ne repeu quāt il auoiēt fain ne donne a boire quant il auoiēt soif: ne vestu quant il estoient nuz ne herbergies en leurs necessites: ne conforte ne visite les malades ne les psoniers ne eueili les mors

Te nay pas acompli les sept oeuvres de misericorde spirituelles: ie nay pas enseigne les ignorans/ ne conseille les desconselies/ ne retrait les pecheurs de peche: ne conforte les desconfortes ne pardonne a ceulx qui mont meffait: ne prie pour lamendement des maldisans: ne depozte les non sachans.

Iay cōmis les peches dessuditz ou grant partie diceulx p faulte de biē gouverner mes cinq cēs de nature: lesquels dieu ma prestes. Premie remēt de l'ouye: auquel iay peche par mal ouir et escouter volūtiers et retenir le sens de la veue au quel iay peche par mauuais regars: par delectation: le sens de l'odozement au quel iay peche par mal sentir fleurir et odozer: les sens de la bouche: au q̄l iay peche par mal parler/gouter et sauourer: le sens de la touchement au quel iay peche par mal toucher et mal venir et mal aler: et en mō cueur follemēt penser.

Si gresse tous les peches: des quelz ie suis coul pable a lōneur de dieu/de la benoiste vierge ma

Instructiones fiēde

rie/au salut de mon ame & a la cōfusion de tous
les ennemis denfer: et en prometiz amēdement
et ai bonne volūte & ferme propos de moi tenir
et garde de peche. Et pource pour toute offense
de tout mon temps mal emploier au tēps pas-
se Je dis ma coulpe ma griefue coulpe ma tres-
griefue coulpe. Et deuotement crie merci a no-
stre seigneur et treshumblemēt requier absolu-
tiō selon la grāde misericorde nre seigneur. Et
me recomāde a la benoiste vierge marie et a
mō seigneur saint **N.** mō patrō et a tous sains
et a toutes saintes qui vueillent dieu p̄er pour
moi q̄l me doint sa grace en me pardonāt tous
mes pechez. Et vous mon pere spirituel mon
cure vicaire et ministre de dieu me vueilles ab-
soudre soubz la tresgrande misericorde de nre
seigneur a la quelle ie me soubmetz. **Ceux q̄ sca-**
uent. Confiteor deo celi et beate marie virgini
&c. **le dient.** Et les autres. Pater noster qui es
in celis &c. Ave maria gratia plena domin⁹ te-
cum &c. **Presbyter.** Amen. **Absolutio.**

Per resurrectionē domini nostri iesu xpi
et per intercessionem beate marie virgi-
nis: & per merita beatorum apostolorum petri
et pauli et omnium sanctorum misereatur ve-
stri omnipotēs deus: et dimittat vobis omnia
peccata vestra et perducatur vos iesus filius dei
ad vitam eternam. Amen.

Indulgētiam absolutionē et remissionē
oīm peccatorū vestrorū spaciū vere peni-
tentie: emēdationē morum et vite: gratiam et
consolationē sancti spiritus tribuat vobis om-
nipotens pater pius / et misericors dominus.
Amen.

Alia absolutio. Oremus

Dominus noster iesus christ⁹ qui in cru-
ce moriens pro omnibus latroni pecca-
ta condonauit: quicq; in hac sacratissima die re-
surgens a mortuis mortuos ad vitam repara-
uit dignetur vos absolueret lotos suo sanguine
Et ego licet indignus ministerium ei⁹ gerens
in quantum possum et debeo / vos absoluo In
nomine patris et filii et spiritus s̄acti. Amen.

Alia absolutio.

Oremus.

Dominus noster iesus christus qui dixit
discipulis suis: quecunq; solueritis su-
per terram erunt soluta et in celis: de quorum
numero me licet indignum et peccatorem mi-
nistrum esse voluit. Intercedente beata dei ge-
nitricem maria: beato michaelē archāgelo: & bea-
to petro apostolo / cui data est potestas ligandi
atq; soluendi vos absoluat. Et auctoritate dei
et ecclesie: michi commissa vos absoluo a sen-
tentia excommunicationis vel interdicti seu a
participatione cum excommunicatis et ab omni-
bus peccatis vestris quibuscunq; cogitatione/
locutione aut operatione negligēter egristis: a

De sacramento eucharistie

quorum vinculis absolutos perducere vos dignetur ad regna polorum. Qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus: per omnia secula seculorum Amen.

Et benedictio dei patris omnipotentis et filii et spiritus sancti descendat super vos et maneat semper: In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen. *Accedent illi qui volunt recipere corpus christi.* Mutet ergo vitam qui vult accipere vitam.

Deinde sequitur ordo ad visitandum infirmos. Et primo dum intrat sacerdos domum vel cameram ubi iacet infirmus dicat. Pax huic domui. *R.* Et omnibus habitantibus in ea. *Tunc aspergat infirmum et dicat.* Asperges me domine *et.* Postea dicat istum psalmum. Misere mei deus: et in fine. Gloria patri Kyrieleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. *Preces.* Ostende nobis domine misericordiam tuam *R.* Et salutare tuum da nobis. *V.* Saluum fac servum tuum *R.* Deus meus sperantem in te *V.* Mitte ei auxilium de sancto. *R.* Et de syon tuere eum. *V.* Nichil proficiet inimicus in eo. *R.* Et filius iniquitatis non apponat nocere ei *V.* Esto ei domine turris fortitudinis *R.* A facie inimici. Domine exaudi Et clamor. *Oremus* *Oratio.*

Exaudi nos domine sancte pater omnipotens eterne deus: et mittere dignare sanctum angelum tuum de celis: qui custodiat/foue

at protegat: visitet et defendat omnes habitā
tes in hoc habitaculo. Per christū. **Egressis au
tem oībus infirmus confiteatur: et eo confesso
dicat sacerdos. Misereatur tui omnipotēs ꝛc.
Absolutionē et remissionem. ꝛc. Et antequā
cōmunicet infirmū dicat. Credis in corpore ꝛ
sanguine domini nostri iesu christi quod cum
percepturus sis habeas vitā eternā post mor
tem. ꝛ. Credo** **Et dās ei cōmunionem dicat.**

Corpus et sanguis domini nostri iesu christi
custodiat te in vitā eternā. Amē. **Postea di
cat. Dñe exaudi orationē meā Et da. Orem?**

De? qui ezechieli famulo tuo ter quinos
annos ad vitā donasti ita et hunc **hāc** fa
mulū **lā** tuū **am** a lecto egritudinis tua poten
tia erigat ad salutē. Per christū **Item oratio.**

Respice q̄s domine famulū **lā** tuum **am** in
infirmirate sui corporis laborantem et
animā refoue quam creasti vt castigationibus
emēdatus ta continuo se sentiat tua medicina
saluatū am. Per christum **Item Oratio.**

Omnipotens sempiterne deus exaudi nos
pro famulo **la** tuo **tua** pro quo q̄ miseri
cordie tue iplozam? auxiliū vt reddita sibi sani
tate gratiarū tibi in ecclesia tua referat actionē
Per dominū **Sequitur ordo ad unctionem
infirmorū primo preparet se sacerdos deferens
oleum infirmorū reuerenter: et precedet mini.**

Handwritten signature and initials, including "S. G." and "E. J."

De extrema unctione

stri cū cruce aqua bñdicta lumie: & intrātes do-
mum dicat sacerdos. Pax huic domui. *R.* Et
omnibus habitantib⁹ in ea. *Tunc dicat sacerdos*
*M*iserere mei deus / *in fine* Glor̃a patri Kyriel
Christe cleyson Kyriel. Pater noster. Et ne nos
Domine exaudi. *Oremus* *Oratio*

Omnipotēs et misericors deus q̃s immen-
sam pietatē tuā vt ad introitum humili-
tatis nostre hūc famulū *lam* tuū *tuā* in hoc
habitu fessū *lam* iacentē salutare visitare
digneris vt sicut visitasti dñe thobiam et sarrā
socrū petri puerūq; centurionis: ita et iste *ista*
pristina sanitate aīe et corporis recepta grārū
tibi in ecclesia tua referat actionē *Ite alia Orō*

Omnipotens sempiterne de⁹: qui per apo-
stolum tuū iacobum locutus es dicēs: in-
firmat q̃s in vobis inducat ecc̃ie *presbyteros*:
et oret pro eo vngentes eū oleo s̃cto in noīe dñi
et alleuabit eum domin⁹. et si in peccatis sit: di-
mittentur ei: cura q̃s redēptor noster grā s̃cti
spiritus languores istius infirmi me et eius sa-
na vulnera: eiusq; dimitte peccata: atq; dolo-
res cordis et corporis ab eo *ea* expelle plenāq; ei
interius exteriusq; sanitatē misericorditer red-
de vt ope misericordie tue restitutus *ta*: ad pri-
stina reparetur officia. Per dominū nostrū ie-
sum christum filium tuum. Qui tecum viuit
et regnat. *Ec.* *Statim dicendi sunt septem*

psalmi penitētiales cū suis antiphonis in mo-
dum qui sequitur. An. Sana me. **ps David.**

Domine ne in furore tuo arguas me: neque
in ira tua corripas me. **M**iserere mei do-
mine quoniam infirmus sum: sana me domi-
ne quoniam conturbata sunt ossa mea. **E**t ani-
ma mea turbata est valde: sed tu dñe usquequo
Conuertere dñe et eripe animam meā: saluū
me fac propter misericordiā tuam. **Q**uoniam
non est in morte qui memor sit tui: in inferno
autem quis confitebitur tibi. **L**aboraavi in ge-
mitu meo lauabo p singulas noctes lectū meū
lacrimis meis strātū meū rigabo. **T**urbat⁹ est
a furore ocul⁹ me⁹ inueteravi inter omnes ini-
micos meos. **D**iscedite a me omnes qui opera-
mini iniquitatem quoniam exaudiuit domi-
nus vocem fletus mei. **E**xaudiuit dominus
deprecationem meam dominus orationē meā
suscepit. **E**rubescant et conturbentur behemē-
ter omnes inimici mei: conuertantur et erube-
scant valde velociter. **G**loria patri et filio. **An.**
Sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea: et
anima mea turbata est valde: sed tu domine cōuertere et
eripe animam meam. **An.** Erat quidam **ps David.**
Beati quorum remisse sunt iniquitates:
et quorum tecta sunt peccata. **B**eatus
vir cui nō imputauit dñs peccatum: nec est in
spū ei⁹ dolus. **Q**m̄ tacui inueterauerūt ossa mea
f. ii

De extrema unctione

dum clamarem tota die. **Q**uoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum in eruna mea dum configitur spina. **D**elictum meum cognitum tibi feci: et iniustitiam meam non abscondi. **D**ixi confitebor aduersum me in iusticiam meam domino et tu remisisti impietatem peccati mei. **P**ro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. **V**erumtamen in diluio aquarum multarum: ad eum non approximabunt. **T**u es refugium meum a tribulatione que circumdedit me: exultatio mea erue me a circumdantibus me. **I**ntellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos. **N**olite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. **I**n chamo et freno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te. **M**ulta flagella peccatoris: sperantes autem in domino misericordia circumdabit. **V**etamini in domino et exultate iusti: et gloriamini omnes recti corde. **An.** Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaum: hic cum audisset quia iesus uenit in galileam / rogauit eum ut saluaret filium eius. **An.** Domine descende.

psalmus dauid

Domine ne in furore tuo arguas me neque in ira tua corripas me. **Q**uoniam sagitte tue infixae sunt michi: et confirmasti super me manuum tuarum. **N**on est sanitas in carne mea a facie ire tue non est pax ossibus meis a facie peccati

rum meorum. **Q**uoniam iniquitates mee super-
gressae sunt caput meum: et sicut onus graue gra-
uate sunt super me. **P**utruerunt et corrupte sunt
cicatrices mee: a facie insipientie mee. **M**iser fa-
ctus sum et curuat? usque in finem: tota die contri-
stus ingrediebar. **Q**uoniam lumbi mei imple-
ti sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea
Afflictus sum et humiliatus sum nimis: rugie-
bam a gemitu cordis mei. **D**omine ante te omne
desiderium meum: et gemitus meus a te non est ab-
scissus. **C**or meum perturbatum est in me derelictum
me virtus mea et lumen oculorum meorum: et ip-
sum non est mecum. **A**mici mei et proximi mei
aduersum me appropinquauerunt et steterunt.
Et qui iuxta me erant de longe steterunt et vim
faciebant qui querebant animam meam. **E**t qui in-
quirebant mala michi locuti sunt vanitates: et
dolos tota die meditabantur. **E**go autem tanquam
surdus non audiebam et sicut mutus non ape-
riens os suum. **E**t factus sum sicut homo non au-
diens: et non habens in ore suo redargutiones.
Quoniam in te domine speravi: tu exaudies me domine
deus meus. **Q**uia dixi nequando supergaudeant
michi inimici mei: et dum commouentur pedes
mei super me mala locuti sunt. **Q**uoniam ego in
flagella paratus sum et dolor meus in conspec-
tu meo semper. **Q**uoniam iniquitatem meam
annuntiabo et cogitabo pro peccato meo.

De extrema unctione

inimici autem mei viuunt et confirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderunt me inique

Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant michi quoniam sequebar bonitatem. **De** derelinquas me domine deus meus ne dicesseris a me. **I**ntende in adiutorium meum: domine deus salutis mee. **G**loria patri et filio et spiritui sancto. **S**icut erat **sc.**

Antiphona.

Domine descendebat sanes filium meum priusquam moriatur ait illi iesus: vade fili? tu? uiuit **an.** Cor conturbatum **ps.**

Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. **E**t secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. **A**mplius laua me domine ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me. **Q**uoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est semper. **T**ibi soli peccaui et malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. **E**cce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in peccatis concepit me mater mea. **E**cce enim veritatem dilexisti: incerta et occulta sapientie tue manifestasti michi. **A**sperges me domine isopo et mundabor: lauabis me et super niuem dealbabor. **A**uditui meo dabis gaudium et leticiam: et exultabunt ossa humiliata. **A**uerte faciem tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele. **C**or mundum crea in me deus: et spiritum rectum

innoua in visceribus meis. **D**e proicias me a facie tua: et spiritum sanctum tuum ne auferas a me. **R**edde michi leticiam salutaris tui: et spiritu principali confirma me. **D**ocebo iniquos vias tuas: et impii ad te conuertentur. **L**ibera me de sanguinibus deus deus salutis mee et exultabit lingua mea iusticiam tuam. **D**omine labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam. **Q**uoniam si voluisses sacrificium dedissem utique holocaustis non delectaberis. **S**acrificium deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum deus non despicies. **B**enigne fac domine in bona voluntate tua syon: ut edificentur muri hierusalem. **T**unc acceptabis sacrificium iusticie oblationes et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. **G**loria patri et filio et spiritui sancto. **S**icut erat in principio. **Antiphona.**

Domine puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur amen dico tibi veniam et curabo eum. **An.** Cor contritum et humiliatum ne despicias deus. **Antiphona.** Domine.

psalmus dauid.

Domine exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat. **N**on auertas faciem tuam a me: in quacunque die tribulor inclina ad me aurem tuam. **I**n quacunque die inuocauero te: velociter exaudi me. **Q**uia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremum aruerunt. **f. iij.**

De extrema unctione

Percussus sum vt fenum et aruit cor meum quia oblitus sum comedere panem meum. **A**voce gemitus mei: adhesit os meum carni mee. **S**i-
milis factus sum pellicano solitudinis: factus
sum sicut nicticoxax in domicilio. **V**igilavi et
factus sum sicut passer solitarius in tecto. **T**o-
ta die exprobrabant michi inimici mei: et qui
laudabant me aduersum me iurabant. **Q**uia
cinerem tanquam panem manducabam et po-
tum meum cum fletu miscebam. **A** facie ire in-
dignationis tue: quia eleuans allisisti me. **D**ies
mei sicut umbra declinauerunt: et ego sicut fe-
num arui. **T**u autem domine in eternum permanes: et me-
moriale tuum in generatione et generatione. **T**u
exurgens domine misereberis syon: quia tem-
pus miserendi eius quia venit tempus. **Q**uo-
niam placuerunt seruis tuis lapides eius et terre
eius miserebuntur. **E**t timebunt gentes nomen
tuum domine: et omnes reges terre gloriam tuam.
Quia edificauit dominus syon: et videbitur
in gloria sua. **R**espexit in orationem humilium
et non spreuit precem eorum. **S**cribentur hec
in generatione altera: et populus qui creabitur
laudabit dominum. **Q**uia prospexit de excelsis sancto
suo dominus de celo in terram asperxit. **U**t au-
diret gemitus compeditorum vt solueret filios
interemptorum. **U**t annunciant in syon nomen
domini: et laudem eius in hierusalem. **I**n con-

ueniendo populos in vnum : et reges vt serui-
ant domino . **R**espōdit ei in via virtutis sue
paucitatem dierum meorū nuncia michi. **D**e
reuoces me in dimidio dierū meorū in genera-
tione et generationem anni tui. **I**nitio tu dñe
terram fundasti : et opera manuum tuarū sūt
celi. **I**psi peribunt tu autem permanes : et om-
nes sicut vestimentū veterascent. **E**t sicut oper-
torium mutabis eos et mutabuntur tu autem
idem ipse es : et anni tui non deficiēt. **F**iliū ser-
uorum tuorū habitabunt : et semen eorū in se-
culum dirigetur. **An.** Domine puer me⁹ iacet in do-
mo paralyticus et male torquetur amen dico tibi veniam
et curabo eum. **An.** Dñe

psalmus dauid

De profundis clamaui ad te domine : dñe
exaudi vocem meā. **F**iant aures tue in-
tendentes : in vocem deprecationis mee. **S**i inī-
quitates obseruaueris domine : domine quis
sustinebit. **Q**uia apud te propiciatio est et pro-
pter legē tuam sustinui te domine. **S**ustinuit
anima mea in verbo eius : sperauit anima mea
in domino. **A** custodia matutina vsq; ad no-
ctē : speret israel in domino. **Q**uia apud domi-
num misericordia : & copiosa apud eum redem-
ptio. **E**t ipse redimet israel : ex omnibus iniqui-
tatibus eius. **An.** Domine non sum dignus vt intres
sub tectum meum sed tantū dic verbo & sanabitur puer
meus. **An.** Cum sol

psalmus dauid.

De extrema unctione

Domine exaudi orationem meam : au-
ribus percipe obsecrationem meam : in
veritate tua exaudi me in tua iusticia. **E**t non
intres in iudiciū cū seruo tuo dñe: q̄a nō iustifi-
cabitur in conspectu tuo omnis viuens. **Q**uia
persecutus est inimicus animā meam : humi-
liauit in terra vitā meā. **C**ollocauit me in ob-
scuris sicut mortuos seculi et anxiat⁹ est super
me spiritus meus: in me turbatum est cor meū
Memor fui dierū antiquorum meditatus sum
in omnibus operibus tuis: et in factis manūū
tuarum meditabar. **E**xpādi manus meas ad
te anima mea sicut terra sine aqua tibi. **C**elo-
citer exaudi me domine: defecit spiritus meus
Non auertas faciem tuam a me: et similis ero
descendentibus in lacum. **A**uditam fac michi
mane misericordiam tuam: quia in te speraui
Notam fac michi viam in qua ambulē: q̄a ad
te leuaui aīam meā **E**ripe me de inimicis me-
is dñe ad te ḡfugi doce me facere volūtatē tuā/
q̄a deus meus es tu. **S**piritus tuus bonus de-
ducet me in terram rectam propter nomen tu-
um domine viuificabis me in equitate tua **E**du-
ces de tribulatione animam meam et in mise-
ricordia tua disperdes omnes inimicos meos:
Et perdes omnes qui tribulant animam meā
quoniam ego seruus tuus sum. **G**loria patri &
filio et spiritui sancto **S**icut erat in p̄n. &c. **An.**

Tum sol autem occidisset omnes qui habebant infirmos
variis languoribus ducebāt illos ad iesum et sanabant.

Byrrieleyson. **C**riste leyson. **Zetania.**
Byrrieleyson **C**riste audi nos.

Pater de celis deus **M**iserere ei.

Fili redemptor mundi deus **M**iserere ei.

Spiritus sancte deus **M**iserere ei.

Sancta trinitas vnus deus **M**iserere ei.

Sancta maria ora pro eo.

Sancta dei genitrix ora pro eo.

Sancta virgo virginum ora pro eo.

Saincte michael .♦♦. ora pro eo.

Sancte gabriel ora pro eo.

Sancte raphael ora pro eo.

Omnes sancti angeli et ar-
changeli dei orate pro eo.

Omnes sancti beatorum
spirituum ordines orate pro eo.

Sancte iohannes baptista ora pro eo.

Oēs sancti patriarche et pphete orate pro eo.

Sancte petre ora pro eo.

Sancte paule .♦♦. ora pro eo.

Sancte andrea ora pro eo.

Sancte iacobe ora pro eo.

Sancte iohannes ora pro eo.

Sancte thoma. ora pro eo.

Sancte iacobe ora pro eo.

Sancte philippe ora pro eo.

De extrema unctione

S ancte bartholomee	ora pro eo.
S ancte mathee	ora pro eo.
S ancte symon	ora pro eo.
S ancte iuda	ora pro eo.
S ancte mathia	ora pro eo.
S ancte barnaba	ora pro eo.
S ancte luca	ora pro eo.
S ancte marce	ora pro eo.
O ēs sancti apostoli et euāgeliste	orate pro eo.
O ēs sancti discipuli dñi	orate pro eo.
O ēs sancti innocentes martyres	orate pro eo.
S ancte stephane	ora pro eo.
S ancte clemens	ora pro eo.
S ancte laurenti	ora pro eo.
S ancte vincenti	ora pro eo.
S ancte sauiniane cū so. tuis	ora pro eo.
S ancte hyrenee cum so. tuis	ora pro eo.
S ancte iohannes	ora pro eo.
S ancte paule	ora pro eo.
O ēs sancti martyres	orate pro eo.
S ancte silvester	ora pro eo.
S ancte martine	ora pro eo.
S ancte nicolae	ora pro eo.
S ancte hylari	ora pro eo.
S ancte gregori	ora pro eo.
S ancte ambrosi	ora pro eo.
S ancte augustine	ora pro eo.
S ancte leo	ora pro eo.

S ancte lupe	oza pro eo.
S ancte eracli	oza pro eo.
S ancte paule	oza pro eo.
S ancte germane	oza pro eo.
S ancte sulpici	oza pro eo.
S ancte euurci	oza pro eo.
S ancte aniane	oza pro eo.
S ancte hieronime	oza pro eo.
S ancte benedicte	oza pro eo.
S ancte egidi	oza pro eo.
O es sancti confessores	orate pro eo.
S ancta maria magdalena	oza pro eo.
S ancta maria egyptiaca	oza pro eo.
S ancta columba	oza pro eo.
S ancta felicitas	oza pro eo.
S ancta perpetua	oza pro eo.
S ancta agatha	oza pro eo.
S ancta agnes	oza pro eo.
S ancta cecilia	oza pro eo.
S ancta lucia	oza pro eo.
S ancta latherina	oza pro eo.
S ancta paula	oza pro eo.
S ancta genouefa	oza pro eo.
S ancta margareta	oza pro eo.
O es sancte virgines	orate pro eo ea.
O mnes sancti et sancte dei	orate pro eo ea.
P ropicius esto libera eum eam domine. A b omni n i malo libera eum eam domine. A fulgore et	

De extrema unctione

tempestate Libera eum **eā** dñe. **A** morbo Libera eum **eam** dñe. **A** peccatis oībus Libera eū **eam** domine. **A** morte subitania. Libera eum **eam** domine. **P**er mysterium sancte incarnationis tue Libera eū **eā** domine. **P**er passionē et crucē tuam Libera eum **eā** dñe. **P**er gloriosam resurrectionem tuam. Libera eū **eā** dñe. **P**er admirabilem ascensionē tuā Libera eum **eam** dñe. **P**er grām sancti spirit⁹ paracleti Li.
In die iudicii libera eū **eam** dñe. **I**n hora mortis succurre ei dñe. **P**eccatores Te rogam⁹ audi nos **U**t indulgētiā oīm delictorū suorū ei dones Te ro **U**t infirmū **mā**nēm a lecto egritudinis pie ac misericordiā releuare digneris Te. **U**t eū **eā** sanū **sanā** a tps icolumē ecclie tue p̄sētare digneris Te ro **U**t dies et act⁹ ei⁹ in tua volūtate disponas Te ro. **U**t nos exaudire digneris Te ro. **F**ili dei Te ro. **A**gn⁹ dei qui tollis peccata mūdi exaudi nos dñe. **C**hriste audi nos. **A** yriel. **C**ristel. **A** yriel. **P**ater noster. **E**t ne nos. Sed libera. **S**aluum fac seruū **ancillā** tuū **tuā**. Deus meus sperantem in te. **M**itte et auxiliū de sancto. Et de syon tuere eū **eam**. **E**sto et domine turris fortitudinis. A facie inimici. **D**ñe exaudi. Et clamor meus. **O**remus **O**ratio.
Deus qui famulo tuo ezechie terquinos annos ad vitā donasti: ita et hunc **hanc** famulū **lam** tuū **am** a lecto egritudinis tua po

tentia erige ad salutem. Per xpm **Item Oratio.**

Respice domine famulū **la** tuū **am** in infirmitate sui corporis laborātem: & animā refoue quā creasti vt castigationibus emēdatus **ta** continuo se sētiat tua medicina saluatū **tam**. Per christum. **Alia oratio**

Deus qui facture tue pio semper dominaris affectu inclina aurem tuam supplicationibus nostris et famulum **lam** tuum **am** ex aduersa valitudine sui corporis laborātem placatus respice: et visita in salutari tuo et celestis gratie tue p̄sta medicinā. Per **Oratio**

Deus qui humano generi salutis remediū et vite eterne munera contulisti: cōserua in famulo **la** tuo **tua** tuorū dona virtutū et concede vt medelam tuam non solum in corpore sed etiā in aīa sentiat. Per **Oratio**

Omnipotens sempiternus de⁹ qui egritudines animarum depellis et corporum auxilii tui super infirmum **mā** nostrū **trā** ostende virtutem et ope misericordie tue ad oīa pietatis tue reparet officia Per xpm **Alia oratio.**

Virtutum celestium de⁹ qui humanis corporibus omnem languorem et omnem infirmitatē p̄cepti tui potestate depellis: adesto propicius famulo **la** tuo **tua**: vt fugatis infirmitatibus reuocatus nomē sanctum tuum instaure sibi p̄tinus sanitate benedicat. Per

De extrema unctione

Omnipotens sempiterne deus qui per bea-
tum iacobū apostolū tuū induci p̄sby-
teros et unctione oleo infirmos p̄cepisti: p̄sta
quesum? ut digneris per manus nostras hunc
hanc famulum **lani** tuū **tuā** infirmum **mā** de
oleo sanctificato unctione et benedicere hoc autē
q̄ exteri? tua carismata cōplectuntur: hoc inte-
ri? spiritaliter diuina inuisibiliter tua p̄ficiat.

Propicietur deus cunctis iniquitatibus
tuis & sanet omnes languores tuos redi-
matq; de interitu vitā tuam et perficiat in oī-
bus bonis operibus desiderium tuū: qui solus
in trinitate uiuit et regnat. Per omnia secula
seculorum Amen **Dicta ista oratio infirmus di-**
cat suam Confiteor & si dicere nequauerit dicat
Mea culpa de oīb; peccatis meis p̄cor vos om-
nes orate pro me. Tūc dicat sacerdos. Miserea-
tur tui oīpotens deus &c. Indulgētiā et remis-
sionē. &c. Postea offerat infirmo crucem ad descen-
landū: quo facto sacerdos uncto pollice de oleo
sancto unctione eum in septē locis. Et primo Ad
oculos et dicat. Per istam sanctā unctionem:
& suā piissimā misericordiā indulgeat tibi de
quicquid peccasti per visu. Ad aures Per au-
ditum. Ad nares Per odoratu. Ad labia Per
gustū Ad manus per tactū In umbilico Per
ardorem libidinis. Ad pedes Per incessum pe-
dum. Manus et pedes desuper tantummodo

unguatur Et quando sacerdos facit crucem de
oleo: minister tergat locum cum stupa et cōbu-
retur quibus peractis dicat sacerdos hāc oratio-
nem *Sine* Dñs vobiscum. *Oratio.*

Iunxi te in noīe patris et filii et spūs sā-
cti oleo sancto atq; sacro: vt virtutem
spiritus sancti tribuat tibi hec sacra unctione sa-
nitatem anime et corporis in remissionē omni-
um peccatorum tuorum et vitā eternam Amen

Dominus iesus christus apd *Alia Orō.*
te sit vt te defendat: intra te sit vt te refi-
ciat: circa te sit vt te cōseruet: ante te sit vt te de-
ducat: post te sit vt te defendat: super te sit vt
te benedicat: qui cum patre et spiritu sancto vi-
uit et regnat de⁹ p oīa secula sclozū Amē *Alia.*

Benedicat te de⁹ pater: sanet te dei filius:
illuminet te dei fili⁹ spiritus sāct⁹ corp⁹
tuum irradiet: sēsū tuū dirigat: et ad supernā
patriā te perducatur qui in trinitate perfecta vi-
uit et regnat deus per omnia secula seculorum.
Amē. *Alia oratio.*

Benedicat te deus pater: qui in principio
cuncta creauit: benedicat te dei filius: q̄
de supernis sedibus pro nobis saluator descen-
dit benedicat te spiritus sanctus qui in simili-
tudine columbe in flumine iordanis requieuit
in christo: ipse te in trinitate sāctificet: quē oēs
expectant ad iudiciū. Per eundē *Alia orō.*

G. I.

De extrema

Benedicat te de² pat^r: custodiat te ies² xps:
illuinet te sp^sis s^act² cunctis dieb² vite tue:
firmet te virt² xpi indulgeat tibi dñs vniuersa de
licta tua. Qui cū patre. **In** noīe p. & fi. & s. s. amē
sit tibi hec vinctio olei scificatōis ad purificatōez
mētis & corpis. Amē **dicat euāgelistū.** In p^rinci
pio. **Ordo cōmendationis aīe dum infirm⁹**

**est in agonia mortis. Et p^rimo fiāt letanie bre
uiter in hunc modum. Kyrieē. Crisite leysen.**

Sancta maria ora pro eo **ea.**

Oēs sancti angeli orate pro eo **ea.**

Sancte abel ora pro eo **ea.**

Omnis chorus iustorum ora pro eo **ea.**

Sancte abraham ora pro eo **ea.**

Oēs sancti patriarche & pphete orate pro eo **ea.**

Sancte iohannes baptista ora pro eo **ea.**

Sancte petre ora pro eo **ea.**

Sancte paule ora pro eo **ea.**

Sancte andrea ora pro eo **ea.**

Oēs s^acti apostoli et euāgeliste orate pro eo **ea.**

Oēs s^acti innocētes orate pro eo **ea.**

Sancte stephane ora pro eo **ea.**

Sancte sauiniane ora pro eo **ea.**

Oēs sancti martyres orate pro eo **ea.**

Sancte gregori ora pro eo **ea.**

Sancte martine ora pro eo **ea.**

Sancte nicolae ora pro eo **ea.**

Sancte benedicte ora pro eo **ea.**

Oēs sancti confessores

Sancta maria magdalena

Sancta columba

Sancta katherina

Sancta barbara

Oēs sancte virgines

Oēs sancti et sancte dei

orate pro eo **ea.**ora pro eo **ea.**ora pro eo **ea.**ora pro eo **ea.**ora pro eo **ea.**orate pro eo **ea.**orate pro eo **ea.****P**ropicius esto peccati ei domine **A**b ira tua libera eum**ea** domine. **A** mala morte libera eum **ea** domine **A** pi-culo mortis libera eum **ea** domine **A** penis inferni li-bera eum **ea** domine **A** potestate diaboli libera eum **ea** domine **A**b omnimalo. libera eum **ea** domine **P**er natiuitatem tuamlibera eum **ea** domine **P**er sanctam crucem tuam. liberaeum **ea** domine **P**er mortem et sepulturam tuam. libera eum**ea** domine **P**er gloriosam resurrectionem tuam libera**P**er admirabilem ascensionem tuam libere. **P**ergrazsecti spiritus paracliti libera **P**etores **T**ero. **U**tparcas ei. **T**e. **E**xpriel **C**ristel. **K**ypriel **D**einde**vicino morti cum agone sui exitus aia visa fuerit****P**roficiiscere anima christi **(anxiari fiat hec oratio.)****S**tiana de hoc mundo in nomine patris omnipot-

entis qui te creauit: in nomine iesu christi filii dei viui qui

pro te passus est: in nomine spiritus sancti qui in te infusus est: in

nomine angelorum et archangelorum: in nomine thronorum et

dominationum: in nomine principatum et potestatum: in

nomine cherubin et seraphim: in nomine patriarcharum

et prophetarum: in nomine sanctorum monachorum et

heremitarum: in nomine virginum et omnium sancto-

De extrema unctione

ruet sanctarū dei hodie sit in pace: locus tu? & habitatio tua sit in sancta syon Amē. **Orō.**

Deus misericors de? clemēs q̄ scdm mul-
titudinē miserationū tuarū pctā penitē-
tium deles & criminū culpas venia remissionis
euacuas respice ppici? sup hūc **hanc** famulū **lā**
tuū **am:** et remissionē sibi oīm peccatorū suorū
tota cordis cōfessione poscētē deprecatus exau-
di: renoua in eo **ea** piissime pater quicquid ter-
rena fragilitate corruptum: vel quicquid dia-
bolica fraude violatū est: et vnitati corporis ec-
clesie membrum redemptionis annecte: mise-
rere domine gemitū: miserere lacrimarū ei?
et non habentē fiduciā nisi in misericordia tua
ad tue sacramentū reconciliationis admitte.
Per christum dominū **Oratio.**

Commendo te oīpotēti deo carissime ma-
cuius es creatura committo vt cum huma-
nitatis debitum morte interueniente persolue-
ris ad auctorem tuum qui te de limo formauit
reuertaris egredienti itaq; anime tue de corpo-
re: splendidus angelorum chorus occurrat: iu-
dex apostolorum senatus tibi obuius veniat cā-
didatorum tibi martyrum triumphator exerci-
tus obuiet: liliata confessorū turma circūdet
Jubilantium virginum chorus te accipiat: et
beate quietis in sinu patriarcharum te comple-
xus astringat: mitis atq; festin? iesu xpī tibi cō-

spectus appareat: qui te inter assistētes sibi iugiter interesse te cernat. Ignosces oē qđ horret in te nebris/ qđ stridet in flammis: qđ cruciat in tormentis. Ledat tibi tēterrim⁹ sathanas cū satellitibus suis: in aduentu tuo te comitantibus angelis contremescat: atq; in eterne noctis chaos immane diffugiat. Exurgat deus et dissipetur inimici eius: et fugiant qui oderunt eum. Sicut deficit fumus deficient: sicut fluit cera a facie ignis: sic pereant peccatores a facie dei. Et iusti epulentur & exultent in conspectu dei. Confundantur igitur et erubescant oēs tartaree legiōes et ministri sathane: iter tuū impedire nō audeant: liberet te a cruciatu christus qui p te mori dignat⁹ est: 2stituat te xps fili⁹ dei viuū in terra paradisi sui sup amena virētia: et inter oues suas te verus ille pastor agnoscat ipse ab oībus peccatis tuis te absoluat atq; ad dexterā suam in electorum suorum te sorte constituat: ubi redēptorē tuū facie ad faciē videas et p̄sēs semper assistes: manifestissimam beatis oculis veritatē cōstitutus ta igitur inter agmina btōrum comtemplatione diuine dulcedinis potiaris in secula seculorum Amen.

Oratio.

Suscipe dñe seruū acillā tuū tuā in locū sibi sperāde saluationis. Libera dñe animam serui ancille tui tue sicut liberaisti enoch & heliam de cōmuni morte mūdi. Libera domi
g. iii.

Vigilie

ne animam serui **ancilletui tue** a morte: sicut liberaſti noe de diluuiio. Amē. Libera dñe aīaz serui tui **ancille tue** sicut liberaſti animā isaac de manu patris sui abzahē amen. Libera dñe aīaz serui **ācille** tui **tue** sicut liberaſti iob de paſſiōib⁹ suis Amē Libera dñe aīaz serui **ācille** tui **tue** sicut liberaſti loth de sodomis & de flāma ignis amē Libera dñe aīam serui **ancille** tui **tue** sicut liberaſti moyſē de manu pharaonis regis egiptioꝝ amē. Libera dñe aīaz serui **ācilletui** **tue** sicut liberaſti danielē de lacu leonū amen. Libera dñe serui **ancille** tui **tue** sicut liberaſti tres pueros de camino ignis ardētis: et de manu regis iūquī. amē Libera dñe aīam serui **ācille** tui **tue** sicut liberaſti ſulānā de falso crimine amē. Libera dñe aīam serui **ācilletui** **tue** sicut liberaſti dauid de manu regis saul et de manu golie amē. Libera dñe aīaz serui **ancille** tui **tue** sicut liberaſti petrū et paulū de carcerib⁹ sic liberare digneris huius famuli le tui tue et tecū facias in celestib⁹ bonis gaudere amē **Oratio.**

Commendamus tibi dñe aīam famuli le tui **tue** pꝛecamur oꝛte iesu chꝛiste saluator mundi pꝛopter quē ad terrā descēdisti patriarcharū tuoz sinibus insinuare nō renuas agnosce dñe creaturā tuā nō ex diis alienis creatam sed a te solo deo viuo et vero: quia non est aliud pꝛeter te: et nō est secundū opera tua: letifica do

mine aiam serui acille tui tue in conspectu tuo
et ne memineris iniquitatu eius antiquaru: et
ebrietatu q̄s suscitauit furoz / siue feruoz mali
desiderii: licet enim peccauerit: tamen patrem
et filium et spiritum sanctum non negauit: sed
credidit et zelum dei habuit in se: et deum qui
fecit omnia adorauit

Item Oratio.

Delecta iuuentutis et ignorantias ei? q̄s
ne memineris dñe: sed scdm magnam
miam tuā memor esto illi? in gloria claritatis
tue. apiatur ei celi. colletetur ei āgeli in regnū
tuū. dñe seruū **acillā** tuū **tuā** suscipe. Suscipi
at eū **eā** sact? michael archāgel? dei: q̄ milicie
celestis obtinuit pncipatū Veniāt illi obuiam
scti āgeli dei. & perducāt eū **eā** i ciuitatē celestē
hierusalē. suscipiat eū **eā** beat? petr?: cui a deo
tradite sūt clauēs regni celoꝝ adiuet eū **eā**
sanctus paulus: qui dignus fuit esse bas ele=
ctionis. Intercedat pro eo ea sanctus iohan=
nes electus dei apostolus: cui reuelata sunt se=
creta celestia. Orēt pro eo ea omnes sancti apo=
stoli: quibus a domino data est potestas ligan=
di atq; soluendi. Intercedēt pro eo **eā** oēs sacti
dei qui pro ch̄risti nomine tormenta in hoc se=
culo sustinuerunt. ut vinculis carneis exutus:
eā peruenire mereatur ad gloriam regni cele=
stis. Prestante domino nostro ihesu ch̄risto.
q̄ cū patre & spiritu scō viuit et regnat de? p oīa

Ordo ad corpus deferendū.

secula seculorum amen. **Si** anxiat̃ adhuc aia
dicantur hii p̃i. videlicet **Beati** immaculati.
vsq̃ **Ad** dominū cum tribularer. **Egressa** autē
anima/ **dicat** sacerdos **Subuenite** s̃acti dei. **V.**
Suscipiat eam **sc̃. V.** Requiem eternā. **E** yriel. **A** ri
stel. **E** yriel. **P**ater noster **E**t ne nos. **A** porta in
feri. **E**rue dñe animam ei⁹. **R**equiescant in pace **A**men.
Domine exaudi. **D**ñs vobiscū. **O**remus **I**n
clina. **Et** si sit femina. **Q**uesumus dñe pro tua
pietate require in vigiliis. folio lb.

Sequitur ordo ad deferendum corpus de
functi in sepulturā. **Et** primo veniat sacerdos
indut⁹ superlicio et stola cum ministris ad do
mum defuncti: et introiens aspergat corpus aq̃
benedicta: et dicat **De profundis. cū** p̃ectibus &
collectis sup̃ascriptis: tūc leuetur corpus et de
portetur ad ecclesiam vel ad locū sepulture & in
cipiat sacerdos **Credo q̃ redemptor/** vel si non
cantet. **Credo.** dicat sacerdos submissa voce **I**n
exitu: cum antiphonis & ceteris psalmis qui cō
tinentur et dicuntur in recōmendationib⁹ pro
defunctis in diebus anniuersariozū que recom
mendationes scribunt̃ retro post vigiliis. **H**is
autem dictis: vel quantū placuerit aut suffice
re poterit pro 2ductu corporis vsq̃ ad ecclesiā:
ipsam intrando iterum sacerdos aspergat cor
pus: & eo deposito corā altari/incipiatur vigilia
vel missa si congruū tēpus et hora fuerint. **Et**

si non cantetur vigilie nec missa: ita q temp²
 non esset oportunum veniat sacerdos ad caput
 defuncti et stando incipiat **Q**uoniam intres: **P**ro ut co
 tinetur retro post vigilias: cu responsoriis/an.
 et orationibus que debent dici et cantari. His ve
 ro dictis & cantatis: deferatur corpus ad tumu
 lum: et incipiat sacerdos **L**ibera me. Dum au
 tem cantatur/dicat sacerdos an. **A**perite illi. **p**s.
Confitemini. cum ceteris antiphonis et ps q
 continentur retro post **N**on intres. **C**antato au
 tem **R**. **L**ibera cum suis versibus: incipiat sa
 cerdos cantando. **k**yrie. et clerici respondeant
xp̄e et **k**yrie. Tunc dicat sacerdos alta voce.
Pater noster: residuum sub silentio. **E**o dicto
 dicat sacerdos aspergendo tumulum **E**t ne nos
A porta inferi. et cetera cu collectis opportunis
 et in fine. **R**equiescant in pace. et aspergat tu
 mulum et circumstantes.

Incipiunt vigilie dicende pro defunctis an.
 DFlexi quonia exaudiet do
 minus: vocem orationis
 mee. **Q**uia inclinavit aurem sua
Glacebo. **p**s. michi: et in diebus meis inuoca
 bo. **C**ircumdederunt me dolores mortis et pe
 ricula inferni inuenerunt me **T**ribulationem
 et dolorem inueni: et nomen dñi inuocaui. **O**
 domine libera animam meam misericors dñs
 et iustus: et deus noster miseretur **C**ustodiens

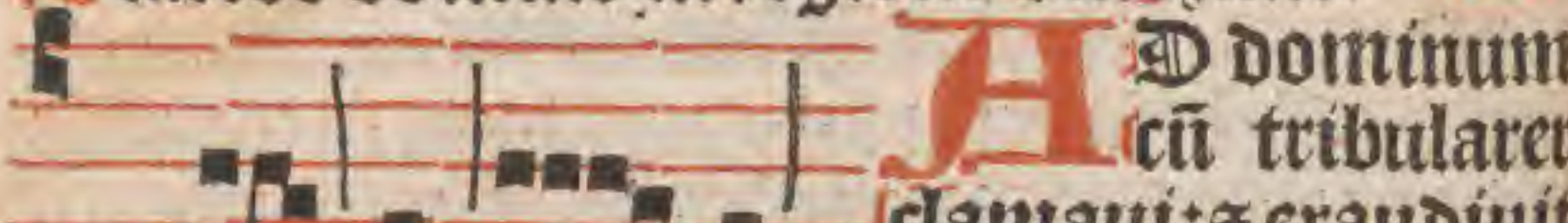

Vigilie

paruulos dñs humiliat? sū & liberauit me. **Q**uō
uertere aīa mea in requiē tuā: quia dñs benefe
cit tibi. **Q**uia eripuit animā meā de morte ocu
los meos a lacrimis pedes meos a lapsu. **P**la
cebo dño in regione viuorum. **An.**

Placebo domino in regione viuorum. **An.**

Ad dominum
cū tribularer
clamaui: & exaudiuit
An. heu me. **Euouae. ps** me. **O**ñe libera aīam
meā a labiis iniquis: et a lingua dolosa. **Q**uid
detur tibi aut quid apponatur tibi: ad linguā
dolosā. **S**agitte potētis acute: cū carbonibus
desolatoriis. **H**eu mihi quia incolat? meus pro
lōgatus est habitauī cū habitātib? cedar multū
incola fuit aīa mea. **C**ū his qui oderūt pacē erā
pacific? cū loq̄bar illi ipugnabāt me gratis. **An.**

Heu me quā incolat? meus prolongatus est.

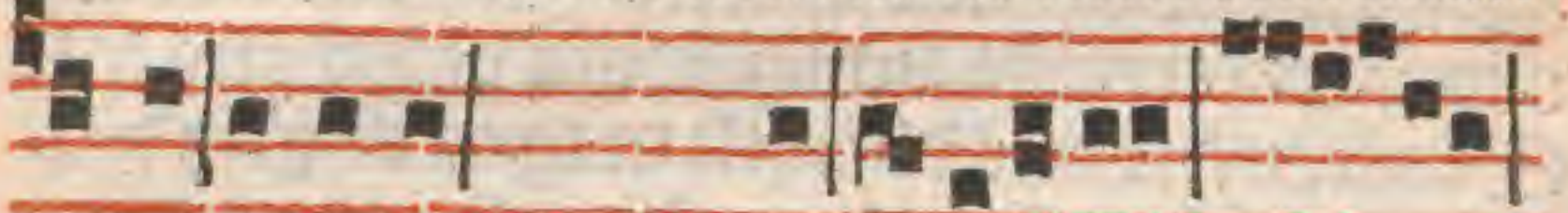
Euaui oculos **ps.**
meos in mōtes vnde
veniet auxiliū mihi. **A**uxi
An. **O**ñs. **Euouae.** līū meum a domino qui se

cit celū et terrā. **N**on det in cōmotionē pedem
tuū : neq; dormitet qui custodit te. **E**cce non
dormitabit neq; dormiet q̄ custodit israel. **D**o-
min⁹ custodit te domin⁹ p̄tectio tua super ma-
num dexterā tuam. **P**er diē sol nō b̄ret te neq;
luna per noctē. **D**ñs custodit te ab omni malo
custodiat aīam tuā dñs **D**ñs custodiat it̄oitū
tnū et exitū tuū ex hoc nūc et vsq; i seculū. **An.**

Dñs custodit te ab omni malo custodiat aīam

tuam domin⁹. **An. Si iniquitates. Quouae.**

De p̄fūdis clamaui ad te dñe: dñe exaudi
vocē meā. **F**iāt aures tue it̄edētes: in vo-
cē dep̄catiōis mee. **S**i iniq̄tates obseruaueris
dñe: dñe q̄s sustinebit. **Q**z apud te p̄piciatio est:
& p̄pter legē tuā sustinui te dñe. **S**ustinuit aīa
mea i v̄bo ei⁹: sperauit aīa mea in dño **A** custo-
dia matutina vsq; ad noctē: speret israel in dño
Qz apud dñz mīa: et copiosa ap̄d eū redēptio.

Et ipse redimet israel: ex oīb⁹ iniq̄tatib⁹ ei⁹. **An.**

Si iniquitates obseruaueris Domine Domine

Vigilie defunctorum.

quis sustinebit **An.** Opera. Euouae **ps.**

Confitebor tibi domine in toto corde meo
quoniam audisti verba oris mei. **In** con-
spectu angelorum psallam tibi: adorabo ad tem-
plum sanctum tuum: et confitebor nomini tuo.

Super misericordia tua et veritate tua quoniam
magnificasti super omne nomen sanctum tuum.

In quacumque die inuocauero te exaudi me mul-
tiplicabis in anima mea virtutem. **C**onfiteatur tibi domine
omnes reges terre: quia audierunt omnia verba oris tui.

Et carent in vis domini: quoniam magna est gloria domini.

Quoniam excelsus dominus et humilia respicit: et alta a-
longe cognoscit. **S**i ambulauero in medio tribu-

lationis viuificabis me: et super iram inimicorum
meorum extendisti manum tuam: et saluum me fecit
dextera tua. **D**ominus retribuet pro me domine in misericordia
tua in seculum opera manuum tuarum ne despicias. **An**

Opera manuum tuarum ne despicias. **A.** Absolue

Magnificat anima mea dominum
et exultauit spiritus me-
us: in deo salutari meo. **Q**uia

Euouae. **ps.** respexit humilitatem ancille sue

ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes gene-
rationes. **Q**uia fecit michi magna qui potens
est et sanctum nomen eius. **E**t misericordia eius
a progenie in progenies: timētibz eum. **F**ecit
potentiam in brachio suo: dispersit superbos
mente cordis sui. **D**eposuit potentes de sede et
exaltauit humiles. **E**t surientes inpleuit bonis
et diuites dimisit inanes. **S**uscepit israel pue-
rum suum recordatus misericordie sue. **S**icut
locutus est ad patres nostros: abraham et semi-
ni eius in secula

Antiphona.

Absolue domine animas eorum ab omni

vinculo delictorum vt in resurrectionis glo-

ria inter sanctos tuos resuscitati respirent.

Pat nŕ **E**t ne nos. **A**porta inferi. **R.** Erue dñe aŕas
eorum. **V.** **O**rem⁹ pro cūctis fidelibus dei defūctis. **R.**
Req̃e eternā dona eis dñe et lux ppetua luceat eis. **V.** **R**e-
quiescant in pace. **R.** **A**men. **V.** **D**ñe exaudi. **R.** **E**t cla-
mor. **D**ñs vobiscum **E**t cū. **O**rem⁹ **O**ratio.

Orationes communes

Incлина domine aurem tuā ad preces nostras quibus misericordiam tuā supplices deprecamur ut animā famuli tui quam de hoc seculo migrare iussisti: in pacis ac lucis regione constituas et sanctorum tuorum iubeas esse cōsortem. *Per. Pro femina oratio.*

Quesumus domine pro tua pietate miserebere anime famule tue: et a stagnis mortalitatis exutam in eterne saluationis partem restitue. *Per. In anniuersario.*

Deus indulgētiarum domine: da anime famuli tui cuius anniuersarium depositionis diem cōmemoramus: refrigerii sedem: quietis beatitudinem: et luminis claritatē. *P.*

Pro parētibus pro quib? fit anniuersariū.

Deus qui nobis patrem & matrem honorare precepisti: miserere clementer animabus patris & matris eorum pro quibus hoc fit anniuersarium: eorūq; peccata dimitte: nosq; cum illis in eterne claritatis gaudio fac viuere. *Per. Item alia pro parentibus.*

Deus qui nobis patrem et matrem honorare precepisti: miserere clementer animabus patrum nostrorum: eorūq; peccata dimitte: nosq; cum illis in eterne claritatis gaudio fac viuere. *Per. Pro sacerdote Collecta.*

Deus benigne largitor & humane salutis amator: quesum⁹ inmensā clementiam

tuam: ut nostre congregatiōis fratres sorores
parentes amicos et benefactores nostros qui ex
hoc seculo transierunt: beata maria semper vir-
gine intercedente cum omnib⁹ sanctis tuis: ad
perpetue beatitudinis consortiū peruenire cō-
cedas. Per. *Pro his qui in cimiterio requiescūt.*

Deus in cuius miseratione anime fideli-
um requiescunt famulis & famulab⁹ tu-
is oībus hic et vbiq; in christo quiescētibus da
propicius veniā peccatorū ut a cūctis reatibus
absoluti tecū sine fine letentur. Per

Pro fidelib⁹ dei defunctis Collecta.

Fideliū de⁹ oīm conditor et redemptor
animabus famulorum famularūq; tua-
rum remissionē cunctoꝝ tribue peccatoꝝ: ut
indulgentiā quā sēper optauerunt piis suppli-
cationibus consequant. Qui vi. *Inuitator.*

Regem cui omnia viuunt Venite adorem⁹

ps. Venite. An. Dirige. Quouac. ps dd.

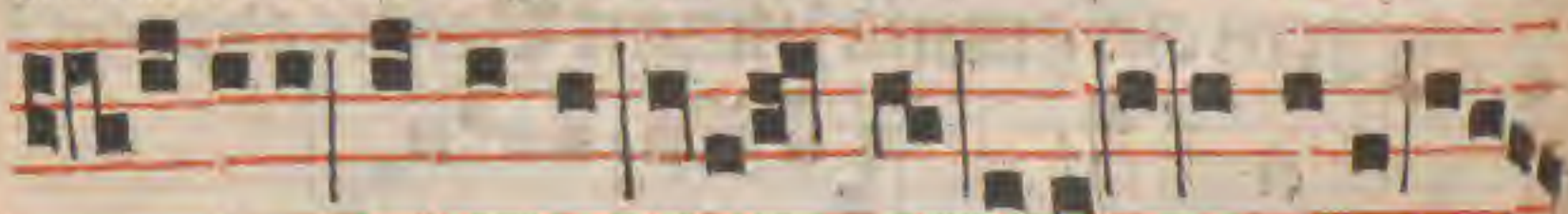
Verba mea aurib⁹ percipe dñe: intellige
clamorem meū. *I*ntende voci oratio-
nis mee: rex meus et deus meus **Q**uoniā ad te

Vigilie mortuorum

orabo dñe: mane exaudies vocē meam. **M**ane
astabo tibi & videbo: quoniā nō deus volēs ini-
quitatē tu es. **N**eq; habitabit iuxta te malignus
neq; permanebūt iniusti ante oculos tuos. **O**di-
sti oēs qui operāt iniquitatē: perdes oēs qui lo-
quūt mendatiū. **A**irū sāguinū & dolosū abho-
minabit dominus: ego aut in multitudine mīe
tue. **I**ntroibo in domū tuā: adorabo ad tem-
plū sanctū tuū in timore tuo. **D**ñe deduc me in
iusticia tua ppter inimicos meos: dirige in spē-
ctu tuo viam meā. **Q**uoniā nō est in ore eorū
veritas: cor eorū vanū est. **S**epulchrum patēs
est guttur eorū: linguis suis dolose agebant iu-
dica illos deus. **D**ecidāt a cogitationib; suis se-
cundū multitudinē impietatū eorū expelle eos
quoniā irritauerūt te dñe. **E**t letent oēs q̄ spe-
rāt ī te ieternū exultabūt et habitabis in eis. **E**t
glorīabūt in te oēs qui diligūt nomē tuū: quō-
niā tu benedices iusto. **D**ñe vt scuto bone vo-
luntatis tue coronasti nos.

Antiphona.

Dirige domine de us me in spectu tuo

viam meam. **An.** Conuertere Quouae ps.

Domine ne in furore tuo arguas me neque
in ira tua corripas me. **M**iserere mei do-
mine quoniam infirmus sum: sana me domine
quoniam conturbata sunt ossa mea. **E**t anima mea
turbata est valde: sed tu domine usquequo. **C**on-
uertere domine et eripe animam meam: saluum me
fac propter misericordiam tuam. **Q**uoniam non est
in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis
confitebitur tibi. **L**aboravi in gemitu meo la-
uabo per singulas noctes lectum meum: lacrimis
meis stratum meum rigabo. **T**urbatus est a fu-
rore oculus meus: inueteravi inter omnes ini-
micos meos. **D**iscedite a me omnes qui opera-
mini iniquitatem: quoniam exaudivit dominus vocem
fletus mei. **E**xaudivit dominus deprecationem meam:
dominus orationem meam suscepit. **E**rubescant et
conturbentur vehementer omnes inimici mei
converterantur et erubescant valde velociter. **An.**

Convertere domine et eripe animam meam quoniam non est in

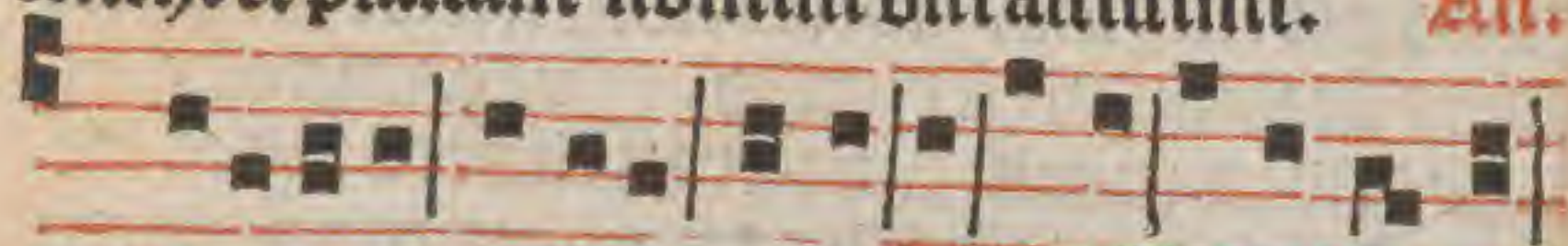
morte qui memor sit tui. **An. Illumina.**

Usquequo domine oblivisceris me in fine. **ps.**
usquequo auertis faciem tuam a me. **Qua-**
h. i

Vigilie

diu ponam consilia in aīa mea: doloꝛē in corde
meo per diem. **U**squequo exaltabitur inimi-
cus meus super me respice et exaudi me domi-
ne deus meus **I**llumina oculos meos ne vnq̃
obdormiam in morte: nequādo dicat inimic⁹
meus preualui aduersus eum. **Q**ui tribulant
me exultabunt si motus fuero: ego autē in mise-
ricordia tua speraui. **E**xultauit cor meum in
salutari tuo: cantabo domino qui bona tribuit
michi et psallam nomini dñi altissimi. **An.**

Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiam
in morte. **A** porta inferi **R.** Erue. **Lcō 1.**
Perice michi domine nihil
eni sūt dies mei. Quid est

homo quia magnificas eum
aut quid apponis ergo eum cor tuum: Visitas
eum diluculo: et subito probas illum. Usqueq̃
non parcis michi: nec dimittis me vt glutia sa-
liuam meam: Peccaui. Quid faciam tibi o cu-
stos hominum: Quare posuisti me contrariū
tibi: et factus sum michimetipsi grauis: Cur
non tollis peccatum meū: et quare non aufers
iniquitatē meā: Ecce nunc in puluere dormiā
et si mane me quesieris nō subsistam. **R.**

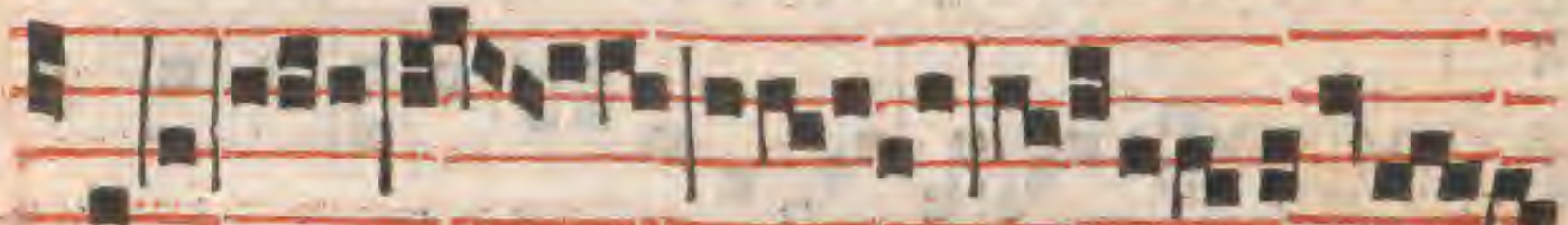

Credo q̄ redēptor me us vī uī et in

nouissimo di e de terra surrecturus sū.

Et in carne mea videbo de um

saluato rem meū. **U.** Quem visur?

sum ego ipse et non alius et oculi mei

cō specturi sunt. Et in carne. **Lcō ii.**

Tedet animā meam vite mee: dimitta
aduersū me eloquiū meū. Loqr in ama
ritudine aīe mee: dicā deo. Noli me cōdēpnare
Indica mihi: cur me ita iudices? Nūq̄d bonū

Vigilie

tibi videat: si calūpniaris me & opprimas me op²
manuū tuarū: & consiliū impiorū adiuues. Nūquā
oculi carnei tibi sūt: aut sicut videt hō & tu vi-
des. Nūquā sicut dies hominis dies tui: et anni
tui sicut humana sunt tempora. Et queras ini-
quitatem meam et peccatum meum scruteris:
et scias quia nichil impium fecerim: cum sit ne-
mo qui de manu tua possit eruere.

Ps.

Quila sarum re suscitasti a monumē

to fetidum. Tu es domi ne do

na requiem et locum indul genti **ex** Qui

ventur² es iudicare viuos et mortuos

& secu lum per ignem. Tu eis **2° cō iii.**

Manus tue domine fecerunt me et plasma-
uerunt me totum in circuitu: et sic repē-
te precipitas me. Memento queso q̄ sicut lutū
feceris me: et in puluerem reduces me. Nōne si-
cut lac mulsisti me: et sicut caseū me coagulasti
Pelle et carnibus vestitisti me: ossib⁹ et nervis
compegisti me. Vitā et misericordiā tribuisti
michi: et visitatio tua custodiuit spm̄ meū. *℟.*

Deus michi domine quia peccavi nō mis-

in vi- ta mea q̄d faciā miser ubi fu- giā

nisi ad te deus meus miserere me-

i. Dū veneris in nouissimo die. *℟.*

Anima mea turbata ē val de sed tu dñe suc-
h. iij.

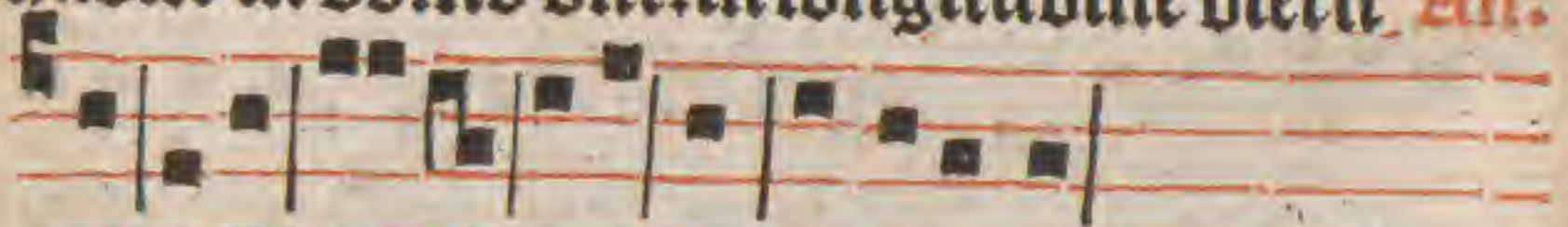

Vigilie

curre ei. **Dñe An.** In loco. Quouae **ps**

Dominus regit me et nichil michi deerit
in loco pascue ibi me collocauit. **S**uper
aquam refectionis educauit me: animā meam
conuertit. **D**eduxit me super semitas iusticie:
propter nomen suū. **Q**uam et si ambulauero in
medio vmbre mortis: non timebo mala quoni-
am tu mecum es dñe. **I**urga tua et baculus tuus:
ipsa me consolata sūt. **P**arasti in cōspectu meo
mensā: aduersus eos qui tribulāt me. **I**mpin-
guasti in oleo caput meum: et calix me⁹ inebri-
ans q̄ preclarus est. **E**t misericordia tua subse-
quetur me: omnibus dieb⁹ vite mee. **E**t vt in-
habitē in domo dñi: in longitudinē dierū. **An.**

In loco pascue ibi me collocauit **Antiphona.**

A te domine leua-
ui animā meam:
deus meus in te confido

Relicta. Quouae **ps.** non erubescam. **N**eq̄ ir-
rideāt me iūmici mei: etenī vniuersi q̄ sustinēt
te nō g̃fūdant. **C**ōfūdāt oēs iniq̄ agētes: sup
vacue. **V**ias tuas dñe demonstrā michi: et semī

tas tuas edoce me. **D**irige me in veritate tua et
doce me quia tu es deus saluator meus et te sustinui to-
ta die. **R**eminiscere miserationum tuarum domine:
et misericordiam tuam que a seculo sunt. **D**elicta iuven-
tutis mee: et ignorantias meas ne memineris.
Secundum misericordiam tuam memeto mei tu: propter bo-
nitatem tuam domine. **D**ulcis et rectus dominus: propter
hoc legem dabit delinquentibus in via. **D**iri-
get mansuetos in iudicio: docebit mites vias su-
as. **U**niverse vie domini misericordia et veri-
tas requiruntibus testamentum eius: et testimo-
nia eius. **P**ropter nomen tuum domine propitiaberis
peccato meo: multum est enim. **Q**uis est homo qui
timet dominum legem statuit ei in via quam elegit. **A**uia
ei in bonis demorabitur: et seminem ei hereditabit
terram. **F**irmamentum est dominus timoribus eum: et
testamentum ipsius ut manifestetur illis. **O**culi
mei semper ad dominum: quoniam ipse evel-
let de laqueo pedes meos. **R**espice in me et mi-
serere mei: quia unicus et pauper sum ego. **T**ri-
bulationes cordis mei multiplicatae sunt: de ne-
cessitatibus meis erue me. **V**ide humilitatem
meam et laborem meum: et dimitte universa deli-
cta mea. **R**espice inimicos meos quoniam multiplicati
sunt: et odio inique oderunt me. **C**ustodi animam
meam et erue me: non erubescam quoniam speravi in te.
Innocentes et recti adhaeserunt mihi: quia sustinui te.
Libera deus israel ex omnibus tribulationibus suis. **A**n.

Vigilie

Relicta iuuentutis mee et ignorantias meas

ne memineris dñe. **An Credo. Quouae ps.**
Dominus illuminatio mea: & salus mea
quem timebo. **D**ñs protector vite mee
a quo trepidabo. **C**um appropiant super me
nocentes: vt edant carnes meas. **Q**ui tribulāt
me inimici mei: ipsi infirmati sūt et ceciderūt.
Si consistant aduersū me castra: non timebit
cor meū. **S**i erurgat aduersū me p̄liū: in hoc
ego sperabo. **U**nā petii a domino hāc requirā
vt inhabitem in domo domini oībus dieb⁹ vi
te mee. **U**t videā voluntatē dñi: et visitē tem
plum eius: **Q**uonīā abscondit me in tabernacu
lo suo in die malorū protexit me in abscondito
tabernaculi sui. **I**n petra exaltauit me: et nunc
exaltauit caput meū sup̄ inimicos meos. **C**ircui
ui & imolauī in tabernaculo ei⁹ hostiā vocifera
tiōis: cātabo et psalmū dicā dño. **E**xaudi dñe
vocē meā q̄ clamaui ad te: miserere mei & exau
di me. **T**ibi dixit cor meum exquisiuit te facies
mea: faciem tuam domine requiram. **N**e auer
tas faciē tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo

Adiutor meus esto ne derelinquas me: neque despicias me deus salutaris meus. **Q**uoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me: dominus autem assumpsit me. **L**egem pone mihi domine in via tua: et dirige me in semita recta: propter inimicos meos. **N**e tradideris me in auras tribulationum mearum quoniam insurrexerunt in me testes iniqui: et mentita est iniquitas sibi. **C**redo videre bona domini in terra viventium. **E**xpecta dominum viriliter age et confortetur cor tuum: et sustine dominum. **An.**

Credo videre bona domini in terra viventium. **V.**
In memoria eterna erunt iusti. **Pater noster. Lcō iiii.**

Quoniam quis michi hoc tribuat ut in inferno protegas me: et abscondas me donec pertransierit furor tuus: et constituas michi tempus in quo recorderis mei: Putas ne mortuus homo rursum vivat: Cunctis diebus quibus nunc milito: expecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me: et ego respondebo tibi. Operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti: sed parce peccatis meis. **Re.**

Peccatum me quoti die et non penitentem te ti-

Vigilie

mor mort? 2turbat me. q̄a ī infernū nulla ē re

dēptio miserere me ī deus et sal

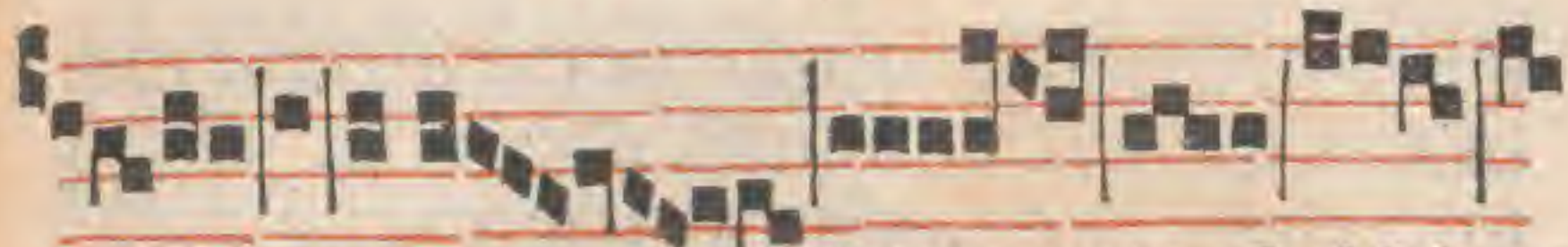
ua meū. Deus ī noīe tuo saluū me fac domine

et in virtute tua libera me. **Lectio vii.**

Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuiabuntur: et solū michi superest sepulchrum. Non peccaui: et in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me domine et pone me iuxta te: et cuiusvis manus pugnet contra me. Dies mei transierunt: cogitationes mee dissipate sunt: torquentes cor meum. Noctē verterunt in diē: et rursum post tenebras spero lucē. Si sustinuerō infernus domus mea est et in tenebris stravi lectulū meū. Putredini dixi. Pater meus es: mater mea et soror mea vniuersis. Ubi est ergo nūc prestolatio mea: et patiētia mea: tu es domine deus meus. **Responsoriū.**

Oñe dñi vene ris iudicare terrā vbi me

absco dā a vultu ire tue. Quia

peccaui nimis in vita mea. Cōmissa mea

pauesco & ante te erubesco dñi veneri iudicare noli

Pelli mee cōsu ptis carnibus

adhēsit os meū: & de-

me condēpnare **Eccl. vi.** relicta sūt tantūmō

labia circa dētes meos Miseremini mei misere

mini mei saltē vos amici mei q̄a man? dñi te-

tigit me. Quare p̄sequimini me sicut de? et car-

nib? meis saturamini? Quis michi tribuat vt

scribāt sermones mei? Quis michi vt exarent

in libro stillo ferreo aut plūbilamina vel celte

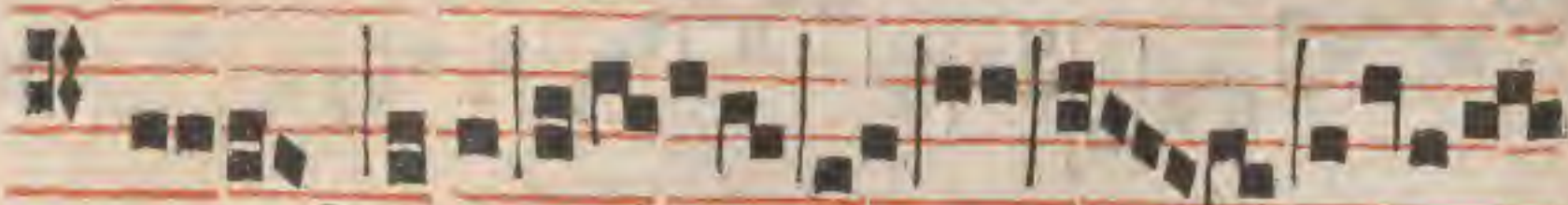
sculpan? in silice? Scio enī q̄ redēptor meus

viuit: & in nouissimo die de terra surrectur? sū

Vigilie

et rursum circumdabo pelle mea: et in carne mea
videbo deum saluatorem meum. Quem visurus sum ego
ipse et oculi mei conspecturi sunt: et non alius.
Reposita est hec spes mea: in sinu meo. **R.**

Memento mei deus quia veritas est vita

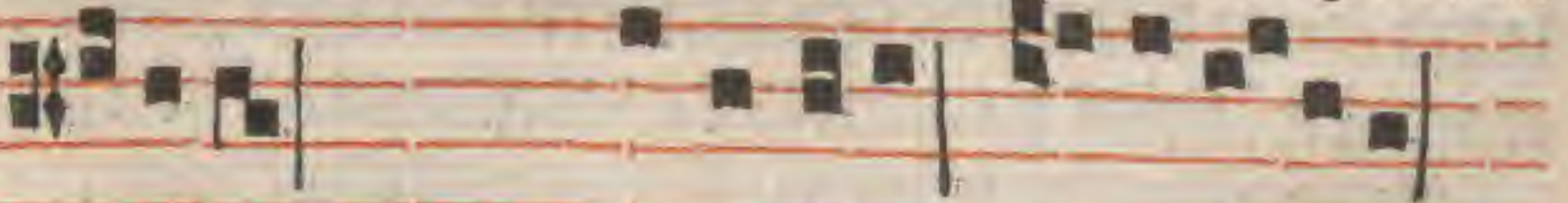
mea. Nec aspiciet me visus homi-

nis. **V.** De profundis clamaui ad te domine

domine exaudi vocem meam. Nec as-

piciet. **An.** **C**omplaceat. Quouae. **ps.**

Expectans expectaui dominum: et intendit
michi. **E**t exaudiuit preces meas et edu-
xit me de lacu miserie: et de luto fecit. **E**t statuit
supra petram pedes meos: et direxit gressus meos

Et misit in os meū canticū nouū : carne deo nostro. **V**idebunt multi et timebunt: et sperabunt in domino. **B**eatus vir cuius est nomen dñi spes eius: et non respexit in vanitates et in sanias falsas. **M**ulta fecisti tu dñe deus me? mirabilia tua: et cogitationibus tuis nō est qui similis sit tibi. **A**nnunciaui et locutus sum: multiplicati sunt super numerū. **S**acrificiū & oblationem noluisti: aures autem perfecisti michi. **H**olocaustum et pro peccato nō postulasti: tūc dixi ecce venio. **I**n capite libri scriptū est de me vt facerem voluntatē tuā de? me? volui: et legē tuā in medio cordis mei. **A**nnunciaui iusticiā tuā in ecclesia magna: ecce labia mea non prohibebo domine tu scisti. **I**usticiā tuam non abscondi in corde meo: veritatē tuam et salutare tuū dixi. **N**on abscondi miā tuam et veritatem tuam: a consilio multo. **T**u autē dñe ne lōge facias miseratiōes tuas a me misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me. **Q**m̄ circundederunt me mala quorū nō est numer? comprehenderūt me iniquitates mee et nō potui vt viderem. **M**ultiplicati sunt super capillos capitis mei: et cor meū dereliquit me. **C**ōplaceat tibi dñe vt eruas me: domine ad adiuvandū me respice. **C**onfundant̄ et reuereant̄ simul: qui querunt animā meā vt auferāt eam. **C**ōuertant̄ retrorsū et reuereantur: qui volūt

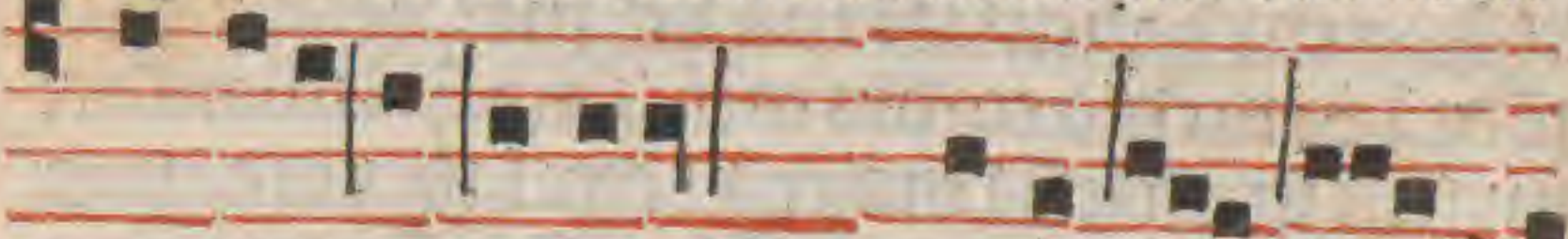
Vigilie

michi mala. **E**rant cōfestim cōfusionem suā
qui dicunt michi euge euge. **E**xultent et leten-
tur super te et dicant semper magnificetur do-
minus: qui diligūt salutare tuū. Ego autē mē
dicus sum et paup: dñs sollicitus est mei. **A**d-
iutor meus et protector meus tu es: deus meus
ne tardaueris.

Antiphona.

Cōplaceat tibi domine vt eruas me dñe ad ad

iuuandū me respice **An. Sana dñe. Quonāc.**

Beatissimus qui intelligit super **ps dauid.**
egenū et pauperē: in die mala liberauit
eum dñs. **D**ñs cōseruet eū et viuificet eū et bea-
tū faciat eū in terra: et non tradat eū in animā
inimicorū ei. **D**ñs openi ferat illi super lectū
doloris eius: vniuersum stratum eius versa-
uit in infirmitate eius. **E**go dixi domine miserere
mei: sana animā meam quia peccaui tibi. **I**ni-
mici mei dixerunt mala michi quando morie-
tur et peribit nomen eius. **E**t si ingrediebatur
vt videret vana loquebatur: cor eius cōgrega-
uit iniquitatem sibi. **E**grediebatur foras: et lo-
quebatur in idipsum. **A**dversum me susurra-

bant omnes inimici mei: aduersum me cogita-
bant mala michi. **V**erbū iniquum constitue-
runt aduersū me: nunquid qui dormit nō adi-
ciet vt resurgat. **E**t enim homo pacis mee in
quo speravi: qui edebat panes meos magnifi-
cavit super me supplantationē. **T**u autem do-
mine miserere mei et resuscita me: et retribuā
eis. **I**n hoc cognoui quoniā voluisti me: quo-
niam non gaudebit inimicus meus super me.
Me autē propter innocentia suscepisti: et cōfir-
masti me īspectu tuo in eternū. **B**enedictus dñs
Deus israel: a seculo et in seculum fiat fiat. **An.**

Sana domine animam meam quia pecca-

ui tibi **An. Sitiuit. Quouae. psalmus**

Quēadmodū desiderat ceru? ad fōtes aq-
rū: ita desiderat aīa mea ad te de?. **S**iti-
uit aīa mea ad deū fontē viuū: quādo veniā &
apparebo ante faciē dei. **E**uerūt michi lacrime
mee panes die ac nocte: dñi dicūt mihi quotidie
vbi est deus tu? **H**ec recordat? sū et effudi ī me
aīaz meā: qm̄ trāsibo ī locū tabernaculi admi-
rabilis vsq; ad domū dei. **I**n voce exultatiōis

Vigilie

et confessiōis: son⁹ epulātis. **Q**uare tristis es aīa mea: et quare conturbas me? **S**pera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vult⁹ mei et de⁹ me⁹. **A**d meipsū aīa mea conturbata est propterea memor ero tui de terra iordanis & hermonii a monte modico. **A**bissus abissū inuocat: in voce cataractarū tuarū. **O**īa excelsa tua et fluct⁹ tui super me transierunt. **I**n die mādauit dñs misericordiam suam: et nocte canticū eius. **A**pud me oratio deo vite mee: dicam deo susceptor meus es. **Q**uare oblitus es mei et quare contristatus incedo: dñs affligit me inimicus. **Q**uoniam confringuntur ossa mea exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei. **Q**uoniam dicūt mihi per singulos dies ubi est deus tu⁹ quare tristis es aīa mea: et quare conturbas me. **S**pera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et deus meus.

Antiphona.

Situiuit anima mea ad deum fontem viuū

quando veniam et apparebo ante faciē dñi.

R. Audiui vocem de celo dicentem mihi **P**ater noster
Et ne nos.

Lcō vij.

Ignū habet spem si pꝛecisū fuerit rursū
virescit: et rami ei⁹ pullulant. Si senue
rit in terra radix eius: et in puluere mortuus
fuerit: trūcus illius ad odorē aque germinabit
et faciet comā quasi cum pꝛimū plantatū est.
Homo vero cū mortuus fuerit et nudatus atq;
cōsūptus: vbi queso est? Quomodo si recedāt
aque de mari: et fluuius vacuefactus areseat
sic homo cū dormierit non resurget: donec at-
teratur celum nō euigilabit: nec consurget de
somno suo.

Responsioꝝ.

Scio do mi ne quia morti me

tradi tu rus es vbi constitu ta

est oīs domus vi uenti um spe ro

in te Domine quia nō ad consūptionē
i. i.

Vigilie

me am et si in profundū inferni de

mersus fue ro inde me liberabis. **R.**

Si ascendero in celum tu illic es

si descēdero in infernū. **Inde Lcō viii.**

S I peccaui & ad horā pepercisti mihi: cur
ab iniquitate mea mundū me esse nō pa-
teris. Et si impius fuero: ve michi est. Et si iu-
stus nō leuabo caput saturat⁹ afflictioe & miseria
et ppter superbiam quasi leenā capies me. Re-
uersusq; mirabiliter me crucias: istauras testes
tuos contra me: et multiplicas iram tuā aduer-
sum me et pene militant in me. Quare de vul-
ua eduxisti me: quī vtinā cōsūpt⁹ essē ne ocul⁹
me videret? Fuissē q̄si nō essē debtero transla-
tus ad tumulū. Nūq̄d nō paucitas dierū meo-
rū finiet breui? Dimitte ergo me vt plāgā pau-

lulū doloꝛē meū anteq̃ vadā et nō reuertar ad
terrā tenebrosā: & opertā mortis caligine. Ter
ram miserie et tenebrarū: vbi vmbra mortis &
null⁹ ordo: sed sēpītern⁹ hoꝛroꝛ inhabitās. *℞.*

*L*ibera me domine de viciis in fer

ni Qui portas ereas confregisti et visita

sti infernum

et dedisti eis lumen vt

viderent te qui erāt in penis

tēne

bra

rum. *℞. Clamātes & dicē*

tes aduenisti saluator noster.

Qui *℞. cō ix.*

Vigilie

Misericordia est vita hoīs sup terrā: & sicut mer-
cenarii dies ei? Sicut ceru? desiderat um-
brā et sicut mercenarius p̄stolat finē operis sui:
sic et ego habui mēses vacuos: et noctes laborio-
sas enumeravi michi. Si dormiero dico qñ cō-
surgā & rursum expectabo vespērā & replebo? dolo-
rib? vsq; ad tenebras Induta est caro mea putre-
dine: et sordib? pulueris Cutis mea aruit et cō-
tracta est. Dies mei veloci? trāsierūt q̄ a texēte
tela succidit: et ḡsūpti sūt absq; vlla spe. Memē-
to q̄a vēt? est vita mea: et nō reuertet? ocul? me?
vt videat bona: nec aspiciet me vis? hoīs. **R.**

Libera me domine de morte eter nā

in die il la tremēda. Quādo celi mouē

di sunt et terra. Dum ve neris iudica re

seculum per ignem. **V.** Dies illa dies ire

calamitatis et miserie dies magna et amara

valde. Quando. *Ps.* Quid ergo miserrim? qd

dicam vel quid faciam dum nil boni perferam

ante te tu iudice. Dum veneris. *Ps.* Requie

eterna dona eis domine et lux perpetua lu

ceat eis. Dum *An.* Sacrificium Quouae.

Miserere mei deus secundum magnam *ps.*

miserationem tuam. Et secundum multitudinem

miserationum tuarum: dele iniquitatem meam.

A. Amplius lava me domine ab iniquitate mea: et a

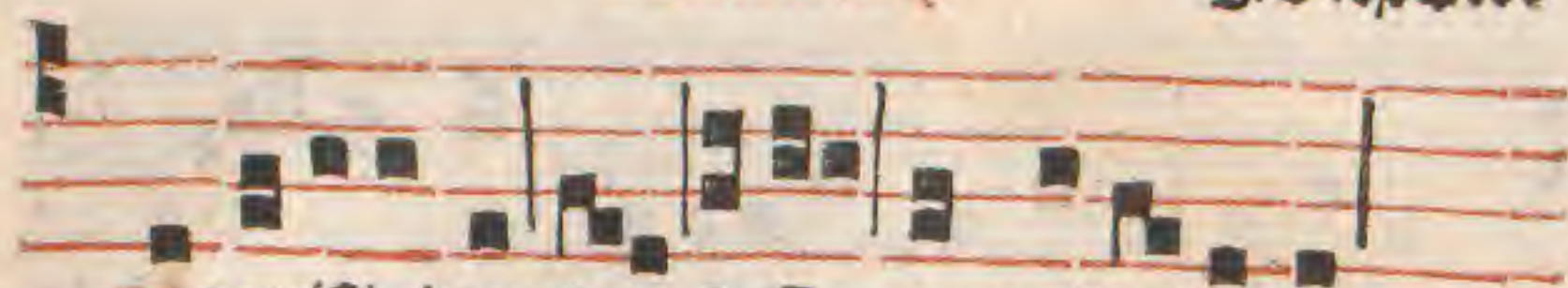
t. iii.

Vigilie

peccato meo munda me. **Q**uoniam iniquitatem
meam ego cognosco: et peccatum meum contra me est
semper. **T**ibi soli peccaui et malum coram te feci
ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum
iudicaris. **E**cce enim in iniquitatibus conceptus sum:
et in peccatis concepit me mater mea. **E**cce enim
veritatem dilexisti: incerta et occulta sapientie
tue manifestasti michi. **A**sperges me domi-
ne isopo et mundabor: lauabis me et super niuem
dealbabor. **A**uditui meo dabis gaudium et le-
ticiam: et exultabunt ossa humiliata. **A**uerte
faciem tuam a peccatis meis et omnes iniquitates meas
dele. **C**or mundum crea in me deus: et spiritum
rectum innoua in visceribus meis. **N**e proci-
as me a facie tua: et spiritum sanctum tuum ne au-
feras a me. **R**edde michi leticiam salutaris tui et
spiritum principalem confirma me. **D**ocebo ini-
quos vias tua et impii ad te conuertentur. **L**i-
bera me de sanguinibus deus deus salutis mee:
et exultabit lingua mea iusticiam tuam. **D**omine
labia mea aperies: et os meum annuntiabit lau-
dem tuam. **Q**uoniam si voluisses sacrificium dedissem
utique holocaustis non delectaberis. **S**acrificium
deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum
deus non despicies. **B**enigne fac domine in bona vo-
luntate tua syon: ut edificentur muri hierusalem. **T**unc
acceptabis sacrificium iusticie oblationes et ho-
locausta tunc imponent super altare tuum vitulos. **Au.**

Sacrificium deo spūs contrībulatus. **An.**

Unde decet hymn^{ps}
de² in syon: et tibi
reddet^r votū in hierusalē.

Exaudi. **Euouae.** **E**xaudi orōez meā ad te
oīs caro veniet **U**erba iūquorū p̄ualuerūt sup
nos: et ī pietatib² n̄ris tu p̄piciaberis **B**eatus
quē elegisti et assūpsisti habitabit in atriis tuis
Replebimur in bonis dom² tue s̄actū est tēplū
tuū mirabile in eq̄tate **E**xaudi nos de² saluta-
ris n̄r: spes oīm finīū terre & ī mari lōge **P**repa-
rās mōtes ī virtute tua accinct² potētia: q̄ con-
turbas p̄fūdū maris sonū fluctuū ei². **U**rba-
bunt^r gētes & timebūt q̄ habitāt terminos a sig-
nis tuis: exitus matutini et vespere delectabis.
Visitasti terrā et inebriasti eā multiplicasti lo-
cupletare eam **L**umen dei repletum est aquis
parasti cibum illorum quoniam ita est p̄para-
tio eius. **R**iuos eius inebriās multiplica geni-
mina eius: in stillicidiis eius letabitur germi-
nans. **B**enedices corone anni benignitatis tue
et campi tui replebuntur vbertate **P**inguescēt
speciosa deserti: et exultatione colles accingent^r
Induti sunt arietes ouīū et valles habūdabūt
frumēto: clamabūt etenim hymn ū dicēt **An.**

Vigilie

Exaudi domine orationem meam ad te

ois caro veniet **An.** **M**e suscepit Quouae **ps.**
Deus deus meus: ad te de luce vigilo **S**i
tiuit in te anima mea: quoniam multipliciter
tibi caro mea **I**n terra deserta inuia et in aquo
sa sic in sancto apparui tibi: ut viderem virtu
tem tuam et gloriam tuam. **Q**uoniam melior
est misericordia tua super vitas: labia mea lau
dabunt te. **S**ic benedicam te in vita mea: et in
nomine tuo leuabo manus meas **S**icut adipe
et pinguedine repleatur anima mea: et labiis ex
ultationis laudabit os meum. **S**ic memor fui
tui super stratum meum in matutinis medita
bor in te: quia fuisti adiutor meus. **E**t in vela
mento alarum tuarum exultabo adhesit anima
mea post te: me suscepit dextera tua. **I**psi vero
in vanum quesierunt animam meam introi
bunt in inferiora terre: tradentur in manum gla
dii partes vulpium erunt. **R**ex vero letabitur
in deo laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia
Dobstructum est os loquentium iniquum **ps. David.**
Deus misereatur nostri et benedicat no

bis: illuminet vultum suum super nos et mise-
reatur nostri. **U**t cognoscamus in terra viam
tuam in omnibus gentibus salutare tuū. **C**on-
fiteantur tibi populi deus: confiteantur tibi po-
puli omnes. **L**etentur et exultent gentes quo-
niam iudicas populos in equitate: et gentes in
terra dirigis. **C**onfiteantur tibi populi de-
co- fiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructū
suum. **B**enedicat nos deus deus noster benedi-
cat nos deus: et metuant eum omnes fines ter-
re.

Antiphona.

De suscepit dextera tua domine Antiphona.

Ego dixi in dñi ps.
dio dierum meorum:
vadam ad portas inferi.

A porta Euouae. **Q**uesivi residuum anno-
rum meorum dixi non videbo dominū deum
in terra viventium. **N**on aspiciam hominem
ultra: et habitatozem quietis. **G**eneratio mea
ablata est et conuoluta est a me: quasi taberna-
culum pastorum. **P**recisa est velut a texēte vi-
ta mea dum adhuc ordiret succidit me: de ma-
ne vsq; ad vesperam finies me. **E**perabā vsq;
ad mane: quasi leo sic cōtrivit omnia ossa mea
De mane vsq; ad vesperam finies me: sicut pul-

Vigilie

lus hyrundinis sic clamabo meditabor vt colū
ba. **A**ttenuati sunt oculi mei : suspicientes in
excelso. **D**omine vim patior responde pro me
quid dicam aut quid respondebit michi : cum
ipse fecerim. **R**ecogitabo tibi oēs annos meos
in amaritudine anime mee. **D**omine si sic vi-
uitur et in talibus vita spiritus mei corripies
me et viuificabis me : ecce in pace amaritudo
mea amarissima. **T**u autem eruisti animam
meam vt non periret : proiecisti post tergū tu-
um omnia peccata mea. **Q**uia non infern⁹ cō-
fitebitur tibi neq³ mors laudabit te : nō expecta-
bunt qui descendunt in lacum veritatem tuam.
Iuens viuens ipse confitebit^r tibi sicut et ego
hodie pater filiis notam faciet veritatem tuā.
Domine saluum me fac et psalmos nostros cā-
tabim⁹ cūctis dieb⁹ vite n^{re} in domo dñi. **An.**

A porta inferi erue dñe aīas eozū. **An. O**īs
Laudate dominum de celis : lauda **ps.**
te eum in excelsis. **L**audate eum omnes
angeli eius laudate eum omnes virtutes eius.
Laudate eum sol et luna : laudate eum omnes
stelle et lumen. **L**audate eum celi celozum : et
aque omnes que super celos sunt laudent no-
men domini. **Q**uia ipse dixit et facta sunt : ip-

se mandauit et creata sunt. **S**tatu it ea in eter-
num & in seculū seculi p̄ceptum posuit & non
p̄teribit. **L**audate dominum de terra draco-
nes: & omnes abissi. **I**gnis grando nix glacies
spiritus p̄cellarum: que faciunt verbum ei⁹.
Montes et omnes colles: ligna fructifera & om-
nes cedri. **B**estie et vniuersa pecora: serpentes
et volucres pennate. **R**eges terre et omnes po-
puli: p̄ncipes et omnes iudices terre. **I**uue-
nes et virgines senes cum iunioribus laudent
nomen domini: quia exaltatum est nomen ei⁹
solius. **C**onfessio eius super celum et terram:
et exaltauit cornu populi sui. **H**ymnus omni-
bus sanctis eius: filiis israel populo appropin-
quanti sibi.

ps dauid

Antate domino canticum nouum: laus
eius in ecclesia sanctorum. **L**etetur isra-
el in eo qui fecit eum: et filie syon exultent in re-
ge suo. **L**audent nomen eius in choro: in tym-
pano et psalterio psallāt ei. **Q**uia beneplacitū
est domino in populo suo: et exaltauit mā sue-
tos in salutem. **E**xultabūt sācti in gloria: leta-
buntur in cubilibus suis. **E**xultationes dei in
guttore eorum: et gladii ancipites in manibus
eorum. **A**d faciendam vindictam in nationi-
bus: increpationes in populis. **A**d alligādos
reges eorū in cōpedib⁹ et nobiles eorū in mani-
cis ferreis. **A**t faciāt in eis iudiciū cōscriptum

Vigilie

gloria hec est oibus sanctis eius. *ps David.*

Laudate dominum in sanctis eius : lau-
date eum in firmamento virtutis eius.
Laudate eum in virtutibus ei⁹ : laudate eum
secundum multitudinem magnitudinis eius
Laudate eum in sono tube laudate eū i psalte-
rio & cithara **L**audate eum in tympano & cho-
ro : laudate eum in cordis et organo. **L**audate
eum in cymbalis benesonantibus laudate eū in
cymbalis iubilatiōis : oīs spūs laudet dñs *An.*

Oīs spiritus laudet dominū. *Omne.*

Benedictus domin⁹
deus israel : quia vi-
sitauit et fecit redemptio-
nē plebis sue. **E**t erexit

cornu salutis nobis : in domo dauid pueri sui.

Sicut locut⁹ est per os sāctorum : qui a seculo
sunt prophetarum eius. **S**alutem ex inimicis

nostris : et de manu omnium qui oderunt nos

Ad faciendam misericordiam cum patrib⁹ no-
stris : et memorari testamenti sui sancti. **I**usi-
urandum quod iurauit ad abrahā patrem no-

strum daturum se nobis **U**t sine timore de ma-
nu inimicorum nostrorū liberati : seruiam⁹ illi

In sanctitate et iusticia coram ipso: omnibus diebus nostris. **E**t tu puer propheta altissimi vocaberis: preibis enim ante faciem domini parare vias eius. **A**d dandam scientiam salutis plebi eius in remissione peccatorum eorum. **P**er viscera misericordie dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto. **I**lluminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Antiphona.

Omne quod dat michi pater ad me veniet

et eum qui venit ad me non eiciam foras.

Orationes ut supra notantur in vesperis.

Latatis vigilis vel missa: sacerdos veniat ante feretrum et sicut legendo incipiat dicere quod sequitur

Non intres in iudicium cum seruo ancilla tuo tua domine: quia nullus apud te iustificabitur homo nisi per te omnium peccatorum suorum tribuatur remissio. Non ergo eum eam tua quoniam domine iudicialis sententia premit quem quam tibi vera supplicatio christiane fidei commendat sed gratia tua illi succurrente mereatur euadere iudicium ultionis: qui dum viueret insignitus ta

Vigilie

est signaculo sancte trinitatis. Per eum qui ventu-
rus est iudicare vivos et mortuos: et seculum per
ignem. Amen. **Tunc incipiat cantando Respō-**
itorium quod sequitur.

Subue nite sancti dei occurrite an-

geli domi ni suscipientes animam eius.

Offerentes eam in conspectu altissimi mi-

R. **S**uscipiat eam christus qui vocavit

eam et in sinu abrahe angeli de ducant

Offerentes **R**yrieleison **C**risteel **R**yriel.

Pater noster. **H**ic non dicitur a sacerdote **E**t ne nos: **sed immediate dicto** **P**ater n̄r. **D**icit **D**ñe?

Dñe? cui oīa viuūt: et cui nō pere- **Collecta**
unt moriendo corpora nostra: sed mutā-
tur in melius: te supplices deprecamur vt ani-
ma famuli **famule** tui **tue** viciiorum tueq; vo-
luntati contrarium fallēte diabolo: et propria
iniquitate atq; fragilitate contraxit: tu pius et
misericors abluere indulgendo: eamq; suscipi iu-
beas per manus sanctoꝝū angeloꝝū tuoꝝū dedu-
cēdā in sinū patriarcharū tuoꝝū abrahā scili-
cet amici tui & isaac electi tui atq; iacob dīlci tui
quo aufugit dolor et tristitia: atq; suspiriū: fi-
delium quoq; anime felici iocunditate letant̄:
et in nouissimo iudicii die magni inter s̄c̄tos
et electos tuos eam facias perpetue glorie perci-
pere portione quā oculus non vidit: nec auris
audiuit: nec in cor hominis ascēdit: que p̄p̄a-
rasti diligentibus te. **P**er christum. **D**einde re-
incipiat sacerdos Rēspōsoriū quod sequitur.

Antequā nascerer vidisti me ad imaginem

tuam domine formasti me. **M**odo reddo

Vigilie

tibi creatori animā meam **V.** Commissa

mea

pauesco et ante te erube sco

dū veneris iudicare noli me cōdem na re.

Mo **R** yriei. **A** risteiison **R** yrieiison

P ater noster **O** remus.

O ratio.

H Ac quesumus dñe hanc cū seruo ancilla tuo tua misericordiam: vt factorū suorum in penis non recipiat vicem: qui que tuā in votis tenuit voluntatem: et sicut eum eam hic vera fides iunxit fideliū turmis ita illic eū eam tua miseratio societ angelicis choris. Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. Amen.

P ostea incipiat sacerdos responsozium cā-tando prout sequitur.

Merecorde ris peccata mea domine

dum veneris iudicare seculum per

ignem. **V.** Dirige domine deus meus

in cōspectu tuo viam meam. Dum bene

Ryrieleyson. **C**risteleison **R**yrieleison.

Pater noster. Oremus

Oratio.

Suscipe dñe aīam serui **ācille** tui **tue** quē
quā de ergastulo hui⁹ scī vocare digna-
tus es; et libera eam de p̄ncipibus tenebrarū;
et de locis penarum; vt absoluta omnīū pecca-
torum vinculis; quietis ac lucis eterne beatitu-
dine perfruatur et inter electos tuos in resurre-
l. j.

Vigilie

ctiōis gloria resuscitari mereat. Per eum qui
venturus est. **Tunc deferatur corpus ad tumu-
lum et deferendo incipiat sacerdos Responso-
rium quod sequitur.**

Libera me. V. Dies illa dies ire. V. Quid

ergo miserrimus. V. Dunc chziste te petim?

miserere quesum? qui venisti redimere per

ditos noli dāpnare redēptos. Dñ ve ne-

ris. V. Creator omniū rerū deus qui me de

limo terre formasti et mirabiliter pprio sã-

guine redemisti corpus meū licet modo pu-

trescat de sepulcro facias in die iudicii resusci-

tari exaudi exaudi me ut aīam meā in sinu

abrahe patriarche tui iubeas collocari. Dñ

ñ. Requie eternā **ñ. Libera me.**

Hyrie. **Criste leison.** **Hyrie leison.**
Pater n̄r. Et ne nos. **ñ.** A porta inferi. **ñ.** Erue do-
mine animā eius. **ñ.** Oremus pro cūctis fidelibus dei de-
functis. **ñ.** Requiem eternam. **ñ.** Requiescant in pace.
Amen. **D**omine exaudi. **ñ.** Et clamor. **Dñs vo**

Vigilie

V. Et cum spiritu tuo. **Oremus.** **Inclina dñe.**
Si sit femina dicatur.

Quesumus domine pro tua pietate: mise-
rere anime famule tue **Alia Orō.**

Deus venie largitor. Alia. Deus in cuius mi-
seratione. Alia. Fidelium. Require collectas
supradictas in vespertis vigiliarum. C Et sci-
endum est q̄ deferendo corpus ad tumulum sa-
cerdos poterit dicere si placet orationes et psal-
mos cum antiphōis que sequūt: vel poterit di-
cere postq̄ responsorium: scilicet **Libera** fue-
rit cātati: & interim q̄ sepulchrū terra implea-
tur: vel tota sepultura perficiatur. **Sequitur**

An. Aperite illi portas iusticie: ingressus in eas confite-
bor domino hec porta domini iusti intrabūt in eam **ps.**
Confitemini/ require retro in recōmendatiōi-
bus. In fine pi dicat V. Requie eternā. **Collecta.**

Pro recordationis affectu fratres carissi-
mi cōmemorationem facimus cari **care**
nostri **nostre** **Pro** quem **quā** dñs de temptatio-
nibus huius seculi assūpsit: obsecrātes miseri-
cordiam dei nostri: vt ipse ei tribuere dignetur
placidam & quietā mansionem & remittat oēs
lubrice temeritatis offensas: vt concessa venia
plene indulgentie: quicquid in hoc seculo pro-
prio vel reatu alieno deliquit: totum ineffabi-
li pietate ac benignitate sua deleat et abstergat
Quod ipse p̄stare dignetur qui cū patre et spū

sancto viuít et regnat deus. Per omnia. **An.**

Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei **ps.** Quẽadmodũ **Oremus** **Oratio.**

Obscramus misericordiam tuã omnipotens eterne deus: qui hominem ad imaginem tuam creare dignatus es: vt animã famulã **famule** tuĩ **tue** quam hodierna die rebus humanis exui: et a te accersiri iussisti: blande et misericorditer suscipias: non ei dominentur umbrę mortis: nec tegat eĩ **eam** chaos et caligo tenebrarum: sed exutus **ta** omnium criminũ labe: in sinu abrahe collocatus **ta** locum lucis & refrigerii se adeptum **tam** gaudeat: vt cum dies iudicii aduenerit: cum sanctis et electis tuis eunt **eam** resuscitari iubeas. Per **An.** Hec requies **ps.**

Memento domine dauid: et omnis mansuetudinis eius. **S**icut iurauit domino votum vouit deo iacob. **S**i introiero in tabernaculum domus mee: si ascendero in lectũ strati mei. **S**i dederò somnum oculis meis: et palpebris meis dormitationem. **E**t requiem temporibus meis donec inueniam locum dño: tabernaculum deo iacob. **E**cce audiui mus ea in effrata: inuenimus eã in campis silue. **I**ntroibimus in tabernaculum eius: adorabim⁹ in loco vbi steterunt pedes eius. **S**urge domine in requiem tuam: tu et archa sanctificationis tue **S**acerdotes tui induantur iusticiam: et sancti

Vigilie

tui exultent. **P**ropter dauid seruum tuum: nō auertas faciem christi tui. **I**urauit dominus dauid veritatem et nō frustrabitur eum: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. **S**i custodierint filii tui testamentum meum: et testimonia mea hec que docebo eos. **E**t filii eorum vsq; in seculum: sedebunt super sedem tuam. **Q**uoniam elegit dominus syon: elegit eā in habitationem sibi. **H**ec requies mea in seculum seculi: hic habitabo quoniam elegi eam. **V**iduam eius benedicens benedicam: pauperes eius saturabo panibus. **S**acerdotes eius induam salutari: & sancti eius exultatione exultabunt. **I**lluc producam cornu dauid: parauit lucernam christo meo. **I**nimicos eius induā cōfusione: super ipsum autem efflozebit sanctificatio mea. **An.** Hec requies mea in seculum seculi hic habitabo quoniam elegi eam. **Oremus: Oratio.**
Deus apud quē mortuorum spiritus viuunt: et in quo electorum anime deposito carnis onere plena felicitate letantur: presta supplicantibus nobis vt anima famuli tui que temporaliter corpus huius visionis caruit: visu eterne illius lucis solatio potiatur non eum tormentum mortis attingat: non dolor horrende visionis efficiat: nō penalis timor excruciet: non reorum proxima cathena constringat: sed concessa sibi venia omnium delictorū:

optate quietis consequatur repromissa. **Anti-**
phona. De terra. **ps.**

Domine probasti me et cognouisti me:
tu cognouisti sessionem meam et resur-
rectionem meam. **I**ntellexisti cogitationes me-
as de longe: semitam meam et funiculum meum in-
uestigasti. **E**t omnes vias meas prouidisti: quia non est
sermo in lingua mea. **E**cce domine tu cognouisti
omnia nouissima et antiqua: tu formasti me et posui-
sti super me manum tuam. **M**irabilis facta es scientia
tua ex me: confortata est et non potero ad eam.
Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam
Si ascendero in celum tu illic es: si descendero
in infernum ades. **S**i superero pennas meas di-
luculo: et habitauero in extremis maris. **E**t teni
illuc manus tua deducet me: et tenebit me dex-
tera tua. **E**t dixi forsitan tenebre conculcabunt
me: et nox illuminatio mea in deliciis meis.
Quia tenebre non obscurabuntur a te et nox si-
cut dies illuminabitur: sicut tenebre eius ita et
lumen eius. **Q**uia tu possedisti renes meos: su-
scepisti me de utero matris mee. **C**onfitebor ti-
bi quia terribiliter magnificatus es mirabilia
opera tua: et anima mea cognoscat nimis. **N**on
est occultatum os meum a te quod fecisti in oc-
culto: et substantia mea in inferioribus terre. **I**n
perfectum meum viderunt oculi tui et in libro
tuo omnes scribebantur: dies formabuntur et nemo in eis

Vigilie

Michi autem nimis honorati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum.

Numerabo eos & super arenam multiplicabuntur: exurrexi et adhuc sum tecum. **S**i occideris deus peccatores: viri sanguinum declinate a me.

Quia dicitis in cogitatione: accipient in vanitate ciuitates suas. **N**onne qui oderunt te domine oderant: et super inimicos tuos tabescebam. **P**erfecto odio oderam illos: inimici facti sunt michi. **P**roba me deus et scito cor meum interroga me et cognosce semitas meas. **E**t vide si via iniquitatis in me est: et deduc me in viam eternam. **Antiphona.** De terra plasmasti me et carnem induisti me redemptor meus domine resuscita me in nouissimo die.

Oratio.

O Remus fratres carissimi pro spiritu cari nostri: quem dominus de laqueo huius seculi liberare dignatus est: cuius corpusculum hodie sepulture traditur: ut eum pietas domini in sinu abrahe isaac et iacob collocare dignetur: ut cum dies iudicii aduenerit: inter sanctos & electos tuos eum in parte dextera collocandum resuscitari faciat: prestante domino nostro iesu christo. Qui cum patre et spiritu sancto.

Antiphona. In paradysum deducant te angeli et in tuo aduentu suscipiant te martyres et perducant te in ciuitatem

D sanctam hierusalem. **ps.** Misere mei deus. **Oratio.** Deus qui iustis postulationibus semper

presto es qui pia vota dignaris intueri: qui vni-
uersorū es conditor et redēptor: vna quoque pec-
catorum tuorum beatitudo iustorū: Da famu-
lo **famule** tuo **tue** cuius depositionis hodie of-
ficium humanitatis exhibemus: cum sanctis
& electis tuis beati muneris portione eūque **eum**
a corporeis nexibus absolutum **tam** in resurre-
ctione electorum tuorum facias presentari Per
eum: **Antiphona.** Omnis spiritus laudet dominū.
psalmus. Laudate dominum. **Oratio.**

Temeritatis quidem est domine vt ho-
mo hominem: mortalis mortalem: ci-
nis cinerem tibi domino deo nostro audeat cō-
mendare: sed quia terra suscipit terram: et pul-
uis couertitur in puluerem: donec omnis caro
in suam redigatur originem: inde tuam piissi-
me pater lacrimabiliter quesumus pietatem:
vt huius famuli tui animam quam de huius
mūdi voragie temulētā ducis ad patriā abra-
he amici tui sinu recipias: refrigerii roze perfū-
das: sit ab estuanti gehenne truci incēdio segre-
gata: et beate requiei te donante cōiuncta: & si
que illi sunt digne domine cruciatibus culpe:
tui ei domine gratie tue piissime lenitate indul-
genec peccati recipiat vicem: sed indulgencie
tue piam sentiat bonitatem: eumque finito mū-
di termino supernum cunctis illuxerit regnū:
nouus homo sanctorum omnium cetibus ag-

Vigilie defunctorum

gregatus ita cum electis tuis resurgat in parte
dextera coronandus da. *Per. Antiphona.* Ab-
solue domine animam eius ab omni vinculo delictorum
ut in resurrectionis gloria: inter sanctos et electos tuos
resuscitatus ita respiret. *Ps. Benedictus. Oratio.*

Debitum humani corporis sepeliendi of-
ficiū fidelium more complentes: deū
cui omnia viuunt fideliter deprecamur in hoc
corpus cari *care* nostri *noſtre* a nobis in infirmi-
tate sepultum in ordine sanctorum tuorum re-
suscitet: et eius spiritum sanctis ac fidelibus su-
is aggregari iubeat: cum quibus inenarrabili
gloria et perhenni felicitate perfrui mereatur.
Prestante domino nostro iesu christo: qui cum
patre et spiritu sancto viuunt et regnat deus. *Per*
omnia secula seculorum *Oratio.*

A domine sancte pater omnipotēs eter-
ne deus deprecamur suppliciter pro spi-
ritu famulē *famule* tui *tue* quem a voragini-
bus huius seculi ad te accersire precepisti: ut dig-
neris ei domine dare locū refrigerii et quietis:
liceat ei transire portas infernorum: et penas te-
nebrarum: atque manere in mansionibus sancto-
rum et in luce sancta quam olim abrahe promi-
sisti: et semini eius: nullam lesionē sentiat spi-
ritus eius sed cum magnus ille dies resurrectio-
nis ac remuneratiōis aduenerit: resuscitare eū
digneris domine vna cum sanctis et electis tuis

deleas ei delicta atq; peccata vsq; in nouissimū
quad; atē: tecūq; īmortalitate sua bitam et re-
gnū cōsequat. Per xpm **Oremus**

Oratio.

Tu nobis domine auxilium prestare dig-
neris: tu openi feras: tu misericordiam
largiaris: spiritum etiam famuli tui ac cari no-
stri vinculis corporalibus liberatū: in pace san-
ctorum tuorum recipias: et locum penalem et
gehenne ignem: flammasc; tartari in regione
viuentium euadat. Per eum qui venturus est
iudicare viuos et mortuos: et seculum per ignē

Amen. De profundis. Exrieleison Criste Ki-

riel. Pater noster. Et ne nos. A porta inferi. Erue

domine. Non intres in iudicium cum seruo tuo domine

Quia non iustificabitur. Oremus pro cunctis fidelibus

Requiem. Requiescant Domine exaudi Domine

nobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus

Oratio. Inclina domine. Ecce. Oratio. Quæsumus

domine. Oratio Deus venie largitor. Oratio

Deus in cuius miseratione vtis. Oratio.

Fideliū deus oīm cōditor et redemptor

aiabus famulorū famularūq; tuarū re-

missione cūctorū tribue peccatorū: vt indulgē-

tiā quā sēp optauerūt piis supplicationib; cō-

sequantur. Qui viuis et regnas.

Sequuntur recomendationes que debent di-

ci ante missam in diebus anniuersariorum Et

primo incipiat a sacerdote Responsorium qd

Recomendationes.

Sequitur sub mediocri voce. Subuenite sancti dei occurrite angeli domini suscipientes animam eius offerentes eam in conspectu altissimi. **V.** Suscipiat eam christus qui vocauit eam et in sinu abrahe angeli deducant eam. Offerentes. **Oremus.** **Oratio.**

Abi domine comendamus animam famule tue: et defuncta seculo tibi uiuat: et que fragilitatem mundane conuersationis peccata admisit: tu uenia misericordissime pietatis absterge. Per christum dominum nostrum. Amen. **An.** Suscipiat. **ps.**

In exitu israel de egypto: domus iacob de populo barbaro. **F**acta est iudea sanctificatio eius: israel potestas eius. **M**are uidit et fugit: iordanis conuersus est retrosum. **M**ontes exultauerunt ut arietes: et colles sicut agni ouium. **Q**uid est tibi mare quod fugisti: et tu iordanis quia conuersus es retrosum. **M**ontes exultastis sicut arietes: et colles sicut agni ouium.

Facie domini mota est terra a facie dei iacob. **Q**ui conuertit petram in stagna aquarum: et rupem in fontes aquarum. **N**on nobis domine non nobis: sed nomini tuo da gloriam. **S**uper misericordia tua et ueritate tua: nequando dicant gentes ubi est deus eorum. **D**eus autem noster in celo: omnia quecumque uoluit fecit. **S**inu lachrya gentium argentum et aurum: opera manuum hominum. **O**s habet et non loquentem oculos habet et

non videbunt. **A**ures habent et non audient :
nares habent et non odorabunt. **M**anus habent
et non palpabunt : pedes habent et non ambula-
bunt non clamabunt in gutture suo. **S**imiles
illis fiant qui faciunt ea : et omnes qui confi-
dunt in eis. **D**omus israel sperauit in domino
adiutor eorum et protector eorum est. **D**omus
aaron sperauit in domino : adiutor eorum et pro-
tector eorum est. **Q**ui timet dominum speraue-
runt in domino : adiutor eorum et protector eorum est.
Dñs memor fuit nri : et benedixit nobis. **B**ene-
dixit domui israel : benedixit domui aaron. **B**endi-
xit omnibus qui timet dominum : pusillis cum ma-
ioribus. **A**diciat dominus super vos : super vos
et super filios vestros. **B**enedicti vos a domi-
no : qui fecit celum et terram. **C**elum celi dño :
terram autē dedit filiis hominum. **N**on mortui
laudabunt te domine : neque omnes qui descen-
dunt in infernum. **S**ed nos qui viuimus benedi-
cimus domino : ex hoc nunc et usque in seculum.
Dilexi quoniam exaudiet dñs : vocem **ps.**
orationis mee. **Q**uia inclinauit aurem
suam michi : et in diebus meis inuocabo. **C**ir-
cundederunt me dolores mortis : et pericula in-
ferni inuenerunt me. **T**ribulationem et dolo-
rem inueni : et nomen domini inuocaui. **O** dñe
libera animam meam misericors dominus et
iustus : et deus noster miseretur. **C**ustodiens par

Recomendationes.

uulos dominus: humiliatus sum et liberauit me

Conuertere anima mea in requiem tuam: quia dominus benefecit tibi. **Q**uia eripuit animam meam de morte oculos meos a lacrimis: pedes meos a lapsu. **P**lacebo domino: in regione uiuorum.

psalmus dauid.

Credidi propter quod locutus sum ego autem humiliatus sum nimis. **E**go dixi in excessu meo: omnis homo mendax. **Q**uid retribuam domino: pro omnibus que retribuit michi. **C**alicem salutaris accipiam et nomen domini inuocabo. **T**ota mea reddam coram omni populo eius: preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. **O** domine quia ego seruus tuus: ego seruus tuus et filius ancille tue. **D**irupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis: et nomen domini inuocabo. **T**ota mea reddam in conspectu omnis populi eius: in atriis domus domini in medio tui hierusalem. *ps dñ.*

Laudate dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. **Q**uoniam confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternum. *ps dauid.*

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. **D**icat nunc israel quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. **D**icat nunc domus aaron quoniam in seculum misericordia eius. **D**icant

nunc qui timet dominum: quoniam in seculum misericordia eius. **D**e tribulatione inuocaui dominum: et exaudiuit me in latitudine domini. **D**ominus michi adiutor: non timebo quid faciat michi homo. **D**ominus michi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. **B**onum est confidere domino: quam confidere in homine. **B**onum est sperare in domino: quam sperare in principibus. **O**mnes gentes circueverunt me: et in nomine domini quia ultus sum in eos. **C**ircumdantes circumdederunt me: et in nomine domini quia ultus sum in eos. **C**ircumdederunt me sicut apes et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine domini quia ultus sum in eos. **I**mpulsus eversus sum ut caderem: et domus suscepit me. **E**xultatio mea et laus mea dominus: et factus est michi in salutem. **V**ox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. **D**extera domini fecit virtutem dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit virtutem. **N**on moriar sed vivam: et narrabo opera domini. **C**astigans castigavit me dominus: et morti non tradidit me. **A**perite michi portas iusticie ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iusti intrabunt in eam. **C**onfitebor tibi quoniam exaudisti me et factus es michi in salutem. **L**apidem quem reprobaaverunt edificantes: hic factus est in caput anguli. **A**d domino factum est istud et est mirabile in oculis

Recomendationes

nostris. **H**ec est dies quā fecit dñs: exultemus
et letemur in ea. **O** domine saluū me fac o do-
mine beneprosperare: benedictus qui venit in
nomine domini. **B**enediximus vobis de domo
domini: deus dñs et illuxit nobis. **C**onstituite
diem solēnem in condensis: vsq; ad cornu alta-
ris. **D**eus meus es tu et confitebor tibi: de⁹ me-
us es tu et exaltabo te. **C**onfitebor tibi quoniā
exaudisti me: et factus es michi in salutē. **C**on-
fitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū mīa ei⁹.

Deus in nomine tuo saluū me fac **ps dñ.**
et in virtute tua iudica me. **D**e⁹ exau-

di orationē meā: aurib⁹ percipe verba oris mei

Quoniam alieni insurrexerunt in me et fortes
quesierunt animā meā: et non proposuerūt de-
um ante conspectum suū. **E**cce enī deus adiu-
uat me: et dñs susceptor est anime mee. **A**uer-
te mala inimicis meis: et in veritate tua disper-
de illos. **V**oluntarie sacrificabo tibi et confite-
bor nomini tuo domine: quoniā bonū est. **Q**uo-
niā ex oī tribulatione eripuisti me: et sup inimi-
cos meos despexit oculus meus. **psalmus.**

Beati immaculati in via: qui ambulant
in lege domini. **B**eati qui scrutantur te-
stimonia eius: in toto corde exquirunt eū. **N**ō
enim qui operantur iniquitatē: in viis ei⁹ am-
bulauerunt. **T**u mādasti: mandata tua custo-
diri nimis. **U**tinam dirigantur vię mee: ad cu-

stodiēdas iustificationes tuas. **T**ūc non cōfū-
dar: cum prospexero in omnibus mandatis tu-
is. **C**onfitebor tibi in directione cordis: in eo q̄
didici iudicia iusticie tue. **H**umiliatus sū vsq̄-
quaq̄ domine: viuifica me secundum verbum
tuū. **I**ustificationes tuas custodiā: nō derelin-
quas me vsquequaq̄ **psalmus dauid.**

Ipsa quo corrigit adolescentior viā suā: in
custodiēdos sermones tuos. **I**n toto cor-
de meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis
tuis. **I**n corde meo abscondi eloq̄a tua vt nō pec-
cem tibi. **B**enedict⁹ es dñe: doce me iustificatio-
nes tuas. **I**n labiis meis pronunciaui: omnia
iudicia oris tui. **I**n via testimoniorū tuorum
delectatus sum: sicut in omnibus diuitiis. **I**n
mandatis tuis excercebor: et considerabo vias
tuas. **I**n iustificationibus tuis meditabor: nō
obliuiscar sermones tuos. **ps dauid.**

Betribue seruo tuo viuifica me: et custo-
diā sermones tuos. **R**euela oculos meos
et cōsiderabo mirabilia de lege tua. **I**ncola ego
sū in terra: non abscondas a me mandata tua.
Cōcupiuit anima mea desiderare iustificatio-
nes tuas: in omni tēpoze. **I**ncrepasti superbos
maledicti qui declināt a mādatiis tuis. **A**ufer
a me obprobriū et cōtemptū: quia testimonia
tuā exquisiui. **E**t enī sederūt principes ⁊ aduer-
sū me loquebant: seruus autē tuus excercebat
l.j.

Recōmendationes.

in iustificatiōib⁹ tuis. **Q**uā et testimoia tua meditatio mea est: & cōsiliū meū iustificatiōes tue

Adhesit pavimento aīa mea: viuifica me secūdū verbū tuū. **V**ias meas enunciaui et exaudisti me: doce me iustificatiōes tuas. **V**iā iustificationū tuarū instrue me: & exerceboꝝ in mirabilibus tuis. **D**ormitauit anima mea pꝛe tedio: cōfirma me in verbis tuis. **V**iā iniquitatis amoue a me: & de lege tua miserere mei. **V**iā veritatis elegi: iudicia tua nō sū oblitus. **A**dhesi testimoniis tuis dñe: noli me cōfundere. **V**iā mandatorū tuorū cucurri: cum dilatasti cor meum.

psalmus.

Egē pone michi dñe viam iustificatiōnū tuarū: et exquirā eā sēper. **D**a mihi intellectū et scrutabor legē tuā: & custodiā illā in toto corde meo. **D**educ me in semita mādatorū tuorū: q̄a ipsā volui. **I**nclia cor meū in testimonia tua: et nō in auariciā. **A**uerte oculos meos ne videāt vanitatē: in via tua viuifica me. **S**tatue seruo tuo eloquiū tuū: in timore tuo. **A**mputa obprobriū meū qđ suspicat⁹ sū: q̄a iudicia tua iocūda. **E**cce cōcupiui mādāta tua: in equitate tua viuifica me.

ps david.

Et veniat super me mīa tua dñe: salutare tuū scđm eloquiū tuū. **E**t respōdebo exprobrātib⁹ michi v̄bū: q̄a speravi in sermonibus tuis. **E**t ne auferas de ore meo v̄bū verita

tis usquequaque quia in iudiciis tuis supersperavi. Et
custodiā legē tuā sēp: in seculū et in seculū secu-
li. Et ambulabā in latitudine: quia mādata tua
exquisiui. Et loquebar de testimoniis tuis in
cōspectu regū: et nō cōfūdebar. Et meditabar
ī mādatīs tuis: que dilexi. Et leuaui man⁹ me-
as ad mādata tua que dilexi: et exerceboꝝ in iu-
stificationibus tuis.

ps David.

Memoꝝ esto verbi tui seruo tuo: ī quo mi-
chi spem dedisti. Hec me cōsolata est in
humilitate mea: quia eloquium tuū viuifica-
uit me. Superbi iniqui agebāt usquequaque: a lege
autem tua non declinaui. Memoꝝ fui iudicioꝝ
tuorū a scō dñe: et consolat⁹ sū. Defectio tenuit me
p peccatōib⁹ derelinquētib⁹ legē tuā. Atabiles
michi erāt iustificatiōes tue: in loco peregrina-
tiōis mee. Memoꝝ fui nocte noīs tui dñe: et cu-
stodiui legē tuā. Hec facta est mihi quia iusti-
ficationes tuas exquisiui.

psalmus David

Portio mea dñe: dixi custodire legē tuā.
Deprecat⁹ sū faciē tuā ī toto corde meo
miserere mei scd⁹ eloquiū tuū. Cogitaui vias
meas et cōverti pedes meos in testimonia tua.
Parat⁹ sū et nō sū turbat⁹ vt custodiā mādata
tua. Hunc peccatoꝝ circūplexi sūt me: et legē
tuā non sum oblitus. Media nocte surgebam
ad confitendum tibi super iudicia iustificatio-
nis tue. Particeps ego sum omnium timen-

Recomendationes.

tiuni te: et custodientiū mādata tua **M**isericor-
dia tua domine plena est terra: iustificationes
tuas doce me. **psalmus dauid.**

Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine
secundū verbum tuum. **B**onitatem et
et disciplinā et scientiā doce me: quia mādati
tuis credidi. **P**riusq̃ humiliarer ego deliqui
propterea eloquiū tuū custodiui. **B**onus es tu

et in bonitate tua doce me iustificationes tuas
Multiplicata est super me iniquitas superboꝝ
ego autē in toto corde meo scrutaboꝝ mandata
tua. **C**oagulātū est sicut lac cor eorū ego vero

legem tuā meditatus sū **B**onū michi quia hu-
miliasti me: vt discā iustificationes tuas. **B**o-
nū michi lex oris tui: sup milia auri et argenti

Manus tue domine fecerūt me et **ps dñ.**
Plasmauerūt me: da michi intellectū vt
discam mandata tua. **Q**ui timent te videbūt

et letabuntur: quia in verba tua super speravi.
Cognoui domine quia equitas iudicia tua: et
in veritate tua humiliasti me. **F**iat misericor-

dia tua vt consoletur me: secundū eloquiū tuū
seruo tuo. **V**eniant michi miserationes tue et
viuam: quia lex tua meditatio mea est. **C**ōfū-

dantur superbi quia iniuste iniquitatē fecerūt
in me: ego autē excerceboꝝ in mādati tuis **C**ō-
uertantur michi timentes te: et qui nouerūt te
stimonia tua **F**iat cor meū immaculatum in

iustificationibus tuis: vt nō cōfūdā **ps dauid**

Defecit in salutare tuū anima mea: et in
verbum tuū supersperaui. Defecerunt
oculi mei in eloquiū tuū dicentes quando con
solaberis me. **Q**uia factū sū sicut vter in prūna
iustificatiōes tuas nō sū oblit. **Q**uot sūt die s
serui tui: quādo facies de psequētib? me iudici
um. **N**arrauerūt michi iniqui fabulatiōes: sed
nō vt lex tua. **O**īa mādata tua veritas: iniqui
psecuti sūt me adiuua me. **P**aulomin? consū
mauerūt me in terra: ego autē non dereliqui
mandata tua. **S**ecūdū misericordiā tuā viui
fica me: et custodiā testimonia oris tui **ps dō.**

In eternū dñe: vbi tuū pmanet in celo.
In generatione et generationē veritas
tua: fūdasti terrā et pmanet. **O**rdinatione tua
pseuerat dies: qm̄ oīa seruiunt tibi. **N**isi q lex
tua meditatio mea est tūc forte perissem in hu
militate mea. **I**n eternum non obliuiscar iu
stificationes tuas: quia in ipsis viuificasti me.
Tuus sū ego saluū me fac: qm̄ iustificationes
tuas exquisiui. **M**e expectauerūt peccatores vt
pderēt me: testimonia tua intellexi. **O**īs consū
matiōis vidi finē: latū mādatū tuū nimis **ps.**

Quomodo dilexi legē tuam dñe: tota die
meditatio mea est. **S**up inimicos meos
pudentē me fecisti mandato tuo: quia ineter
num michi est. **S**uper omnes docentes me in

Recōmendationes.

telleri: quia testimonia tua meditatio mea est.

Super senes intellexi: quia mādāta tua quesivi

Ab omni viā mala phibui pedes meos: vt cu-

stodiā verba tua. **A**iudiciis tuis nō declinaui

quia tu legē posuisti michi. **Q**uā dulcia fauci-

bus meis eloq̃a tua: sup mel ori meo. **A**māda-

tis tuis itelleri p̃pterea odiui oēs viā iniquitatis

Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū **ps dñ.**

et lumen semitis meis. **I**uravi et statui

custodire iudicia iusticie tue. **H**umiliatus sum

vsquequaq; dñe: viuifica me secū dñi verbū tu-

um. **V**olūtaria oris mei beneplacita fac dñe: et

iudicia tua doce me. **A**ia mea in manib⁹ meis

sēper: et legē tuā nō sū oblit⁹. **P**osuerūt pecca-

tores laqueū michi: et de mandatis tuis nō er-

raui. **H**ereditate acquisiui testimonia tua ine-

ternū: quia exultatio cordis mei sunt. **I**nclina

ui cor meum ad faciendas iustificationes tuas

in eternū propter retributionē. **I**niquos odio

habui: et legem tuā dilexi. **A**diutor et susceptor

meus es tu: et in verbum tuum super speravi.

Decline a me maligni: et scrutabor manda-

ta dei mei. **S**uscipe me secundū eloquium tuū

et viuiam: et non confundas me ab expectatiōe

mea. **A**diuua me et salu⁹ ero: et meditabor in

iustificationibus tuis semper. **S**p̃reuiisti om-

nes discedentes a iudiciis tuis: quia iniusta est

cogitatio eorum. **P**reuaricantes reputavi om

nes peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua
Quōfige timore tuo carnes meas: a iudiciis enī
tuis timui.

psalmus dauid.

Ecce iudicium & iusticiā: non tradas me
calumniātibus me.

Suscipe seruū tuū in bonum: non calumniantur me superbi

Oculi mei defecerunt in salutare tuū: et in elo-
quium iusticie tue.

Ecce cum seruo tuo secun-
dum misericordiam tuam: & iustificationes tu-

as doce me. **S**eruus tuus sum ego da michi in-
tellectum: vt sciam testimonia tua.

Tempus
faciendi domine: dissipauerunt legem tuam.

Ideo dilexi mandata tua: super aurum et to-
pazion. **P**ropterea ad omnia mandata tua di-

rigebar: omnem viam iniquā odio habui *ps.*

Mirabilia testimonia tua ideo scrutata est
aīa mea. **D**eclaratio sermonū tuorū il-

luminat: et intellectū dat paruulis. **O**s meū ape-

ri et attraxi spiritum: quia mandata tua desi-

derabam. **A**spice in me et miserere mei: secun-

dum iudicium diligentium nomen tuū. **G**res-

sus meos dirige secūdum eloquium tuum: vt
non dominetur mei omnis iniusticia.

Bedi-
ne me a calumniis hominum: vt custodiam
mandata tua.

Illumina faciem tuam super
seruum tuum: et doce me iustificationes tuas.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: quia
nō custodierunt legem tuam.

psalmus.

Recomendationes.

Iustus es dñe: et rectū iudiciū tuū. **M**an-
dasti iusticiā et testimonia tua: et verita-
tem tuā nimis. **T**abescere me fecit zelus tuus
q̄a obliti sūt v̄ba tua inimici mei. **I**gnitū elo-
quiū tuū vehemēter et seruus tuus dilexit illd
Adolescētulus sū ego et cōtēptus: iustificatio-
nes tuas nō sū oblitus. **I**usticia tua iusticia in
eternū: et lex tua veritas. **T**ribulatio et angus-
tia inuenerūt me mādāta tua meditatio mea
est. **E**quitas testimonia tua in eternū: et intel-
lectū da michi et viuā **psalmus dauid.**

Clamaui ī toto corde meo exaudi me do-
mine iustificatiōes tuas requirā **C**lama-
ui ad te saluū me fac: vt custodiā mādāta tua.
Preueni in maturitate & clamaui: q̄a in verba
tua sup̄speraui. **P**reuenerūt oculi mei ad te di-
luculo: vt meditarer eloquia tua. **V**ocē meam
audi scđm mīam tuā dñe: et secū dū iudiciū tu
um viuifica me. **A**ppropinquauerūt psequen-
tes me iniquitati: a lege autē tua lōge facti sūt.
Prope esto dñe: et oēs vie tue veritas. **I**nitio
cognoui de testimoniis tuis: quia in eternum
fundasti ea. **psalmus dauid.**

Vide humilitatē meā & eripe me: q̄a legē
tuā nō sū oblitus. **I**udica iudiciū meū
et redime me: ppter eloquiū tuū viuifica me.
Lōge a peccatorib⁹ salus: q̄a iustificationes tu-
as nō exquisierūt. **M**isericordie tue multe dñe:

et secundū iudiciū tuū viuifica me. **M**ulti q̄
psequunt̄ et tribulāt me: a testimoniis tuis nō
declinaui. **A**idi p̄uaricantes et tabescebam: q̄a
eloquia tua nō custodierūt. **A**ide qm̄ mādata
tua dilexi dñe: in mīa tua viuifica me. **P**inci-
piū verborū tuorū veritas: in eternū oīa iudi-
cia iusticie tue. **P**incipes persecuti sūt me gra-
tis: et a verbis tuis formidauit cor meū. **M**eta-
bor ego sup eloquia multa sicut qui inuenit spo-
lia multa. **I**niquitatē odio habui et abhomi-
nat̄ sū legē autē tuā dilexi. **S**epties in die lau-
dē dixi tibi sup iudicia iusticie tue. **P**ar multa
diligētib⁹ legē tuā: et nō est illis scādālū. **E**xpe-
ctabā salutare tuū dñe: et mandata tua dilexi.
Custodiuit aīa mea testimonia tua ⁊ dilexit ea
vehementer. **S**eruauī mādata tua ⁊ testimo-
nia tua q̄a oēs vie mee in cōspectu tuo. **A**ppro-
pinquet deprecatio mea in cōspectu tuo dñe iu-
xta eloquiū tuū da michi intellectū. **I**ntret po-
stulatio mea in cōspectu tuo dñe: secundū elo-
quiū tuū eripe me. **E**ructabūt labia mea hym-
nū cū docueris me iustificaciones tuas. **P**ronū-
ciabit lingua mea eloquiū tuū quia oīa mā-
data tua equitas. **F**iat man⁹ tua vt saluet me
quoniam mandata tua elegi. **C**oncupiui salu-
tare tuum domine et lex tua meditatio mea est.
Viuēt anima mea et laudabit te: ⁊ iudicia tua
adiuuabunt me. **E**rraui sicut ouis que perit:

Recōmēdatiōes defūctorū

quere seruum tuum domine quia mādata tua non sum oblitus. **Antiphona.** Chorus angelorū

te suscipiat et in sinu abrahe te collocet ut cum beato laza-
ro quondā paupere eternā habeas requiē. **Hyrieleisō.**

Criste leisō. Hyrieleison. Pater nē Et ne nos
A porta inferi. **R.** Erue dñe animas eorum **V.** Oremus

pro cunctis fidelibus dei defunctis. **R.** Requiem eternā
dona eis domine et lux perpetua luceat eis. **V.** Requie-

scant in pace. **R.** Amen. **V.** Domine exaudi. **R.** Et cla-
mor. **Dñs vobiscū Et cū. Oremus** **Oratio.**

Deus indulgētiarum domine: da anime
famuli tui cuius anniuersarium depōsi-
tionis diem commemoramus: refrigeriū sedē:
quietis beatitudinem: et luminis claritatem.
Per dominum nostrum.

Pro parētibus pro quib⁹ fit anniuersarium.

Deus qui nobis patrem et matrem hono-
rare precepisti: miserere clementer ani-
mabus patris et matris eorum pro quibus hoc
fit anniuersarium: eorūq; pctā dimitte: nosq;
cum illis in eterne claritatis gaudio fac viuere.
Per dominum nostrum iesum christū.

Pro sacerdote Collecta.

Deus venie largitor et humane salutis a-
mator: quesumus immensam clemen-
tiam tuam: ut nostre congregatiōis fratres so-
rores parentes amicos et benefactores nostros
qui ex hoc seculo transierunt: beata maria sem

per virgine intercedente cum omnibus sanctis
tuis: ad perpetue beatitudinis consortium per
uenire concedas. Per dominum.

Pro his qui in cimiterio requiescunt.

Deus in cuius miseratione anime fide-
lium requiescunt famulis et famula b² tu
is oībus hic et vbiq; in ch²isto quiescentibus da
propicius veniam peccatozū vt a cunctis reati
bus absoluti tecum sine fine letentur. Per

Pro fidelibus dei defunctis Collecta.

Fidelium deus omnium conditor et re-
demptor animabus famulorum famu-
larumq; tuarum remissionem cunctorum tri-
bue peccatorum: vt indulgentiam quam sepe
optauerunt piis supplicationibus consequan-
tur. Qui viuīs et regnas.

Forma testamenti.

In nomine domini Amē. Quiuersis pre-
sentes litteras inspecturis. Curatus par-
rochialis sancti *R*dyocesis senonensis. Salu-
tem in domino. Notum facimus: quod in no-
stra presentia ac testium infrascriptozū ad hoc
specialiter vocatozū et rogatozū ppter hoc
personaliter cōstitutus honestus vir petr⁹ *R*.
clericus parrochian⁹ noster iacēs in lecto egrī-
tudinis: infirmus corpore: sanus tamen mēte.
Attēdēs et cōsiderās q̄ vita hoīs est brevis sup
terrā: et q̄ nichil est certi⁹ morte nichil vero in

Modus faciendi testamentum

certi? ei? hora. Lupiēs puidere saluti aie sue et ad gaudia felicitatis eterne puenire. Testamētū suū ac suā eius vltimam volūtatē fecit et disposuit in modum & formā sequentē. In primis enim animam suam recondamendauit altissimo deo creatori suo: dum de corpore exierit et beate marie virgini: totiq; curie celesti. Corpus vero suum terre verminibus volens illud in humari in cimiterio vel ecclesia de dicto **M.** Deinde voluit et ordinauit omnia sua debita solui: forfacta & male acquisita per eum si que sint: reddi/ et restitui/ locis et personis quibus fuerit faciendum. Item dict? testator de bonis a deo collatis ob remedium anime sue legauit fabrice vel luminarie p̄dicte ecclesie quinq; solidos turoñ.

Item curato totidem.

Item vicario xii. d. turoñ.

Item clerico sex. d. turoñ.

Item fabrice ecclesie btē marie sc̄i **M.** it. solvi. d.

Item elemosine eiusdē ecclie. xii. d. turoñ.

Item hospitalib? **M.** cuilibet vi. d. turoñ.

Item cōuētui fratru p̄dicatoru xii. d. turoñ.

Item legauit filiolis suis cuilibet xv. d. turoñ.

Item cōfrarie **M.** xii. d. turoñ.

Et ad p̄missa omnia et singula tenenda dictus testator nominauit executores suos Petrum **M.** eius patrem et Nicolaum. **M.** eius

fratrem quibus executorib? pro premissis omnibus et singulis adimplendis dictus testator obligavit omnia bona sua quecumq? et ubicumq? reuocando oia alia testamenta si que sint alias per eum facta. Volens hoc suum robur obtinere firmitatis: melioribus via/modo/et forma quibus valere potest et debet. In cuius rei testimonium signum meum manuale Ego **R.** prefatus curatus una cum sigillo prelibate parochialis ecclesie de **R.** apposui huic presenti testamento. Acta fuerunt in domo dicti testatoris. Anno dni millesimo cccc. nonagesimo die vero **R.** mensis **R.** presentibus Johanne **R.** Jacobo **R.** et plurib? aliis testib? ad hoc rogatis et vocatis.

Sequuntur recommendationes fiende dominicis diebus in ecclesiis parochialib? post offertorium in prono assueto.

Bonnes gens les commãdemens de dieu et de nostre mere sainte eglise ie les vous recommande tant cõme ie puis et scay.

Nous pẽrõs deuotement pour la paix que dieu par sa sainte grace la nous vueille donner et octroier du saint ciel en terre espirituellement et temporelement ainsi quil sait que mestier no? en est.

En apres nous prierons pour la paix et union de nostre mere sainte eglise que nostre seigneur par sa grace diuine la vueille tousiours visiter reformer et maintenir en braye paix et union.

Recommandations.

ainsi q'il est besoing pour le salut de noz ames.

Nous prierons pour tout lestat de sainte eglise en chef & en membres: singulierement pour le stat & la p'sone de nostre saint pere le pape pour tous cardinaulx/legaulx/archeuesques/et euesques/ et en especial pour nostre tresreuerend pere en dieu n^{ost}r seigneur l'archeuesq de **N.** Et generallyment pour tous prelas de crestiennete: q' nostre seigneur par sa sainte grace leur doint en telle maniere gouverner et maintenir lestat de sainte eglise & les dignites quil en tiennent que ce soit au plaisir de dieu et louenge et au saulvement de leurs ames et des nostres aussi.

Nous prierons pour tous prestres cures et chapelains moy et autres qui auons cures dames a gouverner: que nostre seigneur par sa grace nous en doint faire tel gouvernement q' no^s en puissions redre b^{on} c^{on}pte au iour du iugement.

Nous prierons pour toutes personnes de religion: de quelconque religion quelles soiēt que nostre seigneur par sa sainte grace leur doint en telle maniere faire et acōplir les veuz et promesses quilz ont a dieu et a leur eglise quilz en puissent paruenir a la glorieuse visiō de dieu en paradis et que nous puissions estre participans de toutes leurs prieres & biēfaiz et eulx des nostres.

Nous prierons aussi pour la sainte terre doultremer qui est es mains des mescreans: que no

estre seigneur par sa sainte grace la vueille rame-
ner a la vraie foi catholique affin q̄ dieu y soyt
serui et honore: et le saint seruice diuin y puisse
estre fait et celebre reuerenment.

En apres no^r prierōs pour tout lestat du bras
seculier et souuerainemēt pour lestat de la per-
sonne du Roi nostre sire: pour la Roine: & pour
tous ceulx de la noble generation de frāce Aus-
sy pour tous autres princes/ducz/contes/et sei-
gneurs terriens. Especialement pour mon sei-
gneur **R.** seigneur de ceste ville: et pour tous
leurs vrais officiers et conseilliers: que nostre
seigneur par sa sainte grace leur doint sēs et di-
scretion/force/puissance et volunte de gouver-
ner et maintenir le roiaulme de france et leurs
aultres pais et iuriditiōs en bonne vñion & cō-
corde: tellement que dieu en sainte eglise y puis-
se estre serui et honore et tout le peuple chrestie
puisse viure paisiblement desoubz eulx.

Nous prierōs aussi deuotement pour tous les
biens de terre aulx champs et a la ville: que no-
stre seigneur p sa grace les vueille garder mul-
tiplier et augmēter en telle maniere que la fait
seruice de dieu en puisse estre fait & celebre & no^r
et tout le peuple chrestien en puissōs estre soub-
sten^r et gouverners & en puissēt estre faitz biēs
et aumosnes.

Nous prierons pour tous loiaulx laboureux &

Recommandationes.

ouuriers de quelque labeur et ouurage quil s'entremettent: que nostre seigneur iesus crist pour les paines & trauaulx quilz ont en ce mode leur vueille donner et ottroier le repos de la gloire pardurable de paradis la sus.

Nous prierons pour tous loiaulx marchāns et marchādes pour tous bourgeois et bourgeois et pour tout le peuple cōmū: q̄ nostre seigneur par sa grace doint a ung chacū si bonnement & si loiallement maintenir son estat et sa marchādisse et tellement vser des biens temporelz & transitoires de ce mode: que finablement ilz en puissent acquerir les biens eternels et pardurables de la gloire de paradis.

Nous prierōs pour tous pelerins et pelerines en quelque pelerinage quilz soient en terre ou en mer: par especial pour ceulx qui sōt en voiage de hierusalem/rōme/et saint iaques que nostre seigneur par sa grace leur doint en telle maniere faire et acōplir les pelerinages quilz ont entrepris a faire: que ce soit au saulnement de leurs ames et les vueille conduire saulnemēt en leurs hostels et nous vueille faire participāns de leurs biens faitz et eulx des nostres.

Nous prierons pour toutes fēmes grosses que nostre seigneur par sa grace leur doint briefue et ioieuse deliurance: et que le fruit quelles ont par deuers elles puisse paruenir aulx saintz fōs

de baptisme: et que les saintz sieges de paradis en puissent estre pares et ramplis.

Nous prierons pour toutes femmes veufues q̄ dieu de paradis leur vueille estre vray espous & les vueille garder de toute mauuaise occasion de peche.

Nous prierons pour tous orphelins et orphelines que dieu de paradis leur soit vray pere et la glorieuse vierge marie leur soit vraie mere.

Nous prierons pour tous desconfortes & descōseilles et pour toutes personnes qui sont en aduersite et en tribulation: que nostre seigneur p̄ sa grace leur doint vraie patience et bonne cōsolation et les vueille reconforter: et aider en leur besoingz et affaires comme il scait que mestier leur en est.

Nous prierons pour toutes personnes qui sōt en necessite de maladie: principalement pour ceulx de ceste paroisse q̄ n̄re seigneur par sa grace les vueille visiter conforter et dōner telle guarison et sante: quil scait que leur est plus proufitable specialemēt au salut de leurs ames

Nous prierons pour toutes persōnes qui sont en estat de grace: que nostre seigneur par sa bōte les y vueille maintenir iusq̄z en la fin & pour tous ceulx et celles qui sont en peches mortelz que par sa sainte misericorde les en vueille getter tost et hastiuement.

Recommandationes

Nous prierons aussi pour tous les biens facteurs de leglise sainte viuans et trepasses: que nostre seigneur par sa misericorde to? les bienfais qlz y ont fait font et feront leur vueille rendre a cēt doubles en la gloire de paradis.

No? ferons priere et supplicatiō pour tous ceulx et celles qui entretiennent la charite du pain benist par chacū dimenche en leglise de ceans et en tous autres lieux quil plaise a dieu le createur auoir leur charite et aumōne agreable et que ce soit a la louenge de dieu et au saulnement de leurs ames et des nostres aussi.

Nous prierons aussi pour la disposition de lair et du temps: quil plaise a dieu le createur le disposer et mettre en tel estat ql vueille garder les corps humains de boce epidemie et autres maladies contagieuses: et quil vueille preseruer et garder les biens et fructz dessus la terre de foudre/tempestes et autres influences celestes: affi que puissions seruir le createur en prosperite et saulnemēt de noz ames.

Et finablement nous prierons pour toutes les choses pour les qlles nre seigneur iesu crist veult estre deprie pour les qlles aussi nous sōmes tenus de prier et pour les qlles on a acoustume de prier chacū dimēche en sainte eglise: et pour no? mesmes q sōmes icy assābles pour faire et ouir chose ql lui soit a plaisir et louenge et

quil nous soit proufitable au sauluemēt de nos
 ames: Et a celle fin quil nous soit plus enclin a
 nous pardōner noz defaultes et exaucer noz pri
 eres. Et pource si vous plaist ung chacun de
 vous dira deuotement trois fois le Pater no
 ster et Ave maria: et nous dirons. **Et hoc dicto**
presbyter vertit se versus altare dicēdo hos psal
mos. A d te leuauī oculos. et psalmus. Deus
misereatur nostri. Quibus dictis dicat. Kyrie
leison. Criste eleison. Kyrieleiso. Pater noster
Et ne nos. V. Fiat pax in virtute tua. Et abundantia
in turribus tuis. V. Non nobis domine non nobis. Sed
nomini tuo da gloriā. V. Domine exaudi. Et clamo. Do
minus vobiscum. Et cū spū. Oratio. Deus a
quo sancta. Alia oratio. Tre igne. Alia oratio
Pretende domine famulis. Per dominū nr̄m
Benedicamus domino. Deo gratias.

Et apres no^rferons p̄eres et supplicatiōs
 deuotemēt pour les ames de tous les tref
 passēs. Et p̄mieremēt pour les ames de nos pe
 res: de nos meres: de nos freres: de nos seurs:
 de nos pareis: et marenes de nos parēs et amis
 et de to^r nos bienfaiteurs trespasēs de ce mōde
 et pour toutes celles dōc les corps posēt et gisēt
 en leglise et au cimetiere de ceās et en to^r autres
 lieux saintz p̄ luniuersel mōde. Et pour toutes
 celles generalēmēt q̄ sōt en la prison de purga
 toire: et q̄ attendēt la misericorde de nostre sei

Recommandationes fiende dieb? dñicis

gneur q̄ par sa pitié par le moiē de nos hūbles
reſtes et prieres il leur vueille allegier et abre-
gier leurs penitēces et mettre en repos p̄durable
en sa glozieuse cōpagnie en paradis Et pour les
ames de tous les trespassez vo? dīres chascun
de vous Pater noster **et** Ave maria. Et no? di-
rons **ps.** De profundis. Requiem. **R.** Orem?
pro fidelibus dei defunctis **V.** Requie. Requie
scant in pace. Amē. **R.** A porta inferi. **V.** Erue
domine animas eorū. Dñe exaudi. Et clamo?
Dñs vobiscū. Et cū spiritu tuo Orem? **Deus**
venie largito? **Alia orō.** Deus qui nos patrē.
Alia orō. Fidelium deus. Qui viuīs. Domi-
ne exaudi. Domin? vobiscū. **R.** Requiescāt in
pace. Amen **Tūc p̄byter quertēs se ad pplz dī.**

Etre les choses que ie vous ai a recoman-
der: ie vous recomāde les oeuvres de cha-
rite et de misericorde. Premièrement lestat de
voz consciences en vous amonestāt tousiours
de viure en estat de grace et fouir peiche: et mau-
uaise tentation de apzendre et enseigner vos en-
fans et seruiteurs. Je vous recommande aussi
leuvre et fabrique de ceās en vos aumones les
ames de vos amis trespassez. Je vous recom-
mande aussi le luminaire de leglise de ceans et
les autres necessites: et vos pources voisins or-
phelins et ceulx qui ne peuvent leur vie gaignier
et principalement vos pources parens.

En ceste presente sepmaine nous auõs la feste et solēnite du glozieulx amy de dieu et apostre mōseigneur saint Andze qui sera ieu di laquelle ie vous ordonne a garder comme le saint dimenche ainsi que sainte eglise le commande. Et mescredi sera la vigille la q̃lle ie cōmāde a ieuner a toutes psōnes qui sōt en aage et ont pouoir de ieuner. Item vendredi sera la feste et solēnite de mōseigneur saint nicolas la quelle ie vous cōmāde a garder de oeuvres manuelles tant seulement. Item samedi sera la feste de sainte luce la quelle est de deuotion. Itē nous ferōs lēdemain le obit et seruice pour feu

Pres dieu pour lui et pour les trespasles mardi viendront les pcureurs & messagiers de saint antoine a vespres vo? viendres et paieres vos cōfraries.

Deinde sigillatim indicit alia festa et precepta fieda pro septiana. Et pclamat bana et denūciat indulgēcias si que sunt denūciande

En ceste plente sepmaine aultre feste ne ēpechement p̃ q̃y vo? laises a faire vos oeuvres et operations: et se aucune en ia nostre mere sainte eglise les fera pour vo? la plus belle feste que puissions faire cest que vo? abstines de pesche mortel dieu vous en doint la grace.

Nous denoncons pour excōmunies tous sorciers & sorcieres vsuriers & vsurieres charmeurs et charmaresses deuins et deuinaresses & ceulx

Missa

qui croient et adioustēt foi: faulx dimeurs & di
meresses tous ceulx & toutes celles qui mettent
enpechemēt en mariage qui sont afaire ou par
fais et qui mettēt empechement a lencōtre des
drois franchises et libertes de la iuriditiō de no
stre mere sainte eglise. **De sancto spiritu.**

Spiritus dñi repleuit orbē terrarum
alfa et hoc quod continet oīa scientiā
habet vocis alfa alfa alfa. **ps.** Exurgat

deus et dīssipētur inimici eius: et fugiāt qui oderunt eū
a facie eius. **Gloria. In septuagesima & xl. caue ne
dicas alfa. Hyrieleisō. Gloria in excelsis. Orō.**

Deus qui corda fidelium sancti spiritus il
lustratione docuisti: da nobis in eodem
spiritu recta sapere: et de ei⁹ sēp cōsolatiōe gau
dere. **P. eiusdē. Lectio actū apłor. viii.**

In diebus illis. Cum audissent apostoli
qui erāt hierosolymis: quia recepisset sa
maria verbum dei: miserūt ad eos petrum: et
iohannem. Qui cum venissent orauerunt pro
ipsis: vt acciperent spiritum sanctum. nōdum
enim in quemquā illozum venerat: sed bapti
zati tātum erant in nomine domini iesu. Tūc
imponebāt man⁹ super illos: & accipiebāt spi
ritū sactū. **℣.** Beata gens cuius es dñs deus eorum
popul⁹ quē elegit dñs in hereditatē sibi. **℟.** Verbo dñi ce
li firmati sūt et spiritu oris ei⁹ oīs virtus eorū. **Allā. V.**
Veni sancte spiritus reple tuorū corda fidelū et tui amo

ris in eis ignē accēde. **Secūdū iohannē** xiiij.

In illo tpe. Dixit ies^{us} discipulis suis. Si q^{ui}s diligit me: sermonē meū seruabit. Et pater me^{us} diliget eū: et ad eū venientus et mā-
sionē apud eū faciem^{us}. Qui non diligit me: ser-
mones meos non seruat. Et sermonē quē audi-
stis nō est me^{us}: sed eius qui misit me patris. Hec
locut^{us} sū vobis: apud vos manēs. Paracletus
autē spūs s^{an}ct^{us} quē mittet pater in noīe meo: ille
vos docebit oīa: et suggeret vobis oīa q^ucūq^{ue} di-
xero vobis. Pacē relinquo vobis pacē meā do
vobis. Nō quomodo mūd^{us} dat: ego do vobis
Nō turbetur cor vestrū: neq^{ue} formidet. Audi-
stis q^{ui}a ego dixi vobis: vado & venio ad vos. Si
diligere^{tis} me gauderetis vtiq^{ue}: q^{ui}a vado ad pa-
trē / quia pater maior me est. Et nunc dixi vo-
bis priusq^{uam} fiat: vt cū factū fuerit credatis iā nō
multa loquar vobiscū venit enī p^{ri}nceps huius
mūdi et in me nō habet q^{ui}cq^{ue}. Sed vt cognoscat
mūd^{us} q^{ui}a diligo patrē & sicut mādatū dedit mi-
hi pater sic facio. **Credo** **Offz.** Cōfirma hoc deus

quod operatus es in nobis a templo tuo quod est in hie-
rusalem sibi offerent reges munera allā **Secreta.**

Manera q^{ui}s dñe oblata sanctifica: et corda
n^{ost}ra scti spūs illustratiōe emūda **P**ei^{us} d^{omi}n^{us}
Prefatio cōis. Cōio. Fact^{us} es repēte de celo son^{us} adue-
niētis spūs vehemētis vbi erāt sedētes allā: et repleti sūt
oēs spūs s^{an}cto loquētes magnalia dei allā allā **Postcōio.**
m. iij.

Sancti spūs dñe corda nra mūdāt īfusio:
et sui rozis īfima asp̄siōe fecūdet. *Dei? d.*

Officiū beate marie virginis ad missam.

Eblue sancta parens enixa puerpera re
gem qui celū terrāq; regit in secula se
culorū. *In ipe pascali dicit. allā allā ps.*

Post partum virgo inuiolata permansisti dei genitrix in
tercede pzo nobis. Gloria patri. *De 6. Pia in ex. 20.*

Quonced nos famulos tuos q̄s dñe de? per
petua mentis et corporis salute gaudere
et glorioza beate marie semp virginis interces
sione a p̄fēti liberari tristitia & eterna perfrui
leticia. *Memoria de lacto stephano tantu
Epistola. 2. cō libri sapientie*

A B initio et āte sc̄la creata sū: et v̄sq; ad
futurū sc̄m nō desinā: et in habitat iōe
sancta corā ipso ministraui. Et sic in siō firma
ta sū: et in ciuitate s̄ctificata similiter requieui:
et in hierusalē potestas mea. Et radicaui in po
pulo honorificato: et in partes dei mei heredi
tas illius. Et in plenitudine sanctorū: detentio
mea. *Ecclia. xxiii.*

B̄ndicta et venerabilis es virgo maria q̄ sine
tactu pudoris inuenta es mater saluatoris. *Virgo dei*
genitrix quē totus non capit orbis in tua se clausit visce
ra factus homo. *llā. Per te dei genitrix nobis est*
vita perditā data que de celo suscepisti p̄olem et mundo
genuisti saluatōrē. *llā. Post partū virgo inuiola*
ta permansisti dei genitrix intercede p nobis *In ipe pas*

De beata maria. Fo. xciii.

cali vsq; ad octa. pēthecostes. **A**llā **V.** Angelus

dn̄i descēdit de celo et accedēs reuoluit lapidē et sedebat
sup eū **scdm A**llā **V.** Angel⁹ dn̄i descēdit de celo et di-

xit mulierib⁹ quem q̄ritis surrexit sicut dixit **vel alius**

O Aude ma **C** **A** septuage. vsq; pasca tract⁹

ria virgo cūctas hereles sola interemisti **V.** Que

gabrielis archangeli dictis credidisti **V.** Dū virgo deū et

hoiem genuisti et post partū virgo inuiolata pmālisti **V.**

Dei genitrix intercede pro nobis **C** **scdm Lucā** xi.

In illo tpe. Loquēte iesu ad turbas extol-

lens vocem quedā mulier de turba dixit

illi. Beat⁹ vēter q̄ te portauit: et vbera q̄ suxisti

At ille dixit. Quinimo: h̄ti q̄ audiūt v̄bū dei &

custodiūt illd. **In tpe pas.** **scdm Johāne** xix.

In illo tpe. Stabāt iuxta crucē iesu mat-

ei⁹: et soroz matris ei⁹ maria cleophe: et

maria magdalene. Cū vidisset ergo ies⁹ matrē

& discipulū stātē quē diligebat: dixit matri sue

mulier ecce fili⁹ tu⁹. Deinde dixit discipulo Ec-

ce mat tua. Et ex illa hoza/accepit eā: discipul⁹

in suā **Disty.** Felix nāq; es sacra virgo maria & oī lau-

de dignissima q̄a ex te ort⁹ est sol iusticie xp̄s de⁹ noster al.

tye pas. **Disty.** Regia celi letare allā q̄a quē meruisti

portare allā resurrexit sicut dixit allā oza p nobis deū al.

Ula dn̄e p̄ticipatiōe ppetua beate **Secre**

marie sēp v̄ginis ītercessiōe: ad ppetuā

atq; p̄sētē hec oblatio nobis pficiat p̄speritatē &

pacē. **P.** **Prefa.** Et te in veneratiōe **Oratio.** Stā

m. v.

Missa

viscera marie virginis que portauerunt eterni patris fili-
um. **In tempore pascale** allā allā. **Postcōio**

Sūpti dñe salutē nre subsidii da q̄s btē ma-
rie sēp v̄gis nos patrociniis vbiq̄ ptegi
i cui⁹ veneratiōe hec tue obtulim⁹ maiestati. **P**

Pro de-
fūctis.

Bequiē eternā dona eis domine

et lux perpetua luceat eis **ps.** Te de-

cet hymn⁹ de⁹ i syō et tibi reddet votū i hierlm

exaudi oꝛoez meā ad te oīs caro veniet **Virielei**

lō iii **Ep̄eleisō iii.** **Byriei ii.** **Byrielei** son

Inclina dñe aurē tuā ad p̄ces nras **Oꝛo.**
q̄b⁹ miam tuā supplices deprecamur vt
aiam famuli tui vel famule tue **P.** vel aīas fa-

muloꝝ famularūq; tuarū quā vel quas de hoc
seculo migrare iussisti : in pacis ac lucis regiōe
cōstituas et sāctoꝝ tuorū iubeas esse glos̄tē vel
glos̄tes. **¶** *Ec̄o libri apocal. bti iohānis apli*

In diebus illis. Audiui vocē de celo dicē
tem michi. Scribe: bti mortui q̄ in dño
moriunt̄. Amodo enī iā dicit spūs vt req̄escāt
a laborib; suis. Opa enī illoꝝ sequūt̄ illos. *℞.*

Requiem eternā dona eis domine & lux per

petua luceat eis *℞.* In memoria eterna

erunt iusti ab auditione mala nō timebūt

Tractus.

De profundis clamaui ad te domine do-

mine exaudi vocem meam. *℞.* Fiant aures

Missa pro defunctis.

tue intendentes in orationem serui tui *v.*

Si iniquitates obseruaueris domine dñe q̄s

sustinebit. *v.* Quia ap̄d te propiciatio est et

pp̄ter legē tuam sustinui te domine

Secundū iohannē

xi.

In illo tpe. Dixit martha ad iesū. Dñe si
fuisses hic: frater me⁹ nō fuisset mortuus
Sed et nūc scio: q̄a q̄cūq; poposceris a deo / da-
bit tibi de⁹. Dixit illi ies⁹. Resurget frater tuus
Dicit ei martha. Scio q̄a resurget ī resurrectio-
ne: ī nouissimo die. Dicit ei ies⁹. Ego sū resur-
rectio et vita. Qui credit in me: etiā si mortu⁹
fuerit uiuet. Et oīs q̄ uiuit et credit in me: non
moriē in eternū Credis hoc? Ait illi. Utiq; dñe
Ego credidi q̄a tu es xp̄s fili⁹ dei uiu⁹ qui ī hūc
mūdū venisti *Secundū iohannē* *vi.*

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis: et
turbis iudeorum Ego sum panis viuus
qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex
hoc pane: viuet in eternū. Et panis quē ego da
bo caro mea est: pro mūdi vita. Litigabāt ergo
iudei ad inuicē: dicētes. Quomodo potest hic
nobis dare carnē suā ad māducandū? Dixit er
go eis iesus. Amē amē dico vobis: nisi māduca
ueritis carnē filii hoīs: et biberitis ei⁹ sāguinē:
nō habebitis vitā in vobis. Qui māducat meā
carnē / et bibit meū sanguinē: habet vitā eternā
et ego resuscitabo eū: in nouissimo die. *Offz.*

Domine iesu chris̄te rex glo rie libera

animas omniū fidelium defunctorū de manu

infer ni et de pfūdo la cu libera eas de ore

leo nis ne absorbeat eas tartar⁹ ne cadāt

Missa

in obscura tenebrarum loca sed signifer san-

ctus michael representet eas in lucem sanctā

Quam olim abrahe promissisti et se mi-

ni eius **v.** hostias et preces tibi domine

offerim². Tu suscipe pro animab² illis qua-

rū hodie memoriā agim² fac eas domine de

inorte trāsire ad vitam sanctā. Quā olim.

Ec oblatio q̄s om̄ps de? aīaz fa- **Secreta**
mulī tui **vel famule tue vel aīab? famu-**
lozū famularūq; tuarū R. ab oībus viciis hu-
mane cōditiōis absoluat: vt ppetuā beatitudi-
nis tue mīaz ḡseq mereat **vel mereat** P. **Lōio.**

Lux eterna luceat eis domine cum sanctis

tuis in eternum quia pius es **Postcōio**

Anue nobis dñe vt aīa famulī tui **vel**
famule tue vel anime famulozū famu-
larūq; tuarū R. remissionē quā **vel q̄s** semper
optaui **vel optauerūt** mereat **vel mereant** p̄ci-
pere peccatoz. P. **Pro femina defuncta Oō.**

Quesu m? dñe pro tua pietate miserere aīe
famule tue R. et a gtagiis mortalitatis
exutā in eterne saluationis p̄tē restitue. Per d.

His sacrificiis dñe aīa famule **Secreta.**
tue R. a peccatis oīb? exuatur: sine q̄b?
a culpa nemo liber existit: vt per hec pie placā-
tiōis officia: ppetuā mīaz cōsequat. P. **Postcō**

Iueniat q̄s dñe aīa famule tue R. lucis
eterne cōsortiū: cui? ppetue mīe cōsecuta
est sacramētū P. **Pro frīb? & gregatiōe oō**

Orationes communes

Deus venie largitor et humane salutis amator: quoniam clementiam tuam: ut nostre congregationis fratres: sorores: consanguineos: et amicos qui ex seculo transierunt: beatam mariam semper virgine intercede: de te cum omnibus sanctis tuis: ad perpetue beatitudinis consortium pervenire concedas. *Per.* **Secreta.**

Deus cuius misericordie non est numerus: suscipe propitiis precibus humilitatis nostre: et animabus fratrum: sororum consanguineorum: et amicorum nostro cum quibus tui nominis dedisti confessionem: per hec sacramenta salutis nostre: cunctorum remissionem tribue peccatorum. *Per dominum.* **Postcoenatio.**

Pro ista quoniam omnipotens et misericors deus: ut anime famulorum tuorum fratrum: sororum: consanguineorum: et amicorum nostrorum: pro quibus hoc sacrificium laudis tue obtulimus: maiestati: per huius virtutem sacramenti a peccatis omnibus expiati: lucis perpetue te miserante recipiant beatitudinem. *Per dominum.*

Pro cunctis fidelibus defunctis Oratio.

Angeli dei omnes conditor et redemptor animabus omnium fidelium defunctorum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam quam semper optaverunt: piis supplicationibus consequantur. Qui vivit. **Secundum.**

Hostias quas domine quas tibi pro animabus omnium fidelium defunctorum offerimus propiciamur intendere: ut et quibus fidei christiane meritum contulisti: dones et premium. *Per dominum nostrum* **Postcoenatio**

Hymnus angelicus Fo. xcviij

Animabus quesumus domine omnium fidelium defunctorum oratio proficiat supplicantium: ut eas et a peccatis omnibus eruas: et tue redemptionis facias esse participes. Qui vivis et regnas.

Gloria in excelsis deo. **G**loria in excelsis deo. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam Domine deus rex celestis deus pater omnipotens Domine fili unigenite iesu christe. **S**pūs et alme orphanoꝝ paraclite. Domine deus agnus dei fili patris. **P**riogenitus marie virgis matris. Qui tollis peccata mundi miserere nobis. Qui tollis peccata mundi suscipe deprecationem nostram **A**d marie gloriam. Qui sedes ad dexteram patris miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. **M**aria sanctificans. Tu solus dominus. **M**aria gubernans. Tu solus altissimus. **M**aria coronans iesu christe. Cum sancto spiritu in gloria dei patris. Amen.

Credo in unum deum. Patrem omnipotentem factorem celi et terre. Visibilem omnium et invisibilem. Et in unum dominum iesum christum filium dei unigenitum. Et ex patre natum ante omnia secula. Deum de deo / lumē de n. i.

Prefatio

luminie/deū verū de deo vero. Genitū nō factū
consubstantialē patri per quē oīa facta sūt. Qui
ppter nos hoīes et ppter nrā salutē descēdit de
cel. Et incarnat^{us} est de spū scō ex mariā virgīe/et
hō fact^{us} est. Crucifix^{us} etiā p nobis sub pōtio py
lato pass^{us} et sepult^{us} est. Et resurrexit tertiā die
scdm scripturas. Et ascēdit in celū sedet ad dex
terā pr̄is. Et iterū vētur^{us} est cū gl̄ia iudicare vi
uos et mortuos Cui^{us} regni nō erit finis. Et in
sp̄m sctū dñm & viuificātē. Qui ex pr̄e filioq^{ue}
pcedit. Qui cū pr̄e & filio simul adorā et ḡlo
rificā. Qui locut^{us} est p pphetas. Et vnā sctāz
catholicā & apostolicā ecclīā. Cōfiteor vñū ba
ptisma in remissionē peccatorum. Et expecto
resurrectionem mortuorum Et vitā venturi se
culi. Amen. *Prefatio de beata maria.*

Et te ī veneratiōe btē et gl̄iose sēp^{er} virgi

nis marie exultātib^{us} animis laudare bñdīce

re et p̄dicare. Que et vnigenitū tuū sctī sp̄rit

tus obumbratione concepit et virginitatis glo

ria permanente huic mundo lumen eternū ef-

fudit iesū christū dñm nēm Per quē.

Prefa-
tio cōis

Per oīa secla seclorū Amē. **O**ñs vobiscū

Et cum spīritu tuo. **S**ursum corda habem?

ad dominū. **G**ratias agamus domino deo

nostro Dignum et iustū est. **V**ere dignum
n. ii.

Prefatio

& iustū est equū et salutare Nos tibi semp &

vbicq; gratias agere Dñe sc̃tē pater oīpotēs

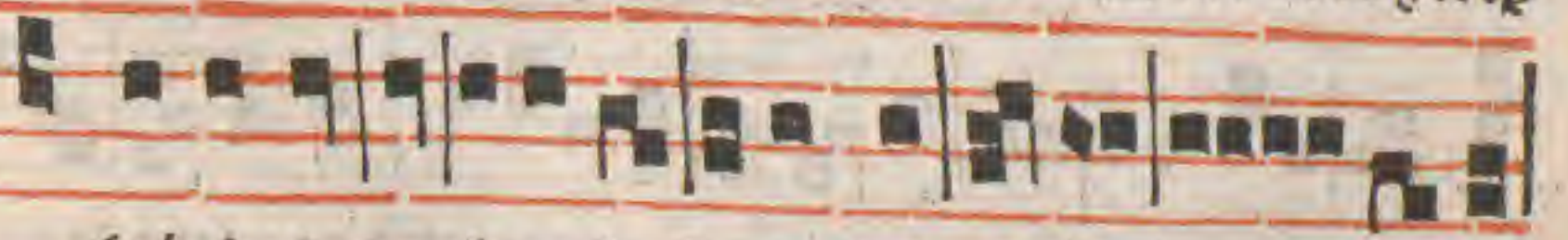
eterne de⁹ per ch̃istū dominū nostrū. **P**er

quē maiestātē tuā laudāt angeli: adorāt do

minatiōes/tremūt potestates Celi celozūq;

virtutes ac beata seraphin socia exultatione

concelebrant. Cū quib⁹ et nostras voces vt

admitti iubeas deprecam supplicis fessioe. Dicetel
*S cūs S cūs etc. Hic inclinet se sacerdos hu
 militer ante altare iunctis manibus dicendo.*

t

Ergit clementissim e pater
 p iesu cristu dñm nrz filiu
 tuu supplices rogam? et pe
 tim? vti accepta habeas et

bñdicas: hec *✕* dona hec mu *✕* nera
 hec scā *✕* sacrificia illibata *I* mpmis
 q̄ tibi offerim? p ecclesia tua scā catholica/quā
 pacificare custodire adunare & regere digneris
 toto orbe terrarū vna cū famulo tuo papa nrō
✕ et antistite nrō *✕* et rege nrō *✕* et oib? or
 thodoxis atq; catholice et apostolice fidei cultō
 rib?. *Hic orat in mente pro viuis dicens.*

M Emēto dñe famuloꝝ famliarūq; tuarū
✕ & *✕* foiz circūastātiū atq; oiz fideli
 um cristianoꝝ quoz tibi fides cognita est & no
 ta deuotio p q̄b? tibi offerim? vel q̄ tibi offerūt
 hoc sacrificiū laudis p se suisq; oib? p redēptio
 ne aiārū suarū p spe salutis et icolumitatis sue
 tibiq; reddūt vota sua eterno deo viuo et vero.

Parum descendat brachia.

A mmunicātes & memoriā venerantes
 in p̄mis gl̄iose sēpꝝ virgīs marie gēitri
 n. iij.

Canon

cis dei et dñi nři iesu chzisti. Sed & btōz apłoz
ac martyru tuoz Petri et Pauli Andree Jaco
bi Johānis Thome Jacobi Philippi Bartho
lomei. Mathei Simonis et thadei Linī Cleti
Clemētis Sixti cornelii Cypriani Laurentii
Grisogoni Johānis et pauli Cosme et damia
ni. Et oīm scōz tuoz qñ meritis p̄cibusq̄ pce
das vt in omnibus p̄tectiōis tue munitamur
auxilio. *P e. Hic extēdat man⁹ sup hostiā et ca.*

*H*āc igit oblationē seruitut⁹ nře sed et cūcte fa
milie tue q̄s dñe vt placat⁹ accipias. *Retrahat*
man⁹: diesq̄ nřos ī tua pace dispōas/atq̄ ab et
na dānatōe nos eripi/ & in electoz tuoz iubeas
grege nūerari *P r.* *Q*uā oblationē tu de⁹ op̄s ī
oīb⁹ q̄s bñdī *✕* ctā/ ascri *✕* ptā/ ra *✕* tā / ratio
nabilē/ acceptabilēq̄ facere digneris: vt nobis
coz *✕* p⁹ et san *✕* guis fiat dilectissimi filii tuī
dñi nři iesu xpī. *Q*ui p̄die q̄ paterē accepit pa
nē in scās ac venerabiles man⁹ suas: et eleuatis
oculis in celū ad te deū patrē suū oīpotētē tibi
grās agens bñ *✕* dixit fregit deditq̄ discipulis
suis dicēs: accipite & māducate ex hoc oēs *Hoc*
est enī corp⁹ meū. *Hic eleuet corp⁹ dñi: & ostē*
dat pp̄lo cū magna reuerētia Quo scō reponat
super corporalia ad pedem calicis & accipiat ca
licem dicendo

*S*imili modo postea q̄ cenatū est accipi
ens et hūc p̄clarū calicē ī scās ac venera

biles man⁹ suas: itēq; tibi gratias agens bñ **✠**
 dixit deditq; discipulis suis dicens. Accipite et
 bibite ex eo omnes. **Hic est enī calix sanguinis**
mei noui et eterni testamenti mysterium fidei
qui pro vobis et pro multis effūdetur in remis-
sionem peccatorum. Hic eleuet calicem et descē-
dendo dicat. Hec quocienscūq; feceritis in mei
 memoriam facietis. **Hic cooperiat calicem/**
et brachiis in modum crucis extensis dicat.

Unde & meōres dñe nos serui tui sz & plebs
 tua sc̃ta eiusdem xp̃i filii tui dñi dei nr̃i
 tā btē passiōis necnō et ab inferis resurrectiōis
 Sed et & in celos gloriose ascensiōis offerimus
 preclare maiestati tue de tuis donis ac datis ho
 stiā **✠** puram/ hostiā **✠** sc̃tam/ hostiā **✠** im
 maculatā. Panem **✠** sanctum vite eterne & ca
 licem **✠** salutis perpetue. **Hic eleuet brachia**

Supra que propitio ac sereno vultu respi
 cere digneris et accepta habere sicuti ac
 cepta habere dignatus es munera pueri tui iu
 sti abel: et sacrificium patriarche nostri abrahe
 et quod tibi obtulit summus sacerdos tu⁹ mel
 chisedech sanctum sacrificium immaculatam
 hostiam. **Hic inclinēt se ante altare et mani**
bus cancellatis dicat

Sapplices te rogam⁹ op̃s de⁹ iube hec per
 ferri per man⁹ sc̃ti angeli tui in subline
 altare tuū: in conspectu diuine maiestatis tue/

Canon

ut quotquot ex hac altaris participatione. **Hic osculetur altare:** sacrosanctū filii tui corꝝ ✠ pꝛet san ✠ guinē sumpserimꝰ omni benedictiōe ✠ celesti et gratia repleamur. Per eundē x. d. no.

Memento etiā dñe famuloꝝ famularūqꝝ tuarū qui nos pꝛecesserūt cū signo fidei & dormiūt in somno pacis **Hic orat pro defunctis**

Ipsīs domine et omnibus in crīsto quiescentibus locum refrigeriū lucis et pacis: ut indulgeas deprecamur. Per e. x. d. n. **Hic exaltet parū per vocem et percutiat pectus dicens.**

Robis quoqꝝ peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationū tuarū sperantibꝰ partē aliquā et societate donare digne ris cū sanctis tuis apostolis et martyribꝰ Cū Johāne Stephano Mathia Barnaba Igna- tio Alexandro. Marcellino Petro Felicitate. Perpetua Agatha Lucia Agnete Cecilia Ana- stasia. Et cū omnibꝰ sanctis tuis intra quorū nos consortiū non estimatoꝝ meriti Sed venie quesumus largitoꝝ admitte Per cristum d. no.

Per quem hec omnia domine semper bo- na creas. Sancti ✠ ficas. Vivi ✠ ficas Bene ✠ dicis. Et prestas nobis. **Accipiat ho- stiā et faciat quinos cruces: tres sup calicē et du- as inter ipsū et calicē dicēdo** Per ✠ ipsū Et cū ✠ ipso. Et in ✠ ipso. Est tibi deo patri ✠ o ipo- tenti in unitate spiritꝰ ✠ sc̃ti oīs honoꝝ et glia

Canon

Per oīa secula seculorū Amē. **O**rem⁹ **P**rece

ptis salutarib⁹ moniti et diuina institutiōe

formati audem⁹ dicere. **P**ater n̄r qui es in celis

sanctificet nōmē tuū Adueniat regnū tuū.

Fiat volūtas tua sicut in celo & in terra. **D**a

nē n̄m quotidianū da nobis hodie et dimitte

nobis debita nostra/sicut & nos dimittimus

Canon

debitorib? nr̃is Et ñe nos inducas in t̃etationē
Sed libera nos a malo Amen.

Libera nos q̃s dñe ab oib? mal? p̃teritis p̃
sētib? et futuris et ĩtercedēte bt̃a et gl̃io-
sa sēp̃s virgīe dei genitricis maria et bt̃is apl̃is
tuis. Petro / paulo / atq; andrea: cū oib? sc̃is. Da
pacē dñe in dieb? nr̃is vt ope mīe tue adiuti / et
a pctō sim? sēp liberi / et ab oī pturbatiōe securi

Capiat hostiā diuidat in tres partes dicēdo
Per eū dē dñm nostrū iēsū xp̃m filiū tuū Qui
tecū viuīt et regnat in vnitāte spūs sc̃i deus.

Per oīa secla seclorū Amē. **Pax** ✠ dñi ✠
sit sēp vobi ✠ sc̃i Et cū spū tuo. **Agn?**
dei qui tollis pctā mūdi miserere nobis **Agn?**
dei qui tollis pctā mūdi miserere nobis **Agn?**
dei qui tollis pctā mūdi dona nobis pacē. **Hic**
dimittat cadere partē hostie in calicem dicēdo.

Hec sacrosca cōmixtiō corp̃is et sāguinis dñi
nostri iesu cristi fiat mihi et oib? sumētib? salus
mēt̃is et corp̃is et ad vitā eternā capescendā sit
p̃paratio salutaris. Amē. **Orōnes añ cōtionē.**

Dñe scē p̃r op̃s eterne de? / da mihi q̃so hoc
sacrū corp? et sāguinē filii tui dñi nr̃i ie-
su ch̃risti ita digne sumere vt merear per hoc re-
missionē oīm pctōz meoz accipe & tuo scō spū

repleri. Qui vi. et reg. de? P oia scia scloz Am

Domine iesu xpe fili dei viui q ex volūate
p̄ris cooperāte spū scō p mortē tuā mū-
dū viuificasti: libera me p hoc sacrosāctū corp⁹
& sāguinē tuū a cūctis iūqtatib⁹ meis & vniuer-
sis mal⁹ & fac me tuis obedire p̄ceptis & a te nūq̄
me pmittas īpetuū separari saluator mundi
Qui vi. et re. cū d. p̄re ī vni. et us. spi. s. d. P oia.

Domine iesu xpe nō sū dign⁹ vt intres sub
tectū meū sed p tuā mīam magnā sana
me dñe & sanabor saluū me fac et salu⁹ ero: qm̄
laus mea tu es: et tribue michi vt nō ad iudiciū
neq; ad detrimētū mihi veniat hoc corp⁹ tuū &
sacer sāguis tu⁹ dñe de? me?: sed ad remedium
anime mee & ad prosperitatem anime et corpo-
ris mei prosint in vitam eternam Amen

Corp⁹ et sāguis dñi nři iesu xpi sit michi
sal⁹ aīe et corporis ī vitā etnā P e. x. d. n. a.

Corp⁹ & sāguis dñi nři iesu cristi ihereat ī
viscerib⁹ meis: et nō veniat mihi ad iudi-
ciū neq; ad cōdēnationē: sed pficiat mihi ad sa-
lutē et ad remediū aīe mee et corporis mei Per
eundem cristum dominū nostrū Amen.

Preceptio corporis et sāguinis tui dñe iesu
xpe quā īdign⁹ sumere p̄sumo nō michi
pueniat ad iudiciū: neq; ad cōdēnationē: sed p
tua pietate pficiat mihi ad tutamētū mētis et
corporis te adiuvante. Qui viuis et regnas.

Ade in eternū scīssima caro mea īppetū
sūma dulcedo: aue īeternū celestis pot?
mihī ante oīa et sup oīa dulcis: ecce iesu beni-
gnissime qđ cupiui iā video: ecce iesu clemētis-
sime qđ desideravi iā teneo: hīc tibi q̄so iūgar
in celis: qui tuū corpus et sanguinē cū gaudio
suscipio in terris. Qui vī. *¶ Tunc cōmunicet*

Quod ore sūpsim? dñe pura mente capia-
m?: vt de corpore et sāguīe dñi nři iesu
christi: & de mūere tēporali fiat nobis remediū
sempiternū in vitā eternā. Per eundē christū
dñm nřm. Am. *¶ Orō post missā icliando se.*

Placeat tibi scā trinitas dñe de? obsequi-
um seruitutis mee & p̄sta vt hoc sacrifici-
um qđ oculis tue maiestatis īdign? obtuli sit ti-
bi acceptabile: michi & oīb? p qđ illd? obtuli
sit te miserāte ppiciabile. Qui viuīs in trīnita-
te & īvnitāte et regnas de? Per oīa scā se. Amē

*¶ Manuale seu īstructoriū curatoꝝ sacramē-
ta cōtinēs ecclie et modū administrandi ea: cū
aliis plurib? documētis oīb? curatis ac p̄sbyte-
ris per q̄ necessariū op?: sic vt nouellos curatos
exercitatissimos facile reddat: per buolffgāgū
hopiliū nup emēdatū atq; impressū. Impē-
sis vero symōis hostre alme vniuersitatis Pa-
risien libzarij: in vico nouo prope ecclesiā diue
marie virginis ad intersigniū scī iohānis euā-
geliste gmoꝝā. Anno d. M. cccc. die xxii. April*

p. 2

Benedictio

Incipit modus ad signū ecclesie bñdicēdū. In
p̄mis p̄sbyter induit? suppellicio et stola cruce p̄cedē
tecū clero et pp̄lo cōgregato dñi metallū decurrit p
cāpana faciēda: incipit hymnū. Veni creator. cum
v. & coll. de scō spū. Qñ vero cōpleta est incipit Te
deū laudamus. Et oēs clerici vna voce debēt cātare
et in fine Da pacē. v. A dño factū est istud. R. Et
est mirabile. Dñs vobiscū. Oramus.

Actiōes n̄ras q̄s dñe aspirādo p̄ueni et adiu-
uādo p̄sequere: vt cūcta n̄ra orō et operatio
a te sēper incipiat et per te cepta finiat. Per ch̄istū

Qñ volūt p̄dere possūt: sed p̄mit? bñdicitur
et cōsecrat in modū q̄ sequit. **B**enedictio aque.
Adiutoriū nostrū. v. Sit nomē. vtg. Orō. Orē?

Benedic dñe hāc aquā bñdictiōe celesti: et assi-
stat sup eā vt? spūs s̄acti: vt cū hoc vasculum
ad inuitādos filios ecclesie p̄paratū in ea fuerit t̄i-
ctū vbicūq; sonuerit eius tintinnabulū longe rece-
dat vt? inimicorū vmbra fātalesmatū: incursio tur-
binū. p̄cussio fulminū/lesio tonitruū/calamitas tē-
pestatū: oīs spūs p̄cellarū: vt cū clangorē illius
audierint filii ch̄ristianorū crescat in eis deuotiōis
augmētū: vt festinātes ad pie matris gremiū: can-
tēt tibi i ecclesia s̄actorū deferētes in sono tube p̄eco-
niū modulationē per psalteriū: exultationē per or-
ganū/suauitatē per tympanū: iocunditatē per cim-
balum: gētes inuitare valeāt in tēplo s̄acto tuo suis
obsequiis et p̄cibus exercitiū angelorū. Per domi-
nū eiusdem. **P**ostea debet cantare hos sex psalmos
Lauda aia mea dñm vsq; ad Laudate dñz in sc̄tis

✠.i

Benedictio

ei? . inclusive Et dñi cantatur debet sacerdos lauare
clocā de supradicta aqua benedicta cum oleo bñdi-
cto et sale benedicto qđ benedicitur sicut in die dñi-
co. Deinde dicat orōnē sequentem. Oratio. Orē?.

Deus qui beatū moysē legiferū tubas argen-
teas fieri pcepisti qđ dñi leuite sacrificii clan-
gerēt: sonitu dulcedinis populū monitū ad adorādū
te fieret pparatū: quarū clāgoze hortatū ad bellū te-
la psterneret aduersantiū: psta: vt hoc vasculū tue
ecclesie pparatū sactifice a spū scto: vt p illius ta-
ctū fideles inuitē ad premiū: et cū melodia illi? au-
ribus isonuerit populorum crescat in eis deuotio fi-
dei: pꝛocul pellētur oēs insidie inimici fragor gran-
dinū / pꝛocella turbinū: impetus tēpestatū tēperen-
tur infesta tonitrua vētorum flabꝛa: siāt salubꝛiter
ac moderate suspēsa: pster nas aereas potestates de-
xtera tue virtutis vt hoc audiētes tintinnabulū tre-
miscāt et fugiāt ante sacte crucis vexillū. Per dñz:
eiusdē Tūc debet eā extergere lintheo dicēdo hāc ā.
Vox dñi sup aquas deus maiestatis intonuit: dñs
sup aquas multas. Vox dñi i virtute vox dñi i ma-
gnificētia. vsq; i finē psalmi Afferte dño. Post hec
tāgere eam debet de chrysmate foris septies: et int?
quater dicendo. Oramus.

Omnipotēs sēpiterne de? qđ ante archā federis
p clāgozem tubarū muros lapideos qbus ad-
uersantiū tingebat exercitū cadere fecisti tu hoc tinti-
nabulū celesti bñdictiōe perfūde: vt ante sonitū ei?
lōgius effugē ignita iacula inimici / pꝛussio fulmi-
nū / ipetus lapidū / lesiō tēpestatū vt ad iterrogatio

campane.

nē ppheticā. Quid est tibi mare q̄ fugisti suis motibus cū iordanico retroacto fluēto respōdcāt. A facie dñi cōmota est terra a facie dei iacob: q̄ conuertit solidā petrā in stagna aque: et rupē in fōtes aquarū. Nō ergo nobis dñe nō nobis: sed noi tuo da gloriā sup mīa tua et veritate tua vt cū p̄sēba sculū sicut reliq̄ altaris vasa sacro chysmate tāgiŕ et vngitur oleo s̄cto q̄cūq; ad sonitū ei⁹ cōuenerint ab oībus inimici tēptationib⁹ liberi sēp fidei catholice documēta sectātur. Per dñm eiusdē. Tūc ponat in incē sario ignē et thimiama thus & mirrā erigēdo clōcā supra incēsariū vt totū illū fumum colligat dicēdo hāc an. De⁹ in s̄cto via tua q̄s de⁹ magn⁹ sicut de⁹ nŕ. Cliderūt te aq̄ de⁹. vsq; i finē illi⁹ p̄i. Voce mea. in dieta Saluui. Feria v. postea dicit Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oratio. Oremus.

Omnipotens dñator x̄pe cui scđm assūptionē carnis dormiēti i nauī dñi oboŕta tēpestas maria ḡturbasset: te p̄tin⁹ excitato et ip̄ate dissoluit tu necessitatib⁹ ppli tui benign⁹ succurre. Tu hoc tñ tñabulū scī spūs roŕe pfunde: vt añ sonitū illi⁹ sēp fugiat iimic⁹: iuiteŕ ad fidē ppl̄s xp̄ian⁹ hostilis terreaŕ exercit⁹: & foŕteŕ i dño p̄ eū ppl̄s euocat⁹ atq; sicut dauidicā citharā delectat⁹ desup descendat spūs scūs: atq; vt samuele agnū mactāte i holocaustum tuū rex eŕni i perii fragorū aurarū turbā reppulit aduersatē: ita dñi hui⁹ vascū il⁹ sonit⁹ trāsit p̄ nubula eclesie quētū man⁹ seruet āgelica fruges credētū et mētes & corpa saluet p̄fectio sēpiterna. Qui viuīs & regnas in vnitāte eiusdē spūs s̄cti deus. Per.

✠.ii.

Modus separandi leprosos

CDenique aspergatur aqua benedicta et totus populus presens et imponatur sibi nomen per sacerdotem apponendo manus supra et simul imponunt patrum et matrum et post presbyterum nominant suum nomen cooperiundo cloacā lintheis. Et nota quod matrina debet dare ad minus quattuor vlnas tele pro eā cooperiēdo et patrinus debet soluere vinū: et tūc cū gaudio omnes simul bibere debent: vt letantes recedant

Modus eiiciendi seu separandi leprosos infirmos a sanis.

In primis enī infirmus seu leprosus vestitus toga et habitu solito existēs ī domo sua aduentū presbyteri ituri ad domū ipsius et ad ecclesiā eum ducturi nō habet ignorare sed eū sic expectare. Quā presbyter indutus suppellicio et stola cruce precedēte p̄greditur ad domum infirmi verbis salutaribus alloquens eū pretendens ei et demonstrans quod huius in infirmitate corporali: sanitatē anime donumque salutis eterne: benedicēs deū/et laudans/patiēterque tollerans secure potest sperare. Et aliis verbis secundum materiā subiectā prolatis. Presbyter leprosum aqua benedicta respersum ducat ad ecclesiam cruce p̄cedēte et presbytero sequēte: deinde infirmo. In ecclesia vero ante altare pannus niger si habeat supponat duobus tretellis disiunctis et iuxta stet infirmus genibus flexis inter tretellos subtus ponit in similitudinē mortui gerēs quibus uiuat corpore et spiritu deo donāte: et sic ibi deuote missā debet audire qua finita et asperso aqua bñdicta per presbyterum cū cruce ad locū ubi morā debet trahere deducēdu.

Modus separandi leprosos.

est: Quo ibidē per uētro sacre scripture utēdo docu-
mētis: scilicet memorare nouissima tua & in eternū
nō peccabis. Unde augustinus dicit. Facile cōtēnit
oīa q̄ se sēp cogitat esse moriturū. Presbyter palea
terrā sup quēlibz pedū ei? picit dicēdo Sis mortu?
mūdo uiuēs iterū deo. Et eū cōsolās et in patientia
ei? corroborās. Verbis isaye de dñō nrō iesu xpō dī
cētis. Vere lāguores nrōs ipse tulit et dolores nrōs
ipse portauit. Et reputauim? eū q̄si leprosu pcutū
a deo et humiliatū: dicatq̄. Si infirmitate corpora
li causa patiētie xpō assimulaueris: pfecto sperare
potes q̄ spū cū deo letaberis. Hoc tibi cōcedat altis-
simus in libro uite scribēs te cum fidelibus. Amen.

Notādū q̄ psbyter debet eū ducere ad ecclesiam
et de tēplo ad suā domū ut defūct? cātādo *R. Libe*
ra me dñe. ita q̄ idē infirm? fuerit coopt? pāno ni-
gro: et celebrat missa in exclusiōe eiusdē ad libitum
presbyteri vel infirmi. Sed tamen cōsuetum est di-
cere istam

Introitus.

Circūdederūt me gemit? mortis: dolores
inferni circūdederūt me: et i tribulatiōe mea
inuocaui dñm: & exaudiuit de tēplo scō suo
vocē meā. ps. Diligā te dñe fortitudo mea dñs fir-
mamētū meū et refugiū meū et liberator me? *Orō*

Omnipotēs sēpiterne de? salus eterna credēti-
um: exaudi nos p famulo la tuo a pro quo a
mie tue implozam? auxiliū: ut reddita sibi sanitate
grārum tibi in ecclesia tua referat actionē. Per do.

Lectio beati iacobi apostoli. *v.*

Ratres. Tristat aliquis vestrum: oret equo

✠.iii

Modus separandi leprosos.

aio et psallat. Infirmať qđi vobis: iducat p̄sbyteros ecclesie et orēt sup eū vngētes eū oleo ī noīe dñi et orō fidei saluabit infirmū Et alleuiabit eū dñs: & si ī pctis sit dimittēť ei. Cōfitemini ergo alterutrū pctā v̄ra et orate p inuicē vt saluemini. R. Misere re mihi dñe qm̄ infirm? sū sana me dñe. V. Cōturba ta sūt oīa ossa mea: et aīa mea turbata ē valde. Al. V. Qui sanat cōtritos corde et alligat ḡtritiōes eorū In xl. Tract? Cōmouisti dñe terrā tuā et ḡturba sti eā. Sana cōtritiōes ei? qđa mota est. Ut fugiant a facie arc? vt liberēť electi tui. Scđz matheū. viii.

In illo tpe. Cū introisset iesus capharnaum accessit ad eū cēturio rogās eū et dicēs. Dñe/ puer me? iacet paralitic? ī domo: et male torquetur Et ait illi iesus. Ego veniā et curabo eū. Et rñdens cēturio ait. Dñe/nō sū dign? vt itres sub tectū meū sed tātū dic verbo et sanabit puer me?. Nam & ego hō sū sub potestate cōstitut? : habēs sub me milites Et dico huic vade: et vadit. Et alio veni: et venit. Et seruo meo fac hoc. et facit. Audiēs autē iesus miratus est: et sequētib? se dixit. Amē dico vobis: non iueni tātā fidē ī israel. Dico autē vobis qđ multi ab oriēte et occidēte veniēt/ & recūbēt cū abrahā & isaac & iacob ī regno celoꝝ Filii aut regni eiiciēť ī tenebras exteriores. Ibi erit fletus et stridor dētium. Et dixit iesus cēturioni. Vade: et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hoꝝa. Offz. Dñe exaudi ora tionē meā et clamor meus ad te veniat. Secreta.

Deus cuius nutibus vite nostre momēta de currunt suscipe p̄ces et hostias famuli le tui e

Modas separandi leprosos.

pro quo a misericordie tue implozam? auxiliū: vt
de cuius periculo metuimus de eius salute letemur
Per dñm. Lōio. Redime nos deus israel ex omni-
bus angustis nostris. Postcō

Deus infirmitatis humane singulare p̄sidi-
um: auxiliū tui sup̄ infirmū nostrū ostēde vir-
tutē vt ope mīe tue adiuti ecclesie tue sancte incolu-
mis representari mereat. Per dominū

Missa vero celebrata exeūdo extra tēplū stare de-
bet ad portā aspergendo eum aqua benedicta: et de-
bet eū recōmendare populo: p̄ius tamē infirm? de-
bet confiteri in ecclesia et nō plus: et eum cōducēdo
iterum incipit V. Libera me Domine. cū aliis ver-
siculis. Deinde quādo peruenit in cāpis facit sicut
p̄dictum est: et concludit faciendo p̄hibitiones
sibi in modum qui sequitur.

Defendo tibi nūq̄ itrare in ecclesiis/in foro in
molēdino: in furno et in societatib? pploꝝū.
Item defēdo tibi nūq̄ lauare man? tuas: nec etiā
alia tui necessaria in fontibus/neq; in riuulis cuius-
cūq; aquarū: et si vis bibere haurias aquam cū tuo
busillo vel aliquo vase.

Itē defēdo tibi ne decetero vadās sine habitu lepro-
sali vt cognoscaris ab aliis: et noli decalcia? esse ex-
tra domum tuam.

Itē defēdo tibi ne tāgas aliquā rē quam volueris
emere in quocūq; loco fueris nisi cū quandā virga
vel quodā baculo vt cognoscatur quid queris

Item defendo tibi ne de cetero intres tabernas vel
alias domos si velis vinū emere vel quod tibi datur

✠.iiii

Modus separandi leprosos

fac illud ponere in tuo barillo.

Itē defēdo tibi ne 2misceris alicui mulieri nisi tue coniugi.

Item p̄cipio tibi eundo per itinera alicui te interroganti ne respōdeas nisi p̄ius fueris extra iter subvento: vt nō de te male habeat: etiā q̄ nō de cetero: vadās per strictum vicū ne obuias alicui.

Itē p̄cipio tibi si necessitas 2rget te per quoddam pedagiū supra ap̄a vel alibi: vt nō tangas stipes vel instrumēta mediātibus quibus transieris nisi p̄ius posueris tuas cyrothecas.

Itē defēdo tibi q̄ nō t̄agas infātulos neq̄ iuuenes q̄cūq̄ sint neq̄ eis vel aliis aliqñ das de tuis bonis.

Item p̄cipio tibi ne de cetero comedas neq̄ bibas in societatibus nisi cū leprosis: et scias quādo morieris i domo tua sepultus eris nisi fuerit de gratia p̄cedente petita in ecclesia.

Sed nota q̄ anteq̄ intret domum suā debet habere tunicā et caligas de griseo sotulares p̄prios bi delictet simplices et suum signum clamitellas: galice cliquettez: vnum caputium et vnā togā scilicet housse/duplicia lintheamina/vnum busillum vnū intrusorium: galice entonnier: vnā corrigiā vnū cutellum et vnā scutellam: domus enim debet esse parua: vnus puteus: vnum cubile ornatum lintheaminibus auricale vnā archam/vnā mensā: vnā sedem: vnum luminare: vnā palam/vnū potum et alia necessaria.

Finis.

Commune confessorum missa

Statuit et dñs testamentum suum. Et pñcipio fuit
ad hoc sit illi sacerdotum dignitas in eternum. Agnuscor dñat
Credo. Dñs omnipotens deus. et beatus. Illi confessorum in
venit. Solemne: et deuotione nobis. Angeli et sancti
Ite dñm nrm. Lectio libri sapientie

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo:
et multus est in stultis. Et in hoc mundo factus
est confessio. Non est multus similis illi: qui
confessio et legem exerceat. Ideo inuenit deo: fuit illi
dñs testis in plebe sua. Benedictionem eius et dñm dedit
illi: et testamentum suum confirmatum super caput eius.
Cognovit eum in benedictionibus suis: confirmatum et illi
intra sua. et inuenit gratiam coram oculis dñi. Magnificauit
eum in conspectu regum: et dedit illi coronam glorie: et statuit
illi testamentum secundum: et dedit illi sacerdotium
magnum. et benedixit illi in gloria. Iungi sacerdotio:
et habere laudem in nouis testamentis: et offerre illi incensum
dignum: in odor suauitatis. Ipse dñs pñcipio eum in
benedictionibus suis. Intra dñm pñcipio in capite eius
coronam de lapide precioso. Sicut petrus et iacobus
et longitudo dñi in sanctis suis. Alleluia
dñm dñm dñm et orantur ad stola eius iudicant ad
omnigenam: dñm pñcipio

In illo tempore: Dixit ihesus discipulis suis. Videte
vigilate et orate. Nescitis enim quando tempus sit.
Sicut homo qui pñcipio profert et reliquit domum suam.

est enim disciplina Dei: et electorum operum illius.
¶ Diligenti in scriptis et oculis iniquitatem. ¶ Propterea
se debent debent habere oculos bonos. Diligenti spiritus tua
et pulchritudinem tuam in corde prospero corde et regna

¶ Evangelium: secundum mattheum

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis
parabolas hanc. Simile est regnum celorum
thesauris absconditis in agro: quod cum invenit homo
abscondit. et pro gaudio illius vendit et vendit
omnia quae habet. et cum agro illud. Item simile
est regnum celorum sicut mussa in hominum
negotiorum: sicut bonae margaritae. Item
simile est regnum multa et una pretiosa
margarita: abut et vendit omnia quae habuit
et cum ea. Item simile est regnum celorum sicut
mussa in mare: et ex eo venit piscator congregare.
Quod cum completa esset eduxerunt. et sicut litteras
sedentes. elegerunt bonos in vasa sua: malos autem
foras misit. Sic erit in consummatione saeculi.
¶ Erunt angeli et separabunt malos de medio iustorum:
et mittent eos in ignem ignis. ubi erit fletus et
stridor dentium. Intellegistis haec omnia. Respondit
et illis. Ideo omnis scriba doctus in regnum
celorum: simile est hoc parabolis. Qui propter
de thesauro suo: nova et vetera. ¶

Diffusa est gratia in labiis tuis propterea benedixit
te deus in eternum: Sancta. Hec hostia tua placati-
onis et laudis quod inducimet beata M. Regine tua
nobis tua protectio dignos efficiat: Per dominum
Iosephum: Simile est regnum celorum hominum
torum quicquid bonas margaritas multas et una
pretiosa margarita dedit ovis suis et copavit eis
Iosephum: Hec nobis domine gratia tua quod per te
et et dominum instauras corda nostra instauras et
per M. Regine tue commemoratione letificet: Per dominum
De sancto eligio missa: Credo

Da quod omnipotens deus ut beatus elio confessor tui atque
pontificis veneranda sollemnitas: et devotione
nobis augeat et salvet. Per dominum: Secreta
Sancti tui nobis domine quod vobis letificet: ut deo
coram munda revolvam: patrumque sciam: Per Credo
Ira quod omnipotens deus: ut de preceptis immutabilibus
gratias habentibus. beneficia potiora sumamus: Per

cf. *Mosiel* ¹/_{th} *th*
Claudia II, 70-71
Pictor. 8130

